

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

Pojistné podvody v pojištění osob a majetku

Zpracovala: Markéta Koutská

Vedoucí diplomové práce: Dr. Milan Hradec

Plzeň, 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta KOUTSKÁ**
Osobní číslo: **R08M0146P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Pojistné podvody v pojištění osob a majetku**
Zadávající katedra: **Katedra občanského práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

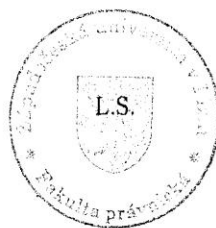
1. Úvod
  2. Podvod, pojistný podvod - charakteristika, klasifikace a formy pojistného podvodu
  3. Pojištění osob a majetku jako občanskoprávní vztah - legislativa, všeobecné pojistné podmínky
  4. Vyšetřování pojistných podvodů
  5. Příklady pojistných podvodů v pojištění majetku a osob
  6. Pohled veřejnosti na pojistný podvod - průzkum, statistika, nové trendy
  7. Závěr
-

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **Dr. Milan Hradec**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **30. března 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. března 2013**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
pověřená osoba

V Plzni dne 29. června 2012

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Pojistné podvody v pojištění osob a majetku“ zpracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila, jsou řádně ocitovány v poznámkách pod čarou a uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 25. března 2013

.....

Markéta Koutská

Poděkování:

Na tomto místě bych především ráda vyjádřila poděkování svému vedoucímu diplomové práce Dr. Milanu Hradci za vstřícnou pomoc, trpělivost a čas, který mi věnoval. Děkuji také za cenné rady a podněty, které mi pomohly při vytváření této diplomové práce.

Obsah:

1. Úvod	1
2. Podvod, pojistný podvod	2
2.1. Historie pojistného podvodu a právních norem	2
2.2. Současná právní úprava pojistného podvodu	10
2.3. Co je pojistný podvod?	11
2.4. Pojistný podvod z pohledu trestně právního dle platné právní úpravy	11
2.5. Výklad skutkové podstaty trestného činu pojistného podvodu	13
2.6. Dělení pojistných podvodů a jejich typické příznaky	18
3. Pojištění osob a majetku jako občanskoprávní vztah	23
3.1. Pojistná smlouva	23
3.2. Všeobecné pojistné podmínky	25
3.3. Pojistná událost	25
3.4. Formy a druhy pojištění	26
3.5. Pojištění osob	26
3.6. Pojištění věcí a jiného majetku	28
3.7. Pojištění odpovědnosti za škodu	31
4. Vyšetřování pojistných podvodů	33
4.1. Příčiny páchání pojistných podvodů a indikátory pojistných podvodů	34
4.2. Způsoby páchání trestného činu pojistného podvodu	38
4.3. Typy pojištění, v nichž se podvody nejčastěji páchají	43
4.4. Odhalování pojistných podvodů	44
4.4.1. Počty pojistných podvodů za rok 2012	47
4.4.2. Komunikace s orgány činnými v trestním řízení	48
4.4.3. SVIPO – systém výměny informací o podezřelých okolnostech	48
4.5. Prevence pojistného podvodu	49
4.6. Pachatel pojistného podvodu	50
5. Příklady pojistných podvodů v pojištění majetku a osob	54

5.1. Judikáty	55
5.2. Příklady z pojištění motorových vozidel	62
5.2.1. Nehoda, která se nestala	62
5.2.2. Mladý pár o nehodě lhal	63
5.2.3. Přátelská výpomoc se nevyplatila	64
5.2.4. Rekord české justice při čtení rozsudku pojistného podvodu	64
5.2.5. Oltcit nehodu nezavinil	65
5.2.6. Neboural zloděj, ale majitel	66
5.2.7. Krádež „na druhou“	66
5.2.8. Náhradní superb byl odhalen	67
5.2.9. S vyšetřováním pomáhali i písmostnalci	67
5.2.10. Podvod byl objeven náhodou	68
5.2.11. Naboural sám, svedl to na neznámého pachatele	69
5.2.12. Pojistný podvod nebo šlendriánská práce?	69
5.2.13. Předložil podvrhy faktur	70
5.2.14. Komplot vlivného podnikatele, šéfa policie a lékaře	71
5.2.15. Starosta a dvanáct zastupitelů před soudem	72
5.2.16. Zpěvák podvodníkem?	73
5.2.17. I fotbalová hvězda uniká vězení, za podvod dostal podmínku	73
5.2.18. Také bývalý agent StB Minařík si za pojistný podvod odpyká čtyři roky	73
5.3. Příklady z pojištění majetku	74
5.3.1. Záměrně poškozené hadičky u WC	74
5.3.2. Činžák prodělával, tak raději měl explodovat	75
5.3.3. I odpovědnostní pojištění láká k výtěžku	75
5.3.4. Požáry	76
5.3.5. Vysoké pojistné částky, první indikátor podvodu	76
5.3.6. Hořelo a dokonce dvakrát	77
5.3.7. Po šesti letech padly rozsudky za požár masokombinátu	77
5.3.8. Žháře odhalil pes	78
5.4. Příklady z pojištění osob	78

5.4.1. Zlomené zuby	78
5.4.2. Místo milionů trest za vraždu	79
5.4.3. Useknuté prsty	79
5.4.4. Podvod z pouťové atrakce odhalil gynekolog	80
5.4.5. Úraz nikoliv, ale plastická operace	80
5.4.6. Zdravotnická dokumentace záhadně zmizela	80
5.4.7. Triky amatérských fotbalistů	81
5.4.8. Těžký invalida se bavil v restauraci	81
5.4.9. Před finančním úřadem číhala skokanka	82
5.5. Příklady interních podvodů	82
5.5.1. Trojice seniorů uzavřela tisíc smluv, pojišťovny obrala o deset milionů	82
5.6. Příklad organizovaného zločinu – mamutí případ Užovka	83
5.7. Co soudí odborníci o problematice pojistných podvodů	87
6. Pohled veřejnosti na pojistný podvod	92
6.1. Prevence	92
6.2. Publicita – úloha médií v prevenci pojistných podvodů	95
6.3. Aktuální tiskové zprávy pojišťoven o pojistných podvodech	97
6.3.1. Podvody České pojišťovny za 422 milionů korun	97
6.3.2. U Kooperativy rostl počet podvodů zejména v pojištění majetku	97
6.3.3. Allianz pojišťovna odhalila v loňském roce podvody za více než 110 milionů korun	98
6.3.4. U Generali pojišťovny to zkoušejí klienti i s drobnými případy	98
6.3.5. Uniqa loni řešila pojistné podvody za více než 31 milionů	99
6.4. Statistika ČAP – sekce pojistného podvodu	100
6.4.1. Jak si stojí jednotlivé regiony České republiky	101
6.5. Zahraniční pojišťovny a jejich problémy s pojistnými podvody	102
6.5.1. USA	102
6.5.2. Velká Británie	102

6.5.3. Německo	103
6.5.4. Srbsko	104
6.5.5. Slovensko	104
6.5.6. Indie	104
6.6. Vlastní průzkum – dotazník	105
6.7. Nový občanský zákoník	114
7. Závěr	116
Resumé	119
Seznam použité literatury	120
Seznam tabulek a grafů	127
Příloha	128

1. Úvod:

Téma pojistných podvodů je aktuální a významnou problematikou, která úzce spojuje oblast práva a pojišťovnictví. Pojistný podvod je speciálně definovaným majetkovým trestným činem od roku 2010, do té doby byly pojistné podvody zařazeny mezi podvody obecně s relativně méně účinnou právní ochranou společnosti před tímto typem trestné činnosti.

Předmětem mé práce bude v první řadě definování trestného činu pojistného podvodu, jeho skutková podstata, právní úpravy v historii a současnosti, jeho formy, příčiny a indikátory. Dále budu zjišťovat, v jakých typech pojištění podvody vznikají a jaké jsou metody jejich odhalování, a to nejen v teoretické rovině, ale i na základě praktických příkladů. Budu se snažit popsat typické příklady podvodů, některé jejich společné znaky a také skutečnosti, které pachatelům usnadňují páchaní této trestné činnosti.

Na základě statistik jednotlivých pojistitelů analyzuji současný stav pojistných podvodů v ČR a jejich důsledky jak pro pojistitele, tak pro pojistníky. Úkolem diplomové práce je mimo jiné provést analýzu rozsudků, které se vztahují k pojistným podvodům a provést rozbor podvodných jednání v jednotlivých odvětvích životního a neživotního pojištění. Zároveň mě zajímá, jaké tresty jsou za pojistné podvody udělovány, jak dlouho soudní řízení s pachateli trvají a další aspekty.

V mojí práci se budu snažit odpovědět mimo jiné na otázky - Proč se pojistné podvody množí? Proč, přestože jsou trestným činem, je společnost toleruje a snižuje jejich závažnost? Proč se často vůbec neberou jako delikt? Proč často pojišťovnám stačí jen to, že nevyplatí pojistné plnění a pachatele nepředají k trestnímu stíhání?

Proto jsem také sestavila dotazník a snažila se oslovenými respondenty pokrýt široké spektrum klientů podle věku, pohlaví a dosaženého vzdělání a srovnat výsledky vlastního zkoumání s obecným míněním.

2. Podvod, pojistný podvod

2.1. Historie pojistného podvodu a právních norem

Historie pojistného podvodu sahá bezpochyby do doby vzniku prvních vzájemně pojišťovacích spolků a následně i prvních komerčních pojišťoven, i když o tom neexistují žádné písemné podklady, nebo je jich jen velmi málo.

I o samotném vzniku prvních pojišťovacích spolků v českých zemích, které byly téměř výhradně zaměřeny na ochranu zemědělských plodin, staveb a zvířat před požáry, existují pouze kusé záznamy.

Pohled do historie začíná zhruba v polovině 18. století. Již po svém nástupu na trůn v roce 1740 vyzvala Marie Terezie k zakládání veřejných požárních pojišťoven, či požárních fondů. Jejich plošnému rozšíření však bránila šlechta – hlavně z obavy, že pojistné bude pouze novou formou daní. Mnohem dál, než samotný vznik pojišťoven, byla právní problematika pojištění a pojišťovnictví, tzv. **pojistné právo**.

„Počátek 19. století byl důležitý ve vývoji pojistného práva habsburské monarchie, a to především přijetím Všeobecného zákoníka občanského pro veškeré německé země dědičné rakouského mocnářství (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesamten deutschen Erbländer der österreichischen Monarchie – zkratka ABGB) v roce 1811. Podle tohoto zákoníku byly pojistné smlouvy zařazovány mezi tzv. smlouvy odvážné, tedy smlouvy, které podle § 1267 tohoto kodexu „slibují a přejímají naděje ještě nejistého prospěchu.“ Tato právní úprava pojistné smlouvy rychle zastarala a stávala se předmětem stále důraznější kritiky jak právní teorie, tak právní praxe. Kritikové především poukazovali na to, že tehdejší doktrína si dostatečným způsobem neuvědomila pojem výminky a že nerozlišovala mezi podmíněným plněním a podmíněnou smlouvou.“¹

---

¹ MARVAN, Miroslav a kol. autorů. Dějiny pojišťovnictví v Československu 1. díl. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář. 1989. 364s. ISBN 80-85964-00-7. Str. 34

Kodex tehdy obsahoval zejména dopravní pojištění – nebezpečí moře, částečně se dotýkal požárního pojištění, ale zcela opomněl pojištění životní. Přitom právě v tomto pojištění panovala obava z pojistného podvodu. Už před 200 lety existovaly obavy, že by některé „živly“ mohly zneužít tohoto pojištění ve prospěch svých příbuzných a sebevraždou jim tak zajistit vysoké finanční částky.

Vedoucí myšlenkou příslušných paragrafů zákoníku bylo, aby ze všech smluv byla pojistná smlouva „pokud možno co nejméně uzavírána“ (108/44 a další) Všeobecný zákoník občanský z roku 1811 se vůbec nezabýval otázkou zřizování pojišťoven, jejich činností atd.

„Do jisté míry je paradoxní, že první předpis, který se výslovně zaměřoval jen na problematiku pojištění v habsburské monarchii, měl formu zákazu. Byl to dvorský dekret ze dne 14. května 1818, jímž se zakazovala činnost zahraničních pojišťoven na území monarchie. Tento právní akt byl však značně problematický a nebyl zařazen do sbírky zákonů vydaných pro Čechy. V Českých zemích pak byla právní úprava pojištění a pojištnictví pozitivně řešena patentem císaře Františka I. ze dne 4. 9. 1819.“²

Nejstarší požární pojišťovna v Českých zemích byla založena v listopadu 1827, jmenovala se První česká vzájemná pojišťovna a paradoxně sídlila v pražské Spálené ulici - v místech, kde dnes stojí budova České pojišťovny, její právní nástupkyně. Už tehdy byla v jejích stanovách zakotvena opatření proti paličům, kteří byli potenciálními pachateli podvodů.

K dalšímu rozvoji právních předpisů došlo ve 40. letech 19. století, kdy se začala tvořit právní terminologie. Zásadním právním předpisem byl v roce 1880 tzv. pojišťovací regulativ, který měl zajistit řádnou činnost pojišťoven a zároveň zabezpečit práva pojištěných. Pozornost v něm byla

---

² MARVAN, Miroslav a kol. autorů. Dějiny pojištnictví v Československu 1. díl. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář. 1989. 364s. ISBN 80-85964-00-7. Str. 34

věnována také statutu pojišťoven, jejím řídicím orgánům, způsobům rozhodování...

K zásadnímu zlomu, který měl na rozvoj pojistných podvodů velký vliv, byl srpen 1908, kdy byl vydán zákon o ručení za škody z provozování jízdních silostrojů, tedy automobilů, který byl definován jako automobilový zákon. Pojištěním automobilů se pak začala zabývat celá řada pojišťoven na českém trhu.

„Již na začátku světové války se plně ukázaly přetrvávající nedostatky na úseku právní úpravy pojišťovnictví a vláda se proto již v roce 1915 rozhodla urychleně provést nápravu a reformu v oblasti pojišťovnictví konečně realizovat.“³

Právní předpisy nového Pojišťovacího řádu však po dlouhých schvalováních nabyly účinnosti až v roce 1918 a část z nich dokonce až o rok později. Zákon o pojistné smlouvě, který byl vyhlášen v Říšském zákoníku pod číslem 501, tak plně nahradil dosavadní platné paragrafy Všeobecného občanského zákoníku z roku 1811. Důvodem komplikací s uvedením zákona do praxe byly politické události – rozpad Rakouska-Uherska. Již před první světovou válkou měly pojišťovny podle dostupných zdrojů problémy se zháří, avšak za války, v době, kdy byla měna méně stabilní a jedinou hodnotou byly nemovitosti a movitý majetek, se nevyplácelo spekulativní zhářství, protože za znehodnocující se peníze nebylo možné zdevastované stavení obnovit. Proto se tyto případy téměř nevyskytovaly.

„V poválečném Československu dosahovalo významných úspěchů pojistné právo, a to především díky dlouholeté tradici vědecké práce v tomto vědním oboru. Například jméno českého právníka JUDr. Karla Hermanna-Otavského bylo již za první světové války pojmem nejen v našich, ale i rakousko-uherských odborných právních kruzích. Za celou dobu existence československé republiky se „pojistným právem“

---

³ MARVAN, Miroslav a kol. autorů. Dějiny pojišťovnictví v Československu 1. díl. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář. 1989. 364s. ISBN 80-85964-00-7. Str. 240

všeobecně rozuměl souhrn základních ustanovení, upravujících právní poměry v soukromém pojišťovnictví. Tato zákonná ustanovení byla členěna do dvou skupin – **na soukromé pojistné právo**, kterým byl označován souhrn zákonných ustanovení upravujících smluvní poměr mezi pojišťovnou a pojistníkem a **správní pojistné právo**, které upravovalo státní dozor nad soukromými pojišťovnami.“⁴ Pro účely této práce se tedy budeme dále zabývat pouze právními předpisy soukromého pojistného práva.

V době vzniku ČSR byl nadále v platnosti zákon č. 501 z roku 1917, ale v červnu 1921 vláda předložila návrh zákona, který měl změnit některé právní normy v pojišťovnách, aby došlo k unifikaci pojistného práva v Českých zemích a na Slovensku. Tak byl dne 15. února 1922 přijat zákon č. 65/1922 Sb.z.a n. Členění slovenského a českého pojišťovacího regulativu, stejně jako obsah jednotlivých částí, tím byl v podstatě sjednocen.

I v době období první republiky byly zaznamenány podvody, zejména v dopravním pojištění tabáku a tabákových výrobků. Tehdy však nešlo o klasický pojistný podvod, třeba fingovanou nehodu, ale bylo zjištěno, že zasilatelské sdružení Čechoslavia účtovalo tabákovým firmám výrazně vyšší pojistné, než platila zajistitelům, ač od nich čerpala ještě slevu. Stejný scénář se pak opakoval i u přepravy amerických zbraní pro Československou armádu. Aféra, protože šlo o státní orgán – ministerstvo národní obrany - se dostala až do parlamentu. Podvody speditérských firem, které byly z velké části před veřejností utajeny, však zasadily pověsti pojišťoven velkou ránu.

V letech 1924 -1929 vzniklo několik právních norem, které ovlivnily vývoj československé pojišťovnictví. Došlo i na revizi právní úpravy pojistné smlouvy, o níž bylo rozhodnuto, že nebude součástí obchodního práva, ale Občanského zákoníku. A tak tomu bylo po mnoho dalších let.

---

⁴ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 2.díl. Bratislava: Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2. Str.30

Většina pojišťoven v tomto období také vykazovala vesměs velmi dobré hospodářské výsledky, pouze ty ústavy, které vznikaly ze spekulativních důvodů, neprosperovaly a svoji činnost ukončily.

Velký rozvoj zaznamenal automobilismus a s ním vzrůstal zájem nejen o povinné pojištění odpovědnosti za škody, ale i o nepovinné havarijní pojištění. Pojišťovny, které tyto produkty nabízely, vykazovaly nepříznivý škodní průběh.

„Charakteristickým rysem vývoje pojištění v letech hospodářské konjunktury byl také mimořádně nepříznivý škodní průběh požárního pojištění, na němž se do značné míry podílely právě pojistné podvody. Představitelé československého pojištnictví v druhé polovině 20. let pozorovali se stále rostoucím znepokojením silící příznaky paličství v pojištěných budovách, zejména na venkově. Jejich představitelé si opakovaně stěžovali na mírnost soudů, které svou shovívavostí šly na ruku delikventům – paličům. Pojišťovací delikty se množily a byly prováděny stále rafinovaněji. V souvislosti se sérií soudních procesů se žháří z Městce Králové byl například odhalen a odsouzen pojišťovací agent, který obstarával uzavření pojištění proti požáru a současně i „odborné“ vyhoření. A nebyl jediným, například jeden z jeho kolegů se stěhoval po celé republice a vždy když někde zakotvil, zakrátko shořel jeho majetek, či nemovitosti blízké rodiny.“⁵

Mezi delikventy, stejně jako dnes, nepatřily pouze kriminální „živly“, ale dosud bezúhonní lidé, či dokonce firmy a úřady. Jedním z tehdejších velkých případů byl podvod obecního zastupitelstva východočeských Skochovic, které se usneslo, že si pojistí starou obecní školu a pak si ji nechá zapálit a výplatou plnění si přispějí na výstavbu školy nové, čímž výrazně ušetří. S tímto případem byl spojen i osobní příběh správce školy, který se o plánovaném činu dozvěděl, avšak příliš pozdě, proto už mu nedokázal zabránit. Školu podpálili údajní truhláři, kteří šli opravovat střechu. Obecní zastupitelstvo včetně starosty bylo zatčeno, správce školy se musel z obce odstěhovat.

---

⁵ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojištnictví v Československu 2. díl. Bratislava: Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2. Str.197

I tehdy byl zřejmá přímá souvislost mezi aktuální hospodářskou situací a četností pojistných podvodů, zejména pak v požárním pojištění. Už jednou bylo řečeno, že v době válek, kdy byla hodnota peněz nízká a nemovitostí naopak vzrůstala, pojistné podvody a úmyslně založené požáry nevyjímaje, prudce poklesly. Pojistné podvody se však netýkaly pouze požárů, tedy žhářství, ale objevovaly se také fingované krádeže a loupeže, nebo navýšení škod z těchto činů. Případy byly již tehdy medializovány v denním tisku a v druhé polovině 20. let také v novém médiu, rozhlase.

Klíčovým zákonem, který ovlivnil pojišťovnictví ve 30. letech minulého století, byly zákon č. 198/1932 Sb. o povinném pojištění zákonné odpovědnosti motorových vozidel, dále zákon č. 145/1934 Sb. o pojistné smlouvě a zákon č. 147/1934 Sb. z. a n. o zabezpečení nároků pojistníků v soukromém pojištění a o státním dozoru nad soukromými pojišťovnami. Jeho čtvrtý oddíl obsahoval trestní ustanovení. „Podle nich mohli být potrestáni členové správního orgánu pojišťovny, její vedoucí úředníci, odpovědní pojistní technici nebo likvidátoři za porušení v zákoně vyjmenovaných povinností hrubou nedbalostí.“⁶ Případný interní pojistný podvod byl právně ošetřen. O rok později pak byl přijat velký automobilový zákon č. 81/1935 Sb.

Také v 30. letech byly nejčastěji sjednávány produkty požární pojištění, odpovědnostní a úrazové pojištění a pojištění proti krádeži vloupáním. Z těchto pojištění také pokračovaly snahy některých pojištěných „přilepšit si“ pojistným podvodem a získat tak neoprávněné pojistné plnění. „Nejvíce pojistných podvodů bylo i nadále páčáno v požárním pojištění, protože inscenování tohoto podvodu bylo relativně nejsnadnějším. Novým jevem – zvláště v letech hospodářské krize – byly pokusy o podvody v úrazovém pojištění. Lidé, kteří se snažili vybědnout z těžké hospodářské situace tím, že se pojistili proti úrazu a pak se samo nebo za pomoci přátel zmrzačili, nacházeli velmi často podporu v části

---

⁶ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 2. díl. Bratislava: Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2. Str.232

levicového tisku a soucit mnoha spoluobčanů. Ochranou pojišťoven proti této trestné činnosti byla jediné ostražitost obchodních zástupců při uzavírání podezřelých úrazových pojištění.⁷

Inspektoři pojišťoven prověřovali návrhy na úrazové pojištění na vysoké pojistné částky, podezřelé bylo také to, když se zájemci o pojištění ptali, jaké částky se vyplácejí za nejrůznější úrazy. Obezřetné pojišťovny tyto podezřelé zájemce o pojištění odmítaly, jiné smlouvu nakonec uzavřely a pak se často dostávaly do dlouhých soudních sporů s pojištěnými, kteří si úraz způsobili sebepoškozením.

Tato léta se vyznačovala také podvody v pojišťovnách, některé malé regionální pojišťovací spolky podvodně lákaly z důvěřivých lidí peníze na pojištění věna, které nikdy neuzavřely a těžce poškodily celé pojišťovnictví. Díky společnému postupu soudů a ostatních pojišťoven se podařilo neseriózní podnikatele vymýtit.

„Hospodářská krize a první kroky překonávání jejích důsledků přinesly v životním pojištění i nové projevy pojistných podvodů. Ukázalo se, že někteří pojistníci ve snaze finančně zabezpečit svou rodinu se pokoušeli po uzavření životní pojistky spáchat sebevraždu tak, aby vše vypadalo jako nešťastná náhoda, případně jako vražda. Vzhledem k ostražitosti pojišťoven vůči „nešťastným náhodám“, u nichž bylo podezření ze sebevraždy, si někteří pojištění dokonce objednávali své vrahy. Při vyšetřování případů se ukázalo, jak zoufalých činů je schopen některý člověk jen proto, aby podvodným způsobem vylákal na pojišťovně peníze pro finanční zabezpečení své rodiny.“⁸

I v době II. světové války se nejvíce materiálů o vývoji pojišťovnictví dochovalo právě z oblasti pojistného práva. Pojišťovnám zákony například nařizovaly, aby nevyplácely pojistné částky, odkupné a další úhrady

---

⁷ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 2.díl. Bratislava: Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2. Str.283

⁸ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 2.díl. Bratislava: Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2. Str.288

občanům židovské národnosti. V roce 1942 se dalším nařízením o nové organizaci některých ústředních úřadů přesunul dozor nad soukromými pojišťovnami z Ministerstva vnitra pod Ministerstvo hospodářství a práce, které bylo přímo řízené Německem. Do protektorátu postupně přesouvaly svoji činnost německé pojišťovny a prosazovaly u nás své modely pojišťování. Válečná doba nebyla právě živnou půdou pro podvody.

Pojišťovnictví po II. světové válce upravovaly Benešovy dekrety, dekret č. 103/1945 Sb., o znárodnění soukromých pojišťoven zestátnil veškeré soukromé pojišťovnictví na území Československa. Politická reprezentace byla tehdy přesvědčena o tom, že nejlepším řešením bude zřízení jedné celostátní pojišťovny. Po II. světové válce a dále s nástupem komunismu byl uzákoněn dosti přísný trestní postih za pojistný podvod, toto trvalo až do novely trestního zákona z roku 1990. Za pojistné podvody byly ukládány nepodmíněné tresty až v dvojnásobné délce, než tomu tak bylo u klasických obecných podvodů dle § 132 trestního zákona č. 140/1961 Sb. Statistiky však nebyly samostatně evidovány, šlo o podvody typu fiktivních nebo úmyslně navýšených škod ze zákonného pojištění motorových vozidel, havarijního pojištění, pojištění domácností, odpovědnosti a úrazu. Orgány činné v trestním řízení vyvíjely maximální snahu k odhalování všech druhů trestné činnosti, avšak proti tomu stál nezájem pracovníků pojišťovny, kteří k této činnosti nebyli motivováni. Často se podvodu účastnili i političtí funkcionáři, takže ke zjištění skutečného stavu věci nakonec díky politickým vlivům nedošlo.

„V souvislosti s vydáním nového Občanského zákoníku č.40/1964 Sb., z 26. února 1964, kterým se rušil Občanský zákoník č. 141/1950, došlo ke změně ustanovení o pojištění (§§345 – 383). Dnem 1. dubna 1964 byl zrušen zákon č.189/1950 Sb., o pojistné smlouvě, jakož i všechny do té doby platné pojistné podmínky.“⁹

Ke zvýšení účinnosti odhalování podvodů došlo až na počátku 90. let minulého století, kdy vznikly komerční pojišťovny a začaly se více zabývat

---

⁹ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 3.díl. Praha: Vydavatelství a realizace GSW Praha. 1997. 445s. ISBN 978-80-2388-592-7. Str.128

podezřelými pojistnými událostmi, zejména fingovanými krádežemi motorových vozidel.

„S účinností od 1. ledna 1992 došlo k velké novelizaci Občanského zákoníku z roku 1964, a to zákonem č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje Občanský zákoník. Úplné znění takto novelizovaného Občanského zákoníku vyhlásilo Předsednictvo Federálního shromáždění pod č. 7/1992 Sb. Pojištění zde bylo zařazeno do závazkového práva (osmá část, patnáctá hlava) a upraveno v ustanoveních § 104 a §§ 788 až 828.“¹⁰

Téma pojistného podvodu nejen z pohledu trestně-právního, ale i kriminalistického a kriminologického bylo velmi detailně popsáno před 80 lety profesorem Vladimírem Solnařem. Ten prosazoval zařazení pojistného podvodu do trestního zákonodárství. Jeho teze však čekaly na své naplnění až do roku 1997, v té době byl novelizován trestní zákon č.140/1961 Sb., na zákon č.253/1997 Sb., s účinností od 1.ledna 1998, do kterého byla zařazena skutková podstata trestného činu podle § 250a. Od poválečného Československa až do této doby byl tento trestný čin řešen jako rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.

2.2. Současná právní úprava pojistného podvodu

Nové ustanovení **§ 210 TrZ č. 40/2009 Sb.**, i když zachovává základní rozdělení stíhaného jednání do dvou samostatných základních skutkových podstat, vymezuje pojistný podvod v poněkud širším rozsahu.

Předmětem ochrany je u pojistného podvodu podle § 210 TrZ, podobně jako u obecného podvodu podle § 209 trestního zákona, cizí majetek, ale trestněprávní ochrana se tu poskytuje majetkovým právům a vztahům v užším rozsahu, a to jen pokud jde o taková práva a vztahy týkající se tzv. soukromého pojištění, které je zásadně vázáno na pojistné

---

¹⁰ MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 3.díl. Praha: Vydavatelství a realizace GSW Praha. 1997. 445s. ISBN 978-80-2388-592-7. Str.291

smlouvy, a plnění na základě něho poskytované, včetně jiných obdobných plnění.

2.3. Co je pojistný podvod?

Podvod je jedním z typů trestného činu, který patří do majetkové kriminality. Podvody jsou považovány za velmi nebezpečnou formu trestné činnosti – jednak proto, že zasahují jak do obecné, tak hospodářské kriminality, ale i pro svoji různorodost, sofistikovanost a nepřeberné množství typů pachatelů od organizovaných skupin, až po dosud bezúhonné občany.

Uzákonění pojistného podvodu najdeme v hlavě V. trestního zákona. Je to nejfrekventovanější skupina trestných činů a nejčastěji je zaznamenávána v pojištění proti odcizení a ve všech druzích pojištění majetku, motorových vozidel a osob.

2.4. Pojistný podvod z pohledu trestně právního dle platné právní úpravy

Pojistný podvod je jako trestný čin zakotven v právním řádu České republiky v **§ 210 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů.

(1) Kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí

- v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy
- v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo
- při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění

z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(6) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).

(7) Příprava je trestná.

Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5000 Kč, větší škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 50 000 Kč, značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500 000 Kč a škodou velkého rozsahu se rozumí škoda dosahující nejméně částky 5 000 000 Kč.¹¹

---

¹¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, účinnost od 1.1.2010

2.5. Výklad skutkové podstaty trestného činu pojistného podvodu

Skutková podstata trestného činu pojistného podvodu byla zavedena zákonem č. 253/1997 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů a který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1998 a rozšířila skutkovou podstatu trestného činu podvodu podle § 250 dříve platného trestního zákona. „*Trestní zákon z roku 1961 původně obsahoval pouze skutkovou podstatu trestného činu podvodu. Novela trestního zákona z roku 1997 (zák. č. 253/1997 Sb.) upravila obecnou skutkovou podstatu podvodu a zakotvila do trestního zákona dvě zvláštní kazuistické skutkové podstaty trestného činu pojistného podvodu.*“¹²

Dle trestního zákoníku účinného od 1.1.2010 se u základní skutkové podstaty (§ 210 odst. 1) nevyžaduje způsobení škody na majetku (tzv. ohrožovací trestný čin), k trestnosti postačí nepravdivé uvedení (resp. zatajení) relevantních údajů pro pojistnou smlouvu nebo v souvislosti s likvidací pojistné události nebo pro posouzení nároku na pojistné plnění.

„Jedním z formálních znaků trestného činu je skutková podstata, kterou rozumíme souhrn znaků trestného činu určitého druhu, kterými se od sebe jednotlivé trestné činy či skupiny trestných činů odlišují.“¹³

Znaky skutkové podstaty trestného činu můžeme dělit na obligatorní znaky a fakultativní znaky. Mezi fakultativní znaky patří určité místo, vymezený čas jednání, určitý prostředek k spáchání trestného činu, cíl, pohnutka, motiv trestného činu. Obligatorními znaky jsou objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka.

„**Objektem trestného činu jsou společenské vztahy a zájmy, které jsou chráněny trestním zákonem. Objekt můžeme vyjádřit tak, že každou**

---

¹² KUCHTA, Josef a kol. Kurs trestního práva – trestní právo hmotné – zvláštní část, 2.vydání. Praha:C.H. Beck. 2010. 618s. ISBN 978-80-7400-047-8.601s.

¹³ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 116 s.

skutkovou podstatu trestného činu charakterizující společenské hodnoty, zájmy, vztahy, proti nimž směřuje trestný čin, který má znaky této skutkové podstaty. ¹⁴

„Třídění objektů trestných činů:

objekt obecný – jde o souhrn všech společenských vztahů, zájmů a hodnot, které jsou trestním zákonem chráněny. Od obecného objektu je mnohdy rozlišován objekt rodový, který konkretizuje obecný objekt, který poukazuje na nejdůležitější typy vztahů a zájmů chráněných trestním zákonem. ¹⁵

„objekt druhový neboli skupinový, který je určován znaky společnými pro skupiny příbuzných trestných činů. Dovojuje se z názvu hlav a dílů těchto hlav uvedených ve zvláštní části trestního zákona. Druhový objekt má význam pro systematiku zvláštní části trestního zákoníku z hlediska tzv. hodnotového systému.

objekt individuální vyjadřuje, které vztahy jsou chráněny jednotlivými ustanoveními uvedenými ve zvláštní části trestního zákoníku. ¹⁶ Jeho určení je nezbytné pro správnou kvalifikaci trestného činu a pro určení povahy a závažnosti konkrétního trestného činu pro společnost.

„Objektivní stránka je označována jako vnější stránka trestného činu. Mezi obligatorní znaky, které charakterizují objektivní stránku trestného činu, řadíme jednání, následek a příčinný vztah. Fakultativní znaky zahrnují zejména dobu činu, místo činu, formu jednání a způsob provedení činu, nástroje použité k činu, hmotný předmět útoku a účinek. ¹⁷

„Jednáním se rozumí projev vůle člověka ve vnějším světě. Je prvním předpokladem k tomu, aby se jednalo o trestný čin. ¹⁸ Je to vůlí pachatele ovládané nebo ovladatelné chování. V jednání se spojuje:

a) **vnitřní složka** (vůle), která řídí pohyb nebo zdržení se pohybu.

¹⁴ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 123 s.

¹⁵ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 123 s.

¹⁶ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 124 s.

¹⁷ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 127 s.

¹⁸ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 127 s.

b) **vnější složka** (projev vůle) – konání, ale i opomenutí

„**Následkem** se rozumí ohrožení nebo porušení zájmů chráněných trestním zákonem. Následkem jednání pachatele je postižení individuálního objektu trestného činu.¹⁹ U některých skutkových podstat ve zvláštní části je následkem porucha a u ostatních je následkem ohrožení chráněného zájmu, a proto rozlišujeme:

- a) **Trestné činy poruchové** – kdy následkem je porucha a k dokonání trestného činu nestačí ohrožení
- b) **Trestné činy ohrožovací**, kdy následkem je ohrožení.

„Mezi jednáním a následkem musí být **příčinný vztah**. Příčinou je každý jev, bez něhož by jiný jev nenastal, resp. nenastal způsobem, jakým nastal. Příčinný vztah musí být zahrnut zaviněním. U úmyslných trestných činů je mimo jiné třeba, aby pachatel znal příčinný průběh alespoň jako možný a byl s ním srozuměn. U trestných činů spáchaných z nedbalosti je z hlediska trestní odpovědnosti významné, aby si pachatel měl a mohl představit, že se může příčinný vztah takto rozvinout.“²⁰

„**Pachatel** je ve skutkové podstatě označován jako tzv. subjekt trestného činu. Subjektem trestného činu ve většině skutkových podstat trestných činů může být kdokoli. Taková skutková podstata trestného činu nevyžaduje, aby pachatel měl zvláštní vlastnosti, způsobilost nebo postavení. Tento subjekt označujeme jako subjekt obecný. Některé skutkové podstaty trestných činů požadují, aby pachatel měl zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení. Takový subjekt je označován jako subjekt speciální.“²¹

Pojem **pachatel** je definován v § 22 zákona č.40/2009 Sb., trestního zákoníku takto:

---

¹⁹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 131 s.

²⁰ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 135 s.

²¹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 140 s.

(1) Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná.

(2) Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepřičetnost, omyl, anebo proto, že jednala v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil takové osoby, která nejednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem; v těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost takové osoby za jiný trestný čin, který tímto jednáním spáchala.

Subjektivní stránka (vnitřní stránka) trestného činu je charakterizována zaviněním, které je jejím obligatorním znakem. Do fakultativních znaků subjektivní stránky trestného činu se řadí pohnutka (motiv), cíl, záměr a účel činu. Zavinění je chápáno jako vnitřní vztah pachatele trestného činu k porušení nebo ohrožení zájmu chráněnému trestním zákonem, který je vyvolaný způsobem uvedeným v trestním zákoně.

Trestní zákoník rozlišuje dvě formy **zavinění**:

1. **Zavinění úmyslné**, které zahrnuje:

„**a) úmysl přímý** – pachatel chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem - § 15 písm. a) trestního zákoníku.

b) úmysl eventuální – pachatel věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn - § 15 písm. b) trestního zákoníku.“²²

2. **Zavinění z nedbalosti**, které zahrnuje:

„**a) nedbalost vědomou** – pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem,

---

²² NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 145 s.

ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí - § 16 písm. a) trestního zákoníku

b) nedbalost nevědomou – pachatel nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl - § 16 písm. B) trestního zákoníku.²³

Pojistný podvod obsahuje dvě základní skutkové podstaty a v závislosti na způsobených následcích další čtyři kvalifikované skutkové podstaty. Charakteristickým rysem je okolnost, že u některých základních skutkových podstat se nevyžaduje, aby pojistným podvodem byla způsobena škoda nikoli nepatrná. Právě okolnost, že některé základní skutkové podstaty pojistného podvodu nevyžadují způsobení škody nebo alespoň škodu způsobit, je považována za nedostatek právní úpravy.

„Objektem pojistného podvodu je ochrana majetku před taxativně vymezenými způsoby jednání.“²⁴

Subjektem pojistného podvodu je kterýkoli z účastníků pojištění, ale i osoby, které nejsou účastníky pojistného vztahu, ale jsou typickými subjekty dopouštějícími se této trestné činnosti na obou stranách pojistného vztahu. K trestnosti se nevyžaduje, aby pachatel skutečně pojistné plnění neoprávněně vylákal, dokonce k tomu nemusí směřovat ani jeho úmysl.

Pachatelem pojistného podvodu může být kterýkoli z účastníků pojistné smlouvy, resp. zpravidla pojištěný, pojistník nebo osoba, která úmyslně vyvolá pojistnou událost nebo úmyslně udržuje stav jí vyvolaný, ať již v dohodě s pojištěným, anebo i bez takové dohody.

Z hlediska **subjektivní stránky je pojistný podvod** úmyslným trestným činem. I příprava pojistného podvodu je trestná.

Objektivní stránka pojistného podvodu tkví v tom, že pachatel:

²³ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2, 145 s.

²⁴ KUČHTA, Josef a kol. Kurs trestního práva – trestní právo hmotné – zvláštní část, 2.vydání. Praha:C.H. Beck. 2010. 618s. ISBN 978-80-7400-047-8.606s.

„1. v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy, v souvislosti s likvidací pojistné události nebo při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí (§210 odstavec 1)

2. v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou (§210 odstavec 2).“²⁵

2.6. Dělení pojistných podvodů a jejich typické příznaky

Pojistné podvody můžeme dělit do několika základních kategorií. Vedle dělení na **interní**, kdy je pachatelem zaměstnanec pojišťovny a **externí**, kdy pachatelem je oprávněná osoba, pojistník (ten, kdo pojistnou smlouvu uzavřel) / pojištěný (osoba, na jejíž majetek, odpovědnost, nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se pojištění vztahuje) anebo například soudní znalec, lékař, policista,... nejčastěji dělíme pojistné podvody na tzv. **oportunistické** a **organizované**.²⁶

Oportunistické podvody jsou nejrozšířenější skupinou pojistných podvodů. Charakteristickým znakem pro tento druh podvodného jednání je, že ke škodě dochází nahodile bez přičinění pachatele. Ten se však snaží vzniklou situaci využít ve svůj prospěch. Klient hlásí škodu, která se skutečně stala, ale zároveň uplatňuje škody, k nimž nedošlo. Jde o škody nižší, v řádu maximálně desetitisíců korun. Oportunistické podvody jejich aktéři ospravedlňují tím, že když platí pojistné, mají nárok na to z pojištění také čerpat úhrady.

Mezi typické příklady patří:

- navyšování vzniklé škody nebo falšování dokladů o opravě
- antedatování pojistné smlouvy tak, aby škodní událost již byla kryta pojištěním – v tomto případě vždy spolupracuje člověk na straně pojišťovny, většinou zprostředkovatel.

²⁵ KUCHTA, Josef a kol. Kurs trestního práva – trestní právo hmotné – zvláštní část, 2.vydání. Praha:C.H. Beck. 2010. 618s. ISBN 978-80-7400-047-8.606s.

²⁶ podle Rogera Walse z Britského institutu pro řízení úvěrů

Nejčastěji se tato situace opakuje u úrazů, kdy zprostředkovatel antedatuje smlouvu na datum před úrazem

- pozměňování účetních údajů firmy
- zamlčování údajů o zdravotním stavu a snaha o docílení vyplacení pojistného plnění

Nejčastějším příkladem je maximalizovat škodu a získat tak, co nejvyšší plnění. Když už se škoda přihodila, snaží se ji pojištěný využít v co největší prospěch.

Organizované podvody naproti tomu nepatří svým rozsahem mezi významné z pohledu počtu případů, ale finančních dopadů. Charakteristickým znakem je, že tyto podvody jsou předem připravené, podílí se na nich více osob a pojištění bývá často uzavíráno již s úmyslem pojistný podvod spáchat.

Mezi typické příklady patří:

- páchání dopravních nehod „do kruhu“
- fingování dopravní nehody za účelem „legalizace“ předchozího poškození
- plánované odcizení vozidla
- plánovaný požár firmy s finančními problémy – nejčastěji jsou to subjekty, které uzavřely pojištění svého majetku na vysokou částku
- opakované nahlášení téže škody s časovým odstupem nebo více pojistitelům (při uzavření vícenásobného pojištění) – klient spoléhá na to, že si pojišťovny mezi sebou nepředají informace
- fingované úrazy ve spolupráci s lékaři – jsou náročnější vzhledem k zahrnutí externího subjektu, motivací pro klienta je vysoké finanční odškodnění. Další věcí je, že u některých úrazů nelze po určité době dokázat jejich vznik, např. zhmožděniny měkkých tkání.

- podvody ve spolupráci klient – zprostředkovatel – likvidátor – policista – autoservis. Jedná se o veliké kauzy např. Užovka²⁷

Další způsob dělení pojistných podvodů je: při uzavírání pojistné smlouvy anebo při uplatnění nároku na pojistné plnění.

Při uzavírání pojistné smlouvy dochází:

- k zatajení důležitých skutečností vedené snahou o získání výhodnějších pojistných podmínek nebo obavy z odmítnutí pojistné ochrany. Typické je to při vzniku životního pojištění, jehož sazby se odvíjejí od zdravotního stavu pojištěného, takže všichni hlásí, že jsou a byli naprosto zdraví stejně jako jejich rodiče a prarodiče.
- k zatajení již existujících pojištění vztahujících se k témuž riziku z důvodu přípravy podmínek pro získání pojistného plnění od několika pojistitelů – zejména u majetkového pojištění, kdy klient jednu věc pojišťuje u více pojistitelů a plánuje uplatnit plnění na více místech, jako by to bylo vždy poprvé,
- k uzavírání pojistných smluv na neexistující majetek nebo úmyslné stanovení vyšší hodnoty pojišťovaného majetku s úmyslem obohatit se z budoucích pojistných událostí. To se stává nejčastěji u pojištění podnikatelů v pojištění přepravy. Příkladem je kauza bývalého agenta Pavla Minaříka, který se 15 let soudil v kauze pojistného podvodu. Obchodoval s drahým zbožím, ale pouze údajně. Při jeho převozu do Ruska nechal pojistit náklad na nadhodnocenou cenu cca několika desítek milionů korun. V Rusku fingoval přepadení svého řidiče a odcizení zboží.

Na přípravě tohoto podvodu se mohou „nevědomky“ podílet pojišťovací zprostředkovatelé. Pojistí podnikatele na nadsazenou hodnotu, protože platí přímá úměra – čím větší pojistná částka, tím větší pojistné a tím větší provize ze získaného obchodu. Může to být pro ně silný stimul – dostane větší provizi, takže nezkontroluje případné „nesrovnalosti“ při uzavírání smlouvy. Při současném tlaku na výkonnost obchodní služby může však i zcela záměrně opominout varovné příznaky.

---

²⁷ viz 4. Kapitola Příklady pojistných podvodů v pojištění osob a majetku

Při uplatnění nároku na pojistné plnění jde o okolnosti a průběh škodní události:

- nepravdivý popis nehodového děje
- úmyslné způsobení škody a její následné vydávání za nahodilou
- nahlášení škody, ke které ve skutečnosti ani nedošlo (falešná deklarace)
- podvod spáchaný po škodné události, k níž skutečně došlo
- vtěsnání škody/škodového děje do rámce poskytnuté pojistné ochrany – například při krádeži automobilu u prodejny tabáku, kam si klient „odskočil“ pro noviny a klíčky nechal v zapalování. Takové odcizení není pojistnou událostí, protože klient porušil všechny mechanismy, kterými má zabránit jejímu vzniku. Plnění však chce, tak si vymyslí jinou historku, jak mu vůz odcizili.
- nahlášení vyšší škody, než k jaké skutečně došlo.

Mezi **typické příznaky** podezřelých okolností patří:

- časová posloupnost - vznik škody v krátké době po uzavření pojistné smlouvy, nahlášená událost po vypovězení nebo změně smlouvy...
- průběh pojištění - několik pojistných událostí během krátkého časového období, či zatajení dřívějších škod
- osobní indikátory (pozdní platby/neplacení pojistného, detailní informovanost o rozsahu pojistného krytí, zpět vzetí uplatněného nároku na pojistné plnění)
- dokumentační indikátory (absence nebo naopak přemíra různých dokladů, předkládání pouze kopií dokladů, ...).

Mezi **specifické indikátory** v jednotlivých druzích pojištění patří:

- **v pojištění majetku** (předchozí události stejné povahy, pojištění s minimem výluk, majetek na prodej, dlouhodobě nepoužívaná nemovitost, změny dat a příčin vzniku pojistné události, absence/příliš svědků, nedostatek/nadbytek dokladů, škoda neodpovídá sociálnímu statusu, nedávné ocenění majetku znalcem, ...)
- **v pojištění podnikatelů** (firma na prodej/ve finančních potížích, utlumování činnosti, nefunkční provozovna firmy v době PU, absence/přemíra dokladů, absence zbytků poškozených věcí, absence bezpečnostního zařízení, ...)
- **v pojištění motorových vozidel** (nahlášení škody po delší době od jejího vzniku, vysoká cena vozu a vůz nemá havarijní pojištění, pojistná událost před zaplacením pojistného, vozidlo před vznikem škody na prodej, více vozidel na leasing/úvěr bez odpovídající podnikatelské činnosti, havárie vozidla krátce po dovozu ze zahraničí
- dopravní nehoda hlášena PČR s větší časovou prodlevou, faktury za opravu ve větším rozsahu od neznačkových servisů bez odpovídajícího vybavení, faktura za opravu bez vztahu k místu nehody či bydlišti pojištěného, řidiči vozidel se stejnou adresou pobytu/stejná etnická minorita, vozidlo na leasing/ úvěr a na smlouvách je dluh).

3. Pojištění osob a majetku jako občanskoprávní vztah

*„Problematika pojišťovnictví je řazena do práva pojišťovacího. Pojem pojišťovnictví je v našem právním řádu používán, avšak není v právních předpisech vymezen. Pojišťovnictví lze označit jako specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik, ovlivňujících činnost lidí. Základním úkolem pojišťovnictví je prostřednictvím pojišťovací činnosti vytvářet a rozdělovat speciální peněžní rezervy a fondy a v rámci stanovených pravidel je užívat k uhrazení pojistných potřeb vznikajících z **nahodilých** událostí v závislosti na působení pojištěného rizika.“²⁸ Vztah účastníků pojištění vzniká pojistnou smlouvou.*

3.1. Pojistná smlouva

Pojistná smlouva je právní skutečností na jejímž základě vzniká, trvá a zaniká tzv. smluvní pojištění. Právní úprava pojistné smlouvy byla do 31.12.2004 obsažena v hlavě patnácté občanského zákoníku v § 788 - § 828. S účinností od 1.1.2005 je problematika pojistné smlouvy a jednotlivých forem a druhů pojištění upravena v zákoně č.37/2004 Sb., o pojistné smlouvě.

Pojistná smlouva má soukromoprávní charakter. Je to dvoustranný právní akt mezi smluvními stranami, to jsou strany, které pojistnou smlouvu uzavřely, tedy mezi pojistitelem a pojistníkem. Pojistitel je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zákona o pojišťovnictví. Pojistník je fyzická nebo právnická osoba, která s pojistitelem pojistnou smlouvu uzavřela. Z pojistného vztahu vznikají osobám různá práva a povinnosti. Účastníci pojištění si podle občanského zákoníku mohou upravit vzájemná práva a povinnosti dohodou odchylně od zákona, jestliže to zákon výslovně nezakazuje a jestliže z povahy ustanovení zákona nevyplývá, že se od něj nelze odchýlit.

---

²⁸ KARFÍKOVÁ, Marie; PŘÍKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha : Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5. Str.11

Pojistná smlouva musí mít písemnou formu. Výjimku tvoří pojistné smlouvy zakládající pojištění s pojistnou dobou kratší než 1 rok, tedy tzv. krátkodobé pojištění, např. cestovní pojištění, písemná forma není zákonem vyžadována a pojistná smlouva může být uzavřena např. telefonicky. I v případě uzavření pojistné smlouvy v ústní formě, je nicméně pojistitel povinen vydat pojistníkovi pojistku jako potvrzení o uzavření pojistné smlouvy.

Zákon o pojistné smlouvě má převážně dispozitivní charakter, tedy dává prostor stranám upravit si podmínky. Pojistná smlouva obsahuje vždy: určení pojistitele a pojistníka, určení oprávněné osoby, určení, zda se jedná o pojištění škodové nebo obnosové, výši pojistného, jeho splatnost a údaj o tom, zda se jedná o pojistné běžně placené, nebo jednorázové, vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události, vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena a způsob, jakým se oprávněná osoba na těchto výnosech bude podílet.

V pojistné smlouvě se pojistitel zavazuje, že v případě vzniku nahodilé události poskytne ve sjednaném rozsahu pojistné plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné. Způsobů uzavření pojistné smlouvy je několik, nejčastěji je to osobně na pobočce pojišťovny nebo prostřednictvím pojišťovacího zprostředkovatele, ale moderní kanály umožňují uzavřít smlouvu také on-line prostřednictvím internetu nebo po telefonu. Do procesu uzavírání pojistné smlouvy vstupují také další prodejní kanály - makléři, cestovní kanceláře, pošta, realitní makléři, autorizovaní autodealéři...

Mezi základní údaje, které pojistná smlouva musí obsahovat, patří určení pojistitele a pojistníka, dále oprávněných osob včetně jejich identifikační údajů. Dále jsou to vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události, výše pojistného, jeho splatnost a údaj, zda se jedná o pojištění běžné nebo jednorázové a vymezení doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena.²⁹

---

²⁹ www.cap.cz

Nedílnou součástí pojistné smlouvy jsou všeobecné pojistné podmínky.

3.2. Všeobecné pojistné podmínky

Všeobecné pojistné podmínky pojistitele, včetně pojistné smlouvy a ustanovení zákona o pojistné smlouvě tvoří právní základ pojištění jako závazkově právního vztahu. Dle zákona o pojišťovnictví se těmito podmínkami, schválenými orgánem státního dozoru v pojišťovnictví, rozumí podmínky zpracované pojistitelem pro uzavírání pojistných smluv pro jednotlivé typy pojištění. Tento dokument obsahuje vymezení podmínek vzniku, trvání a zániku pojištění, vymezení události, ze které vzniká povinnost poskytnout plnění (pojistná událost) a kdy tato povinnost nevzniká, rozsah a splatnost pojistného plnění, výše pojistného, pojistné období. Pojistník musí být s pojistnými podmínkami prokazatelně seznámen před uzavřením pojistné smlouvy a bez jeho souhlasu nelze tyto podmínky měnit. Podmínky mohou být uvedeny přímo v textu pojistné smlouvy.

3.3. Pojistná událost

„Pojistná událost je nahodilá skutečnost blíže označená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, na který se pojistná smlouva odvolává, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění. Jde tedy o událost, o které se důvodně předpokládá, že může nastat v době trvání pojištění, neví se však, kdy nastane nebo zda vůbec nastane.“³⁰

„Jednotlivé škody mohou mít různé povahy, mohou to být škody na zdraví (zranění, nemoc, smrt), věcné škody (odcizení, poškození nebo zničení věci), finanční škody (ztráta příjmu apod.)“³¹

---

³⁰ KUCHTA, Josef a kol. Kurs trestního práva – trestní právo hmotné – zvláštní část, 2.vydání. Praha:C.H. Beck. 2010. 618s. ISBN 978-80-7400-047-8.608s.

³¹ www.cap.cz

3.4. Formy a druhy pojištění

Existují formy pojištění, které vyjadřují způsob vzniku pojištění, tj. na základě jakých právních skutečností pojištění vzniklo. Rozeznávají se dvě formy pojištění, a to **pojištění zákonné**, (povinné ručení) a **pojištění smluvní**, které se dále dělí na **pojištění dobrovolné** a **pojištění povinné**. Povinnost uzavřít pojistnou smlouvu stanoví zvláštní právní předpis (je to například u pojištění advokátů, notářů, lékařů, veterinárních lékařů, autorizovaných architektů a daňových poradců). Jde o určitou skupinu osob vykonávajících činnost, která může být zdrojem nebezpečí, případně může jít o skupinu osob vlastnících určitý majetek.

Dále se **pojištění dobrovolné** dělí dle obsahu pojištění, a to na **pojištění osob** (životní pojištění) **pojištění majetku** (neživotní pojištění) a **pojištění odpovědnosti za škodu**.

V zákoně o pojistné smlouvě dochází k novému zásadnímu členění pojištění, a to podle tzv. způsobu pojištění - na pojištění škodová a pojištění obnosová.

Škodová pojištění jsou taková, kde v případě vzniku pojistné události je pojistitel povinen poskytnout náhradu škody v rozsahu stanoveném pojistnou smlouvou.

„**Obnosová pojištění** jsou taková, kdy v případě pojistné události je pojistitel povinen poskytnout jednorázové nebo opakované pojistné plnění v rozsahu stanoveného pojistnou smlouvou. Na rozdíl od škodového pojištění je to pojištění sjednáváno za účelem získání prostředků plnění, kapitálů, rozšiřující majetkovou sféru oprávněných osob. Plnění může mít formu jednorázové výplaty, nebo opakujících se plateb – důchodů.“³²

3.5. Pojištění osob

Pojištění osob je jednou z nejrychleji se rozvíjejících kategorií pojištění, které je upraveno v zákoně o pojistné smlouvě. Obsahem je

---

³² KARFÍKOVÁ, Marie; PŘIKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha : Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5. Str.16

pojištění fyzických osob pro případy týkajících se jejich života, zdraví nebo jejich osobního stavu. Když nastane pojistná událost, tak se oprávněné osobě vyplácí sjednaná částka nebo dohodnutý důchod nebo plnění ve výši dle pojistných podmínek. Pojistné smlouvy na pojištění osob jsou zpravidla uzavírány na velmi dlouhou dobu (na desítky let). Z této skutečnosti vyplývá velká různorodost právní úpravy existujícího pojištění osob. Pojistným nebezpečím je v případě pojištění osob nemoc, úraz, nepříznivá změna zdravotního stavu nebo jiná skutečnost mající vliv na život pojištěného.³³

Životní pojištění lze sjednat pouze jako pojištění obnosové. Jeho účelem je získat finanční prostředky pro pojištěného nebo obmyšlenou osobu. Pojistnou událostí je v případě životního pojištění buď smrt pojištěného, nebo dožití se konce pojistné doby nebo jiná skutečnost týkající se změny osobního postavení tohoto klienta.³⁴

Jednotlivá odvětví životního pojištění:

I. Pojištění

- a) pro případ smrti, pro případ dožití, pro případ dožití se stanoveného věku nebo dřívější smrti, spojených životů, s výplatou zaplaceného pojistného,
- b) důchodu,
- c) pojištění úrazu nebo nemoci jako doplňkové pojištění k pojištění podle této části.

II. Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.

III. Pojištění uvedená v bodě I písm. a) a b) a bodě II, která jsou spojena s investičním fondem.

IV. Trvalé zdravotní pojištění podle čl. 2 odst. 1 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES upravující životní pojištění).

V. Kapitalizace příspěvků hrazených skupinou příspěvateľů a následné rozdělování akumulovaných aktiv mezi přeživší příspěvatele nebo mezi osoby oprávněné po zemřelých příspěvateľích.

---

³³ KARFÍKOVÁ, Marie; PŘIKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha : Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5. Str.270

³⁴ KARFÍKOVÁ, Marie; PŘIKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha : Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5. Str.270

VI. Umořování kapitálu založené na pojistně matematickém výpočtu, jimiž jsou proti jednorázovým nebo periodickým platbám dohodnutým předem přijaty závazky se stanovenou dobou trvání a ve stanovené výši.

VII. Správa skupinových penzijních fondů, případně včetně pojištění zabezpečujícího zachování kapitálu nebo platbu minimálního úrokového výnosu.

VIII. Činnosti podle čl. 2 odst. 2 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/83/ES upravující životní pojištění¹).

IX. Pojištění týkající se délky lidského života, které je upraveno právními předpisy z oblasti sociálního pojištění, pokud zákon umožňuje jeho provádění pojišťovnou na její vlastní účet.³⁵

3.6. Pojištění věci a jiného majetku

Pojištění věcí nebo souboru věcí lze ve smyslu zákona o pojistné smlouvě sjednat pouze jako pojištění škodové. Účelem tedy tohoto pojištění je náhrada škody vzniklé pojistnou událostí. Pojištění majetku přináší souhrnné pojištění movitého i nemovitého majetku a často vyhoví i v případě nestandardních požadavků.

Poskytuje finanční náhradu v případě škody na pojištěném majetku v důsledku: **živelní události** (tímto se rozumí poškození nebo zničení věci požárem, výbuchem, úderem blesku, nárazem nebo zřícením letadla, pádem předmětů, povodní nebo záplavou, vichřicí nebo krupobitím, sesuvem půdy, zřícením skal, zemin nebo lavin, zemětřesením, kapalinou z vodního zařízení, nárazem dopravního prostředku atd.),

odcizení věci - pojem odcizení zahrnuje způsoby jednání subjektu práva, za které se považuje: krádež, loupež, zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod, zatajení věci atd.

vandalismu - pojištění pro případ úmyslného poškození nebo úmyslného zničení věci.

a dalších rizik stanovených v pojistných podmínkách.

---

³⁵ Příloha č. 1 k zákonu č. 277/2009 Sb., zákon o pojišťovnictví

Pojistit lze rodinné domy, byty v osobním vlastnictví, rekreační domy, vedlejší stavby (garáže, ploty), stavby dokončené i ve výstavbě (pojištění nemovitostí), domácnosti, soubor zařízení domácnosti, věci osobní potřeby, audiovizuální techniku, elektronické a optické přístroje, umělecká díla, sbírky a starožitnosti, klenoty, cennosti, cenné papíry a peníze, sportovní náčiní, jízdní kola, autopotřeby, zdravotní pomůcky pro tělesně postižené, stavební součásti bytu pořízené pojištěným (pojištění domácnosti).

Pojištění majetku obvykle pojistitele dělí podle subjektu pojistníka, buď jde o pojištění občanského majetku, nebo pojištění podnikatelů.

Majetek lze definovat jako soubor všech věcí, soubor všech majetkových práv, zejména pohledávek, jakož i soubor majetkových závazků, tedy soubory aktiv a pasiv určitého subjektu. Předmětem pojištění u právnických osob se může stát též jiný majetek, tedy jiná majetková hodnota, za kterou bývají považovány hodnoty ocenitelné v penězích, i když nemají hmotnou podstatu (know-how, autorská díla).³⁶

Jednotlivá odvětví neživotních pojištění:

1. Úrazové pojištění

- a) s jednorázovým plněním,
- b) s plněním povahy náhrady škody,
- c) s kombinovaným plněním,
- d) cestujících.

2. Pojištění nemoci

- a) s jednorázovým plněním,
- b) s plněním povahy náhrady škody,
- c) s kombinovaným plněním,
- d) soukromé zdravotní pojištění.

3. Pojištění škod na pozemních dopravních prostředcích jiných než drážních vozidlech

- a) motorových,
- b) nemotorových.

4. Pojištění škod na drážních vozidlech.

---

³⁶ KARFÍKOVÁ, Marie; PŘÍKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha : Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5. Str.257

5. Pojištění škod na leteckých dopravních prostředcích.
6. Pojištění škod na plavidlech
  - a) říčních a průplavových,
  - b) jezerních,
  - c) námořních.
7. Pojištění přepravovaných věcí včetně zavazadel a jiného majetku bez ohledu na použitý dopravní prostředek.
8. Pojištění škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 způsobených
  - a) požárem,
  - b) výbuchem,
  - c) vichřicí,
  - d) přírodními živly jinými než vichřicí (např. blesk, povodeň, záplava),
  - e) jadernou energií,
  - f) sesuvem nebo poklesem půdy.
9. Pojištění jiných škod na majetku jiném než uvedeném v bodech 3 až 7 vzniklých krupobitím nebo mrazem, anebo jinými pojistnými nebezpečími (např. loupeží, krádeží nebo škody způsobené lesní zvěří), nejsou-li tato zahrnuta v bodě 8, včetně pojištění škod na hospodářských zvířatech způsobených nákazou nebo jinými pojistnými nebezpečími.
10. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající
  - a) z provozu pozemního motorového a jeho přípojného vozidla,
  - b) z činnosti dopravce,
  - c) z provozu drážního vozidla.
11. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití leteckého dopravního prostředku, včetně odpovědnosti dopravce.
12. Pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z vlastnictví nebo užití říčního, průplavového, jezerního nebo námořního plavidla, včetně odpovědnosti dopravce.
13. Všeobecné pojištění odpovědnosti za škodu jinou než uvedenou v odvětvích č. 10 až 12
  - a) odpovědnost za škodu na životním prostředí,
  - b) odpovědnost za škodu způsobenou jaderným zařízením,
  - c) odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku,
  - d) ostatní.

14. Pojištění úvěru

- a) obecná platební neschopnost,
- b) vývozní úvěr,
- c) splátkový úvěr,
- d) hypoteční úvěr,
- e) zemědělský úvěr.

15. Pojištění záruky (kauce)

- a) přímé záruky,
- b) nepřímé záruky.

16. Pojištění různých finančních ztrát vyplývajících

- a) z výkonu povolání,
- b) z nedostatečného příjmu,
- c) ze špatných povětrnostních podmínek,
- d) ze ztráty zisku,
- e) ze stálých nákladů,
- f) z nepředvídaných obchodních výdajů,
- g) ze ztráty tržní hodnoty,
- h) ze ztráty pravidelného zdroje příjmu,
- i) z jiné nepřímé obchodní finanční ztráty,
- j) z ostatních finančních ztrát.

17. Pojištění právní ochrany.

18. Pojištění pomoci osobám v nouzi během cestování nebo pobytu mimo místa svého bydliště, včetně pojištění finančních ztrát bezprostředně souvisejících s cestováním.³⁷

3.7. Pojištění odpovědnosti za škodu

Poskytuje pojištěnému ochranu pro případ, kdy pojištěný způsobí jinému subjektu škodu, za kterou odpovídá a kterou mu je povinen nahradit. Takováto škoda může být způsobena na majetku, zdraví či životě.

Do pojištění odpovědnosti se řadí jak pojištění povinná ze zákona – **pojištění odpovědnosti z provozu vozidla**, tak dobrovolná jako je

---

³⁷ Příloha č. 1 k zákonu č. 277/2009 Sb., zákon o pojišťovnictví

například **pojištění odpovědnosti z běžného občanského života**. Tento pojistný produkt se nejčastěji sjednává s pojištěním domácnosti nebo pojištěním rodinného domu. Pojištění se vztahuje na všechny osoby, které žijí ve společné domácnosti s tím, kdo pojistnou smlouvu uzavře. Toto pojištění kryje rizika běžného občanského života. Dalšími typy pojištění může být pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnavateli, profesní odpovědnosti, u firem je to pojištění odpovědnosti za zásilku, za vadu výrobku.

4. Vyšetřování pojistných podvodů

Vyšetřováním podvodů se zabývají jak orgány činné v trestním řízení, zejména těch rozsáhlých, tak v první řadě interní specialisté v pojišťovnách. Tito „detektivové“, pracovníci interního auditu, nebo kontrolního oddělení, se často rekrutují z řad bývalých příslušníků policie z útvarů vyšetřování hospodářské kriminality, kteří mají s touto trestnou činností bohaté zkušenosti. Tito specialisté pak po nashromáždění všech důkazů předávají případ orgánům činným v trestním řízení k zahájení trestního stíhání.

Způsob provádění vnitřního šetření je vždy zvolen s ohledem na okolnosti konkrétního případu – rozsah podvodného jednání, stupeň nebezpečnosti, výše škody, počet osob, které jsou v případě angažovány... Zvláštní postup je pak uplatňován tehdy, když v případě hraje roli interní pachatel.

Hlavním úkolem vnitřního šetření je zjištění a zadokumentování veškerých okolností šetřeného případu, zejména příčiny, které umožnily takové jednání a odhalení nedostatků v kontrolním mechanismu. Interní specialisté musí vést šetření tak, aby byly získány a uchovány případné důkazy o prováděném podvodném jednání. Vždy jde o šetření prováděné uvnitř organizace, které má poskytnout managementu pojišťovny informace o tom, zda vůbec došlo k nějakému nežádoucímu jednání proti zájmům společnosti. Na základě výsledků vnitřního šetření je následně managementem rozhodnuto, jak bude šetřená záležitost ukončena, zejména zda bude případ předán orgánům činným v trestním řízení k zahájení trestního řízení a pokračování v jeho řádném vyšetřování nebo zda celá záležitost bude vyřešena jiným způsobem.

Jedním z cílů vnitřního šetření je také formulovat doporučení k provedení preventivních opatření, která by v budoucnu zamezila vzniku podobných případů. Šetření pojistných událostí nemusí být prováděno jen pojišťovnou jako pojistitelem, ale může být prováděno i samostatným likvidátorem pojistných událostí na základě smlouvy uzavřené s pojišťovnou. Samostatný likvidátor šetření provádí jménem pojišťovny a na její účet v rozsahu nutném ke zjištění rozsahu její

povinnosti plnit ze sjednaného pojištění (§ 10 zákon č. 38/2004 Sb. o pojišťovacích zprostředkovatelích).

Pro vyšetřovatele je nesmírně obtížné prokazovat, zda se jedná o pojistný podvod či nikoli. Proto vyšetřovatelé využívají znalostí a zkušeností zejména z oblasti práva a vyšetřovacích postupů. Dále musí dobře rozumět likvidačním postupům a mít specifický cit pro vyhledávání a zkoumání zvláštních souvislostí. Pojišťovny často používají ke spolupráci detektivní agentury nebo soukromé detektivy – jednotlivce, kteří dokážou operovat velmi úspěšně zejména na regionální úrovni s perfektní znalostí místních poměrů.

4.1. Příčiny páchaní pojistných podvodů a indikátory pojistných podvodů

„Škála příčin, které vedou k páchaní pojistných podvodů, je široká. Mimo obecné příčiny, ke kterým patří změna mentality obyvatel, ekonomická krize a růst nezaměstnanosti, je potřebné uvést i příčiny, které jsou zjišťovány praxí při objasňování kriminálních deliktů. K těmto příčinám patří:

- neefektivnost pojistného vztahu
- finanční potíže pojištěného
- fakt, že kriminogenním jednáním není poškozena konkrétní osoba
- z pohledu pojištěnce nízké plnění pojišťovny v předešlých pojistných událostech
- relativně nízké riziko odhalování pojistných podvodů a nízké tresty, které jsou i v případě odhalení udělovány

Mezi formy pojistného podvodu patří: úmyslné poškození sebe nebo pojištěné věci, předstírané loupežné přepadení, žhářství, předstírané vloupání do objektu nebo odcizení věci, fingovaná krádež motorového vozidla, předstíraná nebo úmyslná dopravní nehoda.³⁸

---

³⁸ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 24

*„Kriminogenní faktory, jinak také označovány jako **indikátory pojistných podvodů**, jsou souhrnem praxí vysledovaných okolností, které mohou předznamenávat úmysl pojištěné osoby podvodným jednáním získat neoprávněný majetkový prospěch již před uzavřením pojistného vztahu nebo v jeho průběhu.“³⁹* Indikátory pojistných podvodů jsou faktory pojistné události, které signalizují, že pojistná událost může být podvodná. Identifikace potencionálního pojistného podvodu se objevuje v jakékoliv fázi pojistné události a existuje mnoho indikátorů, které umožňují, aby pojistná událost byla označena za spornou. Z toho vyplývá, že kriminogenní faktory je možné vztahovat k řadě okolností souvisejících s pojistným vztahem, zejména však k pojistné smlouvě, k pojištěnému nebo k pojistníkovi. Tyto faktory mají veliký význam pro odhalování pojistných podvodů kriminální policií. Více jsou ale využívány v činnosti pracovníků pojišťoven při likvidaci pojistných událostí.

Podle vztahu k pojistné smlouvě, pojištěnému nebo pojistníkovi dělíme indikátory na:

Indikátory vzniku a průběhu pojištění – úmysl spáchat pojistný podvod napadne pachatele ještě před uzavřením pojistné smlouvy, nebo k tomu dospěje až v průběhu pojistného vztahu. Mezi tyto indikátory patří spáchání několik škod v krátkém období, absence pojistné historie a minulých pojištění, přerušení pojištění, časté změny pojistitelů, zatajení dřívějších postihů, zatajení škodního průběhu a zatajení skutečného stavu pojišťované osoby nebo movité či nemovité věci před uzavřením pojistné smlouvy.

Indikátory vztahující se k osobě pojistníka nebo pojištěného – pokus o spáchání trestného činu pojistného podvodu může signalizovat jakékoliv neobvyklé nebo krajní chování a postoj pojištěného nebo pojistníka v průběhu pojistného vztahu. Patří sem neplacení pojistného nebo pozdní placení pojistného, tlak na rychlou výplatu pojistného plnění v hotovosti

---

³⁹ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 24

a nikoli převodem na účet, neobvyklá informovanost o rozsahu pojistného krytí na vzniku škod a zpět vzetí nahlášení škodní události.⁴⁰

Indikátory dokumentace škodní události – k objektivnímu posouzení a výpočtu výše pojistného plnění, stejně jako k posouzení, zda předmětná škodní událost není fingovaná je potřeba zkoumat originály dokladů o nabytí věci nebo o provedené opravě. Mezi tyto indikátory můžeme zařadit absenci nebo přemíru dokladů o nabytí věci, pozměněné doklady o nabytí věci, spornou autentičnost dokladů o nabytí věci nebo to, že jsou předloženy pouze fotokopie dokladů o nabytí věci nebo doklady o nabytí věci pocházejí z různých zdrojů.

Podle druhu pojištění dělíme indikátory na:

Indikátory podvodu v pojištění domácnosti a staveb fyzických osob – při likvidaci škodních událostí z pojištění nemovitého majetku, fyzických osob nebo movitého majetku je zjištěno značné množství sporných faktů. Mezi indikátory můžeme zařadit četnost pojistných událostí, nemovitost je na prodej, jsou pojišťovány staré a nemoderní věci, škody vzniklé za neobvyklých okolností, důsledky územního rozhodnutí a stavebního povolení, ztráta pouze jednoho cenného předmětu, odcizení velké částky v hotovosti, výrazné nadhodnocení pojištěného majetku, absence násilí při krádeži vloupání, nepřesný popis odcizených předmětů, pojištěný horlivě usiluje o kompromis s cílem rychlé výplaty pojistného plnění, vzniklá škoda neodpovídá reálné situaci i na místě činu, selhání bezpečnostního zařízení a nahlášené odcizené předměty neodpovídají standardu a životním podmínkám pojištěného.

Indikátory podvodu v pojištění průmyslových objektů a podnikatelů – i v pojištění průmyslových objektů a podnikatelů je velké procento sporných škodních událostí. Vysoký škodní průběh v tomto druhu pojištění signalizuje potencionální pojistné podvody. Níže definované indikátory umožňují, aby vzniklá škoda byla správně kvalifikována jako sporná

---

⁴⁰ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 25

škodní událost a následně byly podniknuty příslušné kroky. Mezi indikátory řadíme špatný stav provozovny nebo zařízení, změnu ve vedení společnosti, provozovny nebo zařízení jsou na prodej, omezení provozu společnosti, propouštění zaměstnanců, významnou negativní změnu v obratu, selhání bezpečnostního systému, značné dluhy nebo problémy s tokem peněz, provozovny v době škody jsou nefunkční, chybějící dokumentace k odcizenému zboží a nedávné rozšíření pojištění pro případ přerušení provozu, nová pojištění nebo navýšení pojistných částek.

Indikátory podvodu v úrazovém pojištění, pojištění příjmů v době pracovní neschopnosti, pojištění vážných chorob, včetně pojištění odpovědnosti vyplývajícího z těchto rizik – v rámci těchto pojištění je zejména v USA a v zemích Evropské unie páháno velké množství pojistných podvodů a současně jsou tyto pojistné produkty využívány k „praní špinavých peněz“. Vzhledem k tomu, že v České republice je relativně nízký počet pojistných podvodů vztahujících se k těmto pojistným smlouvám. Ačkoliv pojistné události spadající do této kategorie se vztahují na více pojistných produktů, lze indikátory případného pojistného podvodu aplikovat obecně. Za indikátory tohoto druhu pojištění považujeme opakovaný nárůst pojistných částek, plnění a náhrady jsou v rozporu se zaměstnáním, část změny pojistitele, existence dalšího pojištění, zranění nebo újma na zdraví je v rozporu s uvedenými příčinami a okolnostmi, absentující nebo sporná zdravotnická dokumentace, nedávné navýšení pojistných částek pojištěným, plnění a náhrady jsou v rozporu se zaměstnáním pojištěného, neslučitelnost poranění s daným popisem události, chybí lékařské potvrzení, chybí doklady o zaměstnání, chybí doklady o výdělcích, žádní nebo přehorliví svědci, ve spěchu přiznaná odpovědnost, invalidita neodpovídá běžným znakům invalidity, poškozená strana zaměstnává sama sebe a chybí uplatnění dalších nároků ze stejné nehody.

Indikátory podvodu v cestovním pojištění – toto pojištění obvykle zahrnuje pojištění léčebných výloh, pojištění úrazu, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění stornoplatků při zrušení zájezdu ze strany klienta

a pojištění zavazadel. Vzhledem k tomu, že k fingované pojistné události převážně dochází v zahraničí, je velmi obtížné prokázat pojistný podvod. Mezi specifické indikátory můžeme zařadit indikátory z pojistné smlouvy – datum cesty je v rozporu s dobou platnosti pojistky, pojistná smlouva byla uzavřena mimo bydliště nebo pracoviště, chybí doklady o cestování a ubytování. Mezi **zdravotní indikátory** patří indikátory, kdy asistenční služba nebyla kontaktována v době zranění nebo onemocnění, škoda na zdraví nastala v zemi, kde má pojištěný příbuzné a tedy je velmi snadné získat fingovanou lékařskou dokumentaci a léčení v zemích s vysokou úrovní placených zdravotních služeb.

Indikátory podvodu v pojištění motorových vozidel – pojistné podvody související s pojištěním motorových vozidel jsou v praxi nejčastěji páchanými pojistnými podvody. Jsou páchány jednak v souvislosti s fingovanými krádežemi motorových vozidel a dále v souvislosti s fingovanými dopravními nehodami, které již několik let vystupují do popředí. Mezi faktory patří rozporné místo škody, vozidlo bylo nalezeno shořelé, je neúplná nebo sporná dokumentace o vozidle, špatný technický stav vozidla a najetý vysoký počet kilometrů, počet ujetých kilometrů zjevně neodpovídá stáří vozidla, sporný nebo neprůkazný způsob koupě a vniknutí do vozidla je v rozporu s uvedenými okolnostmi.⁴¹

4.2. Způsoby páchaní trestného činu pojistného podvodu

„Způsoby páchaní trestných činů pojistného podvodu jsou velmi různorodé a jejich rozsah je velmi široký. Podvodem se rozumí jednání, při kterém pachatel úmyslně buď při sjednávání pojistné smlouvy, nebo při uplatnění nároku na plnění z takové smlouvy uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje pojistiteli nebo podstatné údaje zamlčí.“⁴²

---

⁴¹ PRŠAL, Vlastimil. 2003. Kriminologická a kriminalistická hlediska pojistných podvodů v souvislosti s fingovanými krádežemi motorových vozidel a fingovanými dopravními nehodami. [Doktorantská disertační práce] Bratislava : 2003. str.103

⁴² CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 6

Mezi základní skutkové podstaty pojistného podvodu patří uvedení v omyl a využití omylu.

„Prvním kritériem členění pojistných podvodů je předmět útoku, podle kterého může jít o pojistnou událost vzniklou v rámci **životního pojištění** (pojištění osob) nebo **neživotního pojištění** (pojištění majetku a odpovědnosti za škodu), které lze ještě podle způsobu vzniku rozdělit na pojištění zákonné a smluvní.“⁴³

Pojistné události ve vztahu k **životnímu pojištění** vznikají v rámci:

- důchodového pojištění
- úrazového pojištění
- pojištění léčebných výloh
- pojištění příjmů v době pracovní neschopnosti
- pojištění vážných chorob

Ve vztahu k **neživotnímu pojištění** vznikají pojistné události v rámci:

- pojištění domácnosti včetně rekreačních domácností
- pojištění staveb
- cestovního pojištění
- havarijního pojištění motorových vozidel
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla
- pojištění odpovědnosti za škodu
- pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu povolání
- pojištění podnikatelů a průmyslu
- úvěrového pojištění⁴⁴

Základní formy páchaní trestného činu podvodu však můžeme z hlediska kriminalistické metodiky rozvést do těchto způsobů páchaní trestného činu pojistný podvod:

1. „Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **důchodového pojištění**, kdy nejde o frekventované jednání.

---

⁴³ PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha : Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5. str .653

⁴⁴ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 8

Předmětem útoku jsou pojistné vztahy a okolnosti týkající se základního důchodu, dočasného důchodu, důchodu pro pozůstalé, zproštění od placení pojistného v případě plné invalidity se zachováním všech nároků na pojištění a podílu na zisku, který podstatně zvyšuje skutečný důchod oproti výši garantované ve smlouvě.

2. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **úrazového pojištění**. Jde o velmi častý způsob páchaní pojistného podvodu. Toto pojištění zahrnuje několik složek, a to pojištění pro případ smrti v důsledku úrazu, pojištění pro případ trvalých následků úrazu a pojištění, které má alespoň částečně nahradit snížený příjem v důsledku úrazu.
3. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění léčebných výloh**. Tento způsob páchaní zahrnuje nejen pojištění nákladů na lékařské ošetření, ale i nákladů na převoz zpět do České republiky. Zde je velmi obtížně prokazatelná trestná činnost.⁴⁵
4. „Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění příjmů v době pracovní neschopnosti**. Pachatelé zde využívají omylu ve faktu události v tom, že pracovní neschopnost vůbec nenastala, je pouze předstírána. Pachatel například uzavře pojištění denních dávek v době pracovní neschopnosti s cílem jejich zneužívání prostřednictvím předstírání nemoci nebo úrazu. Spolupachatelé jsou zpravidla pracovníci zdravotnických zařízení.
5. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění vážných chorob**. Tento pojistný podvod není tolik frekventovaný. Jeho podstatou je poskytnutí sjednané výše pojistného plnění v případě, že u pojištěného je diagnostikována choroba, na kterou se pojistil, jako např. rakovina, mozková příhoda, AIDS. V těchto případech pachatel vyvolává mylný stav o svém zdravotním stavu. Místo sebe na lékařskou prohlídku, která je požadována před uzavřením pojištění, posílá jinou zdravou

---

⁴⁵ PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha : Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5. str .653

osobu. Spolupachatelé jsou i zaměstnanci zdravotnických zařízení, kteří vytvářejí fiktivní zdravotní dokumentace.

6. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění domácnosti včetně rekreačních domácností**. Jde o velmi frekventovaný způsob páchání pojistného podvodu. Pojištění se vztahuje na všechny věci, které jsou součástí domácnosti a slouží k jejímu provozu. Pachatel vyvolává nebo využívá mylné představy o vzniku určité události. Pachatel udává, že došlo k odcizení věci, které vůbec nevlastnil, nebo samostatné vloupání zinscenuje.
7. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění staveb**. Uvedený druh pojištění se vztahuje na budovu, stavební součásti a příslušenství uvedené v pojistné smlouvě, případně i na stavební materiál. Nejčastějším způsobem páchání této trestné činnosti bývá podpálení pojištěné stavby s cílem získat pojistné plnění, které převyšuje skutečnou hodnotu pojištěné stavby.
8. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události **cestovního pojištění**. Jde o velmi obtížně prokazatelný způsob páchání, neboť k předstírané pojistné události dochází mimo území České republiky.
9. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **havarijního pojištění motorových vozidel**. Jde o nejfrekventovanější způsob páchání trestného činu pojistného podvodu. Toto pojištění je uzavíráno pro případ poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla.⁴⁶ „V první skupině jsou pojistné podvody, kdy dochází k údajným krádežím vozidel. Ve druhé skupině jsou pojistné podvody, kdy dochází k údajným poškozením vozidel při dopravních nehodách nebo živelných událostech.
10. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla**. Z titulu tohoto pojištění je hrazena škoda způsobená provozem motorového vozidla druhému účastníku

---

⁴⁶ PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha : Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5. str .654

dopravní nehody usmrcením, újmou na zdraví, poškozením, zničením, ztrátou nebo odcizením věci v souvislosti se škodou způsobenou provozem vozidla.

11. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění odpovědnosti za škodu**. Pojištěný má z tohoto pojištění právo, aby za něho pojišťovna uhradila škodu, za kterou podle zákona odpovídá jinému. Pachatel zde vyvolává mylné představy o vzniku určité pojistné události, která způsobila událost, jež je vydávána za pojistnou.
12. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění odpovědnosti za škodu při výkonu povolání**. Při výkonu některých profesí, jako např. lékaři, notáři, advokáti, architekti, daňoví poradci, policisté. Ke spáchání tohoto druhu trestného činu pojistný podvod může dojít za předpokladu, že osoba, která je fiktivně poškozena společně s osobou, která je pojištěna na odpovědnost, nahlásí pojišťovně událost, ke které došlo.
13. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **pojištění podnikatelů a průmyslu**. V rámci tohoto pojištění jsou pojišťována podnikatelská rizika proti živelní události, strojní zařízení a technická rizika, jsou pojišťována na přerušení provozu a dále se zde kombinují různé druhy pojištění odpovědnosti s pojištěním majetku i jiní specifická pojištění jako je např. pojištění přepravy, finančních a kapitálových úvěrů.
14. Uvedení v omyl nebo využití omylu ve faktu činnosti či události u **úvěrového pojištění**. Následky spočívající v majetkové škodě jsou značné. Pachatelé bývají na tyto druhy pojistných podvodů profesionálně připraveni a je velmi obtížné při sjednávání pojistné smlouvy prokázat úmysl spáchat trestný čin.⁴⁷

---

⁴⁷ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 15

4.3. Typy pojištění, v nichž se podvody nejčastěji páchají

Odvětvím, kde se pojistné podvody páchají nejčastěji, stále zůstává **pojištění motorových vozidel** (fingované krádeže a fingované a nadhodnocené nehody nebo poškození, které v souvislosti se škodou vůbec nevzniklo), ale jeho podíl se postupně snižuje. Zatímco před třemi lety činil podíl těchto podvodů na celém portfoliu pojistných produktů zhruba 63 %, v loňském roce už zůstal pod hranicí 50 %. Zatímco v roce 2006 bylo odhaleno 4 150 případů, o 5 let později už to bylo „pouze“ 3 211, ale uchráněné pojistné plnění se zvýšilo zhruba o šestinu, což ukazuje na to, že pojistné podvody se páchají s vozidly, která mají vyšší hodnotu a vypadá to i na vyšší míru profesionality pachatelů této trestné činnosti.

Zcela opačný trend má **pojištění majetku a odpovědnosti**, ze zhruba třetiny všech událostí se jejich počet zvýšil cca na 45 %, což bylo zapříčiněno několika živelnými událostmi kalamitního rozsahu – povodně, vichřice, tíhy sněhu, kdy se klienti domnívali, že s velkým počtem pojistných událostí, které klienti v krátkém časovém rozmezí po kalamitách pojišťovně hlásí, klesá obezřetnost interních kontrolních orgánů v pojišťovnách. Během uplynulých 5 let se počet odhalených případů téměř zdvojnásobil. Na tak velký počet pojistných událostí nebyl nárůst objemu zachráněných prostředků v přímé úměře, je zřejmé, že některým klientům se vyplatí hlásit i drobné škody, které se nestaly nebo se staly jinak. V majetkovém pojištění registrují pojistitelé i podvody při krádežích - pachatel předstírá vloupání do bytu a deklaruje odcizení předmětů, které sám zpeněžil nebo které nikdy nevlastnil dle hesla „ukradli mi i to, co jsem nikdy neměl“.

Méně časté, ale zato velmi nákladné, jsou podvody **v pojištění podnikatelů**, zejména **v pojištění majetku a přepravy** a na posledním místě jsou podvody z pojištění osob, které doprovází nejsložitější dokazování ze všech typů pojištění. Právě u pojištění osob došlo k nejdramatičtějšímu nárůstu šetřených případů, a to téměř trojnásobně.

Tato trestná činnost s výrazným negativním ekonomickým dopadem do podnikání pojišťoven má hlavní příčinu zejména ve svém společenském vnímání, které drobné pojistné podvody považuje za tzv. „kavalírský delikt“. Mnohdy chápe veřejnost takové jednání téměř za „správné“ a staví je na úroveň ostatních trpěných deliktů, jako např. krácení daní a podobně, domnívá se JUDr. Ludvík Bohman, předseda Sekce prevence pojistného podvodu ČAP a dodává, že „vymámení peněz z pojistitele alespoň ve výši zaplaceného pojistného bývá často klienty pojišťoven považováno za legitimní, přičemž zcela pomíjí základní princip nahodilosti a podmíněnosti vzniku práva na pojistné plnění. V této souvislosti je pomoc soudních znalců v podobě účelových znaleckých posudků či ošetřujících lékařů v podobě nadhodnocování rozsahu poškození zdraví vnímána jako přátelská výpomoc či slušnost, popř. jako oboustranně výhodná spolupráce (nahodnocení rozsahu pojistné události může být motivováno buď finančním podílem na podvodném plnění (tzv. cash back) nebo pouze tím, že oprávněná osoba i v budoucnu zůstane zdrojem „obchodních příležitostí“).⁴⁸ Další příčinou společenské tolerance této trestné činnosti je vnímání veřejnosti pojistného podvodu jako trestného činu „bez oběti“, kdy jedinou obětí je pojišťovna, pokud je vůbec jako oběť vnímána, rozhodně nevzbuzuje soucit. Boj proti pojistnému podvodu je zásadní pro celou společnost, protože neodhalené pojistné podvody vedou ke zhoršení celkového škodního průběhu pojištění s přímým dopadem na výši pojistného všech poctivých klientů. Klienti si totiž v první chvíli vůbec neuvědomují, že pojistný podvod zvyšuje ve svém důsledku pojistné, které musí zaplatit především ti poctiví. Pokud je tato skutečnost známa, a zde mohou hrát svoji roli například média, dochází ke změně postoje a snížení společenské tolerance k páčání této trestné činnosti.

4.4. Odhalování pojistných podvodů

Pojistné podvody způsobují pojišťovnám výrazné ekonomické ztráty a každá pojišťovna má vybudované oddělení, které se specializuje

---

⁴⁸ přednáška České asociace pojišťoven, Základy pojišťovnictví, 13.červen 2012

na jejich odhalování. Odhalování pojistného podvodu nebo pokusu o něj je pro pojistitele velmi náročnou a složitou záležitostí jak z finančního, tak z procesního hlediska. Každý pojistitel má vytvořen nějaký obecný systém obrany, který jej chrání před výplatou pojistného plnění z pojistných podvodů. Ale i podvodníci jsou čím dále důmyslnější, a pojišťovny proto zaměstnávají stále více detektivů, tedy specialistů na prověřování pojistných událostí. Detektivové pojišťoven nezkoumají všechny nahlášené případy, nýbrž jen ty, které **jeví určité podezřelé znaky**. Sledují hned několik skupin takových indikátorů, a to jak ve vztahu přímo k pojistné smlouvě či pojištěnému, tak i k pojišťovně. Počty sledovaných indikátorů se pohybují dokonce v řádu několika set.

Konkrétní způsoby odhalování pojistných podvodů jsou pochopitelně součástí know-how jednotlivých pojistitelů. Obecným trendem poslední doby je snaha o cílenější zaměření boje s pojistným podvodem, ať už prostřednictvím přijímání organizačních opatření nebo prostřednictvím investic do speciálních nástrojů na odhalování pojistných podvodů.

Kromě toho používají také vlastní systematická opatření, například v podobě různých tzv. „černých listin klientů“. Jedná se o seznamy klientů, kterým byl někdy v minulosti pojistný podvod nebo pokus o něj prokázán. Do seznamu jsou zařazeni i klienti, kteří mají enormně vysoký škodní průběh ve svém pojištění a klienti, u jejichž pojistných událostí jsou často evidovány nějaké nesrovnalosti, ale spáchání pojistného podvodu se jim dosud nepodařilo prokázat. Zmíněné černé listiny si nejčastěji tvoří jednotliví pojistitelé v úsecích interního vyšetřování.

Existují však i velmi sofistikované systémy. Jako jedny z prvních pojišťoven v naší republice zprovoznily technologický systém pro detekci pojistných podvodů AFMS (Adastra Fraud Management Systém) ČSOB pojišťovna a pojišťovna Kooperativa. Technologický systém je založen na automatickém zpracování dat o pojistných smlouvách a pojistných událostech. Ke každé hlášené pojistné události počítač pravidelně zpracuje stovku údajů, automaticky vyhledá podezřelé kombinace a označuje ty pojistné události, u nichž je velká pravděpodobnost podvodu.

Jednou z nejmodernějších technologií, která pomáhá odhalovat pojistné podvody v pojištění motorových vozidel, je systém Virtual Crash. Jde o provádění analýzy průběhu dopravní nehody obdobné znalecké analýze, při které jsou shromážděny informace od všech účastníků nehody, provedeno zaměření místa nehody, prohlédnuta vozidla účastníků nehody, po nehodové stopy a následně je provedena samotná analýza nehody. Díky spojení tohoto simulačního programu se sběrem dat pomocí totální stanice může být odhalena fingovaná škodní událost. Tento systém používá například Česká pojišťovna.

Pojišťovny také začínají využívat software, který rozpozná korekci digitálních fotografií. V dnešní době probíhá likvidace škodných událostí v elektronické podobě, stejně jako pořizování a evidence fotodokumentace. Provést úmyslně úpravu fotografie, či fotomontáž není při dnešním technickém a softwarovém vybavení žádný problém. Program by měl odhalit účelově upravenou fotodokumentaci.

Mezi sdružení, která působí v oblasti pojišťovnictví a věnují se systematicky prevenci pojistného podvodu již téměř deset let, patří Česká asociace pojišťoven. Na její půdě byl v roce 2011 dokončen informační Systém pro výměnu informací o podezřelých okolnostech (SVIPO). K nástrojům pro zvýšení efektivity boje s praktikami podvodníků byla implementována datová výměna mezi pojistiteli o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a z havarijního pojištění vozidel. Systém, jenž má asociace v plánu rozšířit v nejbližší budoucnosti do dalších oblastí neživotního i životního pojištění, využívá v současnosti devět členských pojišťoven. Realizací tohoto projektu dosáhl český pojistný trh v přístupu k odhalování pojistného podvodu úroveň srovnatelné s vyspělými zahraničními trhy. K počátku roku 2013 bylo provedeno první vyhodnocení výsledků SVIPO. „ *Výsledky SVIPO jsou uspokojivé, nicméně stále probíhají projektová opatření, zejm. v oblasti kvality dodávaných dat, jejichž cílem je výtěžnost interakcí a zvyšování efektivity využití celého systému,*“ uvedla, na tiskové konferenci ČAP dne

5.února 2013 u příležitosti akce Únor – měsíc pojištění, Ing. Marcela Kotyrová, tisková mluvčí ČAP.

4.4.1. Počty pojistných podvodů za rok 2012

Výsledky pojišťoven při odhalování pojistného podvodu za rok 2012 potvrzují již dříve uváděné trendy v této oblasti, tedy vyšší míru aktivity pojišťoven spočívající v implementaci účinných procesů a nástrojů, které jim pomáhají pojistné podvody odhalovat. Tuto aktivitu do jisté míry podporuje i současná stagnace růstu přijatého pojistného, při které jsou pojistitelé za účelem udržení pojistných sazeb na konkurenceschopné úrovni více motivováni bránit se před požadavky na výplatu pojistných plnění z podvodných škod. Vedle zvyšování kapacit specializovaných oddělení, zabývajících se odhalováním pojistných podvodů, investují pojistitelé nemalé částky do speciálních softwarových programů pro detekci pojistných podvodů a nástrojů pro forenzní analýzu dat. Zásadním trendem je také zaměření na efektivnější rozdělení činností, kdy agenda odhalování a šetření méně závažných podvodů je u některých významných pojistitelů přesunována do oddělení likvidace škod. Specializovaným útvarům se tak otevírá prostor pro šetření závažnějších podvodů, často páchaných organizovanými skupinami pachatelů, jejichž odhalování a prokazování je z časového i odborného hlediska náročnější.

„Co se týče přímo trendů souvisejících s pácháním pojistných podvodu, tak v loňském roce jsme např. zaznamenali trend u podvodů v pojištění motorových vozidel, spočívající v pokusech o uplatňování poměrně malých fingovaných škod (ve výši cca 20 – 30 tisíc Kč), o kterých se pachatelé domnívali, že jejich prověřování a odhalování je pod rozlišovací schopnost pojišťoven. Na otázku, zda jsou pojistné podvody více páchany jednotlivci, nebo organizovanými skupinami, neexistuje jednoznačná odpověď. Specialisté pojišťoven se setkávají s oběma kategoriemi podvodníků. Většinu pojistných podvodů páchá retailová klientela, organizované skupiny se podílejí na zločinech v řádu jednotek procent co do „kusů“ podvodů. Je však zřejmé, že organizované skupiny mají výrazně vyšší procentuální podíl na objemu finančního vyčíslení. Jednoduše řečeno, jedna profesionálně naplánovaná akce nadělá mnohem více

škody než jedno účelově nahlášené poškození blatníku,“ JUDr. Ludvík Bohman – vlastní rozhovor.

4.4.2. Komunikace s orgány činnými v trestním řízení

Spolupráce s orgány činnými v trestním řízení v boji s pojistnými podvody úzce souvisí a pojišťovny se samozřejmě snaží o vstřícný přístup. Policie ČR se nicméně nachází v poměrně složité vnitřní situaci, a to se pochopitelně odráží i na kvalitě této spolupráce. Řada kvalifikovaných a dlouho sloužících policistů od policie odešla a stává se, že vyšetřování policie je zdlouhavé a přístup jejich příslušníků k vyšetřování samotnému pasivní. Často nepomůže ani proaktivní postoj ze strany specialistů pojišťoven, většinou bývalých policistů, ani předání již kvalitně zpracovaného případu. Právní problematika v bankovníctví a pojišťovnictví je poměrně složitá a její odborníci upozorňují na skutečnost, že orgánům činným v trestním řízení musí podrobně vysvětlovat a objasňovat, jaký problém se vlastně řeší. Samozřejmě existují i vyšetřovatelé, jež jsou velmi zkušení a se kterými je komunikace nastavena tím správným způsobem. Bohužel jich však, podle názoru lidí z praxe rapidně ubývá.

4.4.3. SVIPO - Systém výměny informací o podezřelých okolnostech

„Zákonné prostředky pojistitelů k odhalování pojistných podvodů a uchránění pojistných plnění, která se podvodníci snaží od pojišťoven vylákat, jsou v ČR podle mého názoru dostatečné. Chybí však širší povědomí o skutečnosti, že za pojistné podvody platí prostřednictvím vyšších pojistných sazeb všichni poctiví pojistníci, a proto je v jejich zájmu, aby proti nim pojišťovny bojovaly. Někteří klienti chápou šetření pojistné události a s ním související prohlídku škody jako „zbytečné obtěžování ze strany pojišťovny“, říká JUDr. Ludvík Bohman, aniž si uvědomují, že jsou nezbytné k objektivnímu posouzení vzniku.

S tím souvisí spuštění systému SVIPO. Jde o systém, který vzájemně porovnává pojistné události šetřené jednotlivými pojišťovnami a na základě nastavené vnitřní logiky je upozorňuje na podezřelé pojistné

události, které jsou s vysokou mírou pravděpodobnosti pojistnými podvody. Jeho cílem je umožnit pojistitelům systematické odhalování těchto podvodů. V této úvodní fázi systém pracuje s daty z pojištění motorových vozidel, tedy pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a havarijního pojištění vozidel. *"Do letošního roku systém pracoval s daty z pojištění motorových vozidel a zaměřil se na nejčastější podezřelé okolnosti. Mezi ně patří například vícenásobné uplatnění stejné škody v případě zatajeného vícenásobného havarijního pojištění nebo fingování škod různými škodícími vozidly, které mají sjednané pojištění z provozu vozidla,"* vysvětluje výkonný ředitel České asociace pojišťoven Tomáš Síkora.

Systém umí vyhodnocovat duplicitní informace a srovnávat vícečetné pojistné události, a to nejen u havarovaných aut, ale také i v souvislosti s místem nehody, zúčastněnými osobami i časovými údaji o havárii. V případě, že se objeví cokoliv nestandardního, upozorní na to. Z pravidelných údajů, které pojišťovny zasílají do systému, se vyhodnocují podezřelé případy již krátce poté, co klient nahlásí pojišťovně škodu.

V další etapě plánují pojišťovny využití systému i pro oblast pojištění majetku. Cílem SVIPO není nahradit dosud užívané systémy a metody na úrovni jednotlivých pojišťoven, ale umožnit systematicky odhalovat některé typy podvodů, které jsou páčány „napříč trhem“ a v současné době systematicky odhalovány nejsou. SVIPO tedy nástroje pojišťoven v tomto ohledu pouze doplní. Na projektu pracovala ČAP od roku 2007. Experti tuzemských pojišťoven vyvíjeli tento systém jako čistě vlastní řešení, ačkoliv obdobné nástroje existují i v zahraničí.

4.5. Prevence pojistného podvodu

V dnešní době pojišťovny bojují s pojistnými podvody a investují peníze do jejich prevence a odhalování. Například průběžně identifikují rizika v interních procesech likvidace, nastavují interní kontrolní systémy, které jsou účinné proti internímu pojistnému podvodu.

Proti vnějšímu podvodu působí kvalitní risk management, který by měl zamezit přílivu vysoce rizikových klientů.

Přestože rostoucí míra profesionality pachatelů pojistných podvodů způsobuje, že odhalování takovýchto podvodů se stává pro pojišťovny stále více komplikovanější, účinný boj proti podvodům je pro ně klíčový. A to si pojistitelé uvědomují velmi dobře. Pojišťovna, která totiž umí efektivně omezovat ztráty z neoprávněně uplatňovaných škod, bude mít na trhu jednoznačnou a velmi významnou konkurenční výhodu.

Pokud totiž bude na trhu působit několik pojišťoven nabízejících srovnatelné produkty, tak dlouhodobě nejlepší podmínky mohou nabídnout ty pojišťovny, které mají možnost výrazně omezit zneužití pojištění.

4.6. Pachatel pojistného podvodu a jeho profil

„Pachatelem může být kdokoli, kdo má způsobilost k právním úkonům a je oprávněný uzavřít pojistnou smlouvu. Poctivé či nepoctivé chování pachatelů pojistných podvodů je vždy velmi silně závislé na momentálních situačních faktorech i na typech podvodů, které páchají.“⁴⁹

Pachatelem pojistného podvodu podle § 210 trestního zákona č. 40/2009 Sb., může být v podstatě kterýkoliv z účastníků pojistné smlouvy (pojistník, pojištěný či pojistitel). V případě likvidace pojistné události nebo při uplatnění práva na plnění z pojištění pak bude nejčastěji pachatelem pojištěný, resp. oprávněná osoba. Pachatelem, či spolupachatelem může být také pojišťovací zprostředkovatel nebo samostatný likvidátor, či jiná osoba. I tyto osoby, které nejsou přímými účastníky vztahu mezi klientem a pojišťovnou, mohou být za páchaní trestné činnosti také potrestány. Rozdíl oproti klasickému podvodu je v tom, že pachatel trestného činu pojistného podvodu je až na výjimky známý a má zájem na tom, aby mu bylo vyplaceno pojistné plnění. Svou totožnost tedy zpravidla neskrývá.

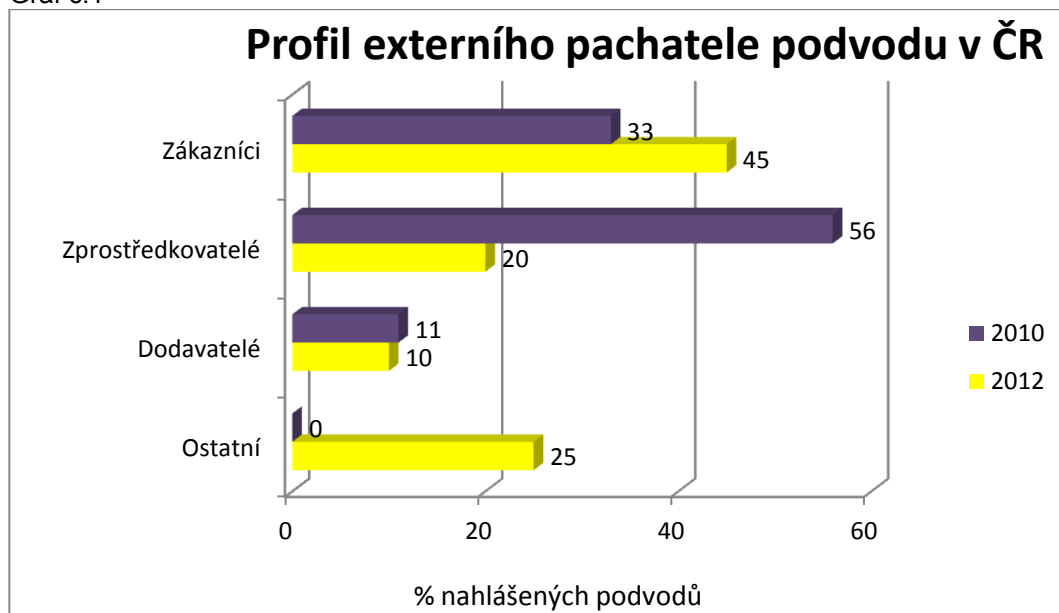
---

⁴⁹ PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha : Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5. str .659

„Pachatelé se v zásadě dělí na interní a externí. **Externí pachatelé** stále tvoří největší skupinu, jsou jimi zákazníci pojišťoven. U těchto pachatelů neexistuje jednotná charakterová vlastnost, podle nichž by se dali identifikovat. Například pachatelé pojistného podvodu v pojištění motorových vozidel, kteří jsou nejpočetnější skupinou, jsou obvykle osoby bez středoškolského vzdělání, ve věku mezi 20 – 30 lety bez výjimečných intelektuálních schopností. Často jsou i nemajetní, to je případ tzv. „bílých“ koní.“⁵⁰ „Naopak ti pachatelé, kteří se dopouštějí podvodů v pojištění průmyslu a podnikatelů musí být a také jsou intelektuálně na výši, umí navazovat kontakty, znají problematiku pojištění a hlavně jsou schopni přizpůsobit se situaci a improvizovat podle nových skutečností, takže dokážou přesvědčit osoby, které buď pojistnou smlouvu uzavírají, nebo škodu likvidují, že nemají žádné podvodné úmysly.“⁵¹

Externí pachatelé si obvykle dokážou své jednání výborně zdůvodnit: „vždyť přece nekradu, naopak si беру něco od instituce, která okrádá lidi. Nikomu tím neublížím. Co je špatného na tom, že si vezmu peníze od velké pojišťovny – mně to pomůže a ona to ani nezaregistruje.“ A samozřejmě také mají pocit, že si za svoji škodu zaslouží víc.

Graf č.1

Zdroj: Česká asociace pojišťoven
 Vypracovala: Markéta Koutská

⁵⁰ CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha : Policie České republiky. 2000. 96s. str. 16

⁵¹ PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha : Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5. str .659

Interní pachatelé - podle výzkumu pojišťoven je nejslušnější střední management a největší riziko přinášejí „běžní“ pracovníci. Jejich motivací je často domněnka, že jsou nedostatečně za své pracovní výkony ohodnoceni, a proto si zaslouženě „přilepšují“. Určitě jednou z podmínek, proč to zaměstnanci někdy „zkusí“, je dlouhodobá znalost interních poměrů a procesů a tou poslední je náhoda a příležitost, „která dělá zloděje“. Zaměstnanci také mají schopnost si zdůvodnit - já nejsem hříšník, já nejsem vinen.

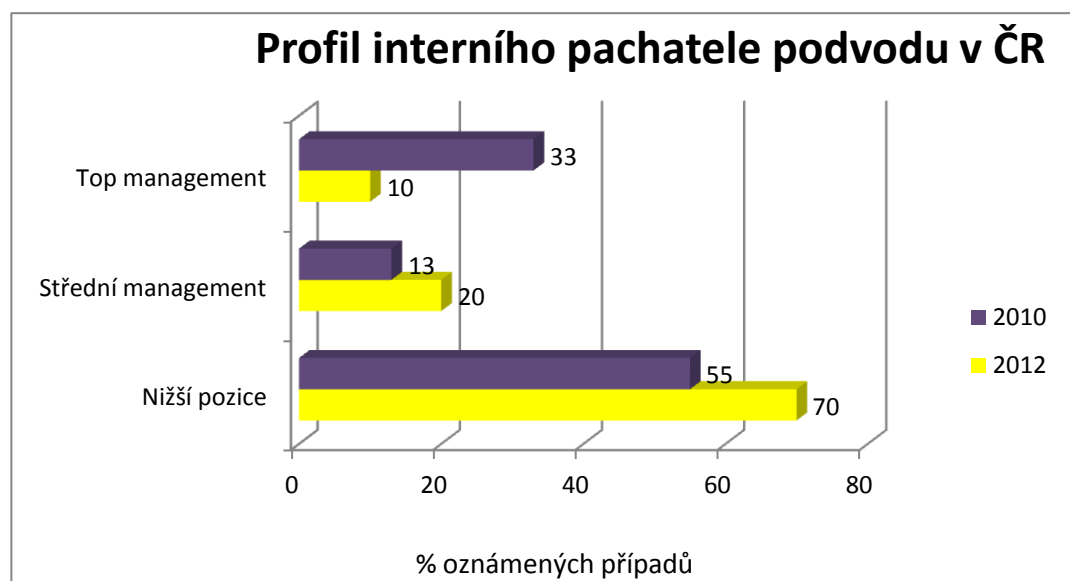
Jaké mohou být varovné příznaky interního podvodu u zaměstnance? Podle odborníků je jich víc a dochází k mnohočetným kombinacím.

Takový člověk pracuje často přesčas, například i o víkendech, chce být nepostradatelný, na vše zná odpověď, je to pracovník, který umí všechno „zachránit“, perfektně také zná chod firmy. Tento typ pachatele obvykle má i nákladné koníčky a záliby, je milovníkem drahých aut, motorek, značkového oblečení...

Dalšími příznaky mohou být časté změny nálad tohoto zaměstnance, agresivní chování, výbuchy vzteku, kdy jej tíží špatné svědomí, mnohdy tyto psychické problémy také vedou ke zvýšené konzumaci alkoholu. Pojistné podvody páchají jak zprostředkovatelé, makléři, tak i likvidátoři.

Graf

č.2

Zdroj: Česká asociace pojišťoven
Vypracovala: Markéta Koutská

Profil pachatele pojistného podvodu:⁵²

- ve firmě je zaměstnán 5 a více let.
- typickým pachatelem je muž, kterému je něco mezi 36 a 55 lety, je tedy starší, často i výrazně, než průměrný externí pachatel
- obvykle pracuje ve finančním oddělení a ze 60 % je členem vedení
- důležité je, že výše popsaný pachatel v 90 % svůj čin zopakuje
- proto bývá obvykle odhalen po 3,5 i více let po udání

---

⁵² podle průzkumu KPMG

5. Příklady pojistných podvodů v pojištění majetku a osob

Pro tuto práci jsem si vybrala rozhodovací praxi soudů České republiky, včetně Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, abych zjistila, jaké typy pojistných podvodů se páchají a jak vysoké tresty se za ně udělují. Ve sledované judikatuře Nejvyššího soudu jednoznačně převažují případy, kdy pachatelem pojistného podvodu je fyzická osoba v postavení účastníka konkrétního soukromého pojistného vztahu. V menšině jsou pak v rozhodovací praxi soudů pachateli trestných činů pojistného podvodu i jiné osoby odlišné od účastníků pojistného vztahu.

V judikátech jsou i případy, kdy se několik pachatelů podílelo na více pojistných podvodech, ale přesto všechny pojistné podvody jsou prošetřovány a souzeny odděleně a nelze sčítat škody způsobené v jednotlivých případech. Jedinou výjimkou je, pokud jeden z těchto pachatelů byl nebo je v postavení veřejného činitele, například jako policista, pak při splnění určitých podmínek lze jeho skutek posoudit jako jeden pokračující trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele. Určitá specifika vykazuje posuzování subjektu trestného činu pojistného podvodu v případech jednání podnikatelů.

Pachatelem trestného činu pojistného podvodu spáchaného v oblasti smluvního typu pojištění může být pouze účastník konkrétního pojistného vztahu. Judikáty se zabývají problematikou rozlišení přípravy a pokusu podvodu směřujícího k vylákání plnění z fingované pojistné události, podmínkami spáchání takového činu, dále věnují pozornost problematice stanovení a výše způsobené škody, příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a způsobeným následkem. *„Usnesení se také zabývají námitkami ohledně závěrů znaleckých posudků, porušením zásady in dubio pro reo a nepravdivého a nelogického hodnocení důkazů, jakož i námitkami ohledně způsobené škody“*, uvedl Zbyněk Žďárský.⁵³

---

⁵³ ŽĎÁRSKÝ, Zbyněk. Trestněprávní revue 12/2010. K problematice subjektu trestného činu pojistného podvodu v případech smluvního typu pojištění. s. 375

Ve sledovaných judikátech Nejvyššího soudu a Ústavního soudu jednoznačně převažují rozhodnutí, která odmítají dovolání a zamítají odvolání a vracejí tak případy k soudům nižších stupňů.

5.1. Judikáty

Sp.Zn. 4T 37/2010 Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 8. Obviněnými jsou manželé, kteří uvedli nepravdivé údaje o dopravní nehodě a byli odsouzeni k trestu odnětí svobody v trvání pro obžalovaného 12 měsíců, výkon tohoto trestu se podmíněně odložil na zkušební dobu 30 měsíců, obžalovaná byla odsouzena k souhrnnému trestu odnětí svobody na 15 měsíců, s podmíněným odkladem na zkušební dobu 30 měsíců. Kromě toho jí byl uložen trest zákazu řízení motorových vozidel v trvání 2 let. Oba obžalovaní jsou povinni nahradit způsobenou škodu pojišťovně Allianz ve výši 151 288 Kč. K poškození vozidla došlo před uvedenou nehodou, nikoliv nahlášenou událostí. Důkazními materiály byly výpovědi svědků, mezi nimi i likvidátora pojišťovny a soudních znalců i znaleckého ústavu Dekra automobil a.s. Při úvaze o druhu a výměře trestu soud přihlédl k výši škody, i k tomu, že oba obžalovaní byli v minulosti jedenkrát soudně trestáni. Možnosti nápravy soud shledal u obou obžalovaných jako dobré.

ZT 141/2011 Okresní státní zastupitelství Brno – venkov, rozhodlo v trestní věci obviněné A.D. stíhané pro přečin pojistného podvodu fingované dopravní nehody ve stádiu pokusu. A protože nevznikla poškozenému žádná škoda, kterou by uplatňoval v trestním řízení, došlo ke schválení narovnání mezi obviněnou a poškozenou pojišťovnou. Obviněná se doznala a omluvila a její trestní stíhání se zastavilo. Byl jí vyměřen peněžitý trest 5 000 Kč určený ve prospěch státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti poskytovanou podle zákona č.209/1997 Sb.

3 Tdo 83/2011 Nejvyšší soud řešil dovolání po rozsudku Krajského soudu. Kauza této zinscenované dopravní nehody trvala 5 let, šlo

o drahé vozy Superb, Audi a Octavia, poškozenými pojišťovnami byly ČSOB pojišťovna - 585 000 Kč a Česká pojišťovna - 115 480 Kč.

Prvnímu obviněnému byl udělen trest 3 let odnětí svobody s podmíněným odkladem na 5 let. Druhý obžalovaný byl odsouzen stejným trestem a měl zaplatit náhradu škody. Jeden z obviněných žádal o přehodnocení trestného činu pojistného podvodu na nezákonné obohacení podle občanského zákoníku, dovolání však bylo zamítnuto.

3 Tdo 973/2007. Další kauza, kterou řešil Nejvyšší soud, šlo o událost z roku 1998, kdy obviněná poskytla údaje z technického průkazu neznámému muži, který je použil k vyplnění nepravdivých údajů o fiktivní dopravní nehodě. Obviněná byla Okresním soudem označena za spolupachatelku a odsouzena k nepodmíněnému trestu 10 měsíců odloženým na zkušební dobu 14 měsíců. Odvolání bylo zamítnuto a případ vrácen k okresnímu soudu k dalšímu projednání.

3 Tdo 1020/2010 K Nejvyššímu soudu se dostal i případ zinscenované nehody z roku 2003 v okrese Praha – západ. Škoda ve výši 190 000 Kč vznikla České pojišťovně, v kauze figurovali 2 obžalovaní, jednomu z nich byl vyměřen trest 12 měsíců s podmíněným odkladem na 3 roky, druhému 10 měsíců s podmíněným odkladem na 2 roky. V případě figurovali další spolupachatelé, kteří nebyli účastníky právního vztahu, na nehodu bylo zpracováno několik znaleckých posudků, které se však vzájemně vylučovaly. Příklad byl vrácen zpět k řešení soudu I. stupně. Tento judikát byl jeden z mála, kdy NS rozhodl přijmout dovolání obžalovaných.

3 Tdo 1503/2006 Opět fingovaná nehoda drahých vozů Ford a Mercedes, pojistné plnění vyplatila Česká pojišťovna ve výši 98 000 Kč, obviněný zpochybnil závěry znaleckého posudku, ale dovolání bylo odmítnuto. Obviněný byl odsouzen k trestu 10 měsíců s podmíněným odkladem na 14 měsíců.

4 Tdo 365/2010 Tento případ se týkal odcizení Audi A6 v roce 2004 v hodnotě 426 000 Kč, vůz byl pojištěn u Generali. Při likvidaci se zjistilo,

že existují kopie klíčů k vozu, což obviněný neuvedl v hlášení o krádeži. Obviněný oponoval, že skutečnost s klíči pouze zapomněl uvést bez úmyslu spáchat trestný čin. Soud rozhodl, že vědomě podal nepravdivý údaj a byl odsouzen k peněžitému trestu 20 000 korun, nebo k náhradnímu trestu odnětí svobody v délce 1 měsíce.

4 Tdo 589/2011 Fingované odcizení vozu Porsche z roku 2008, kdy škoda dosáhla 955 000 Kč a byla způsobena České pojišťovně. Pojistné plnění bylo vyplaceno, obviněný byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 2 roky se zkušební lhůtou 2,5 roku. Usvědčila jej svědecká výpověď spolupachatele, který za zmírnění trestu vypovídal proti obviněnému. Dovolání k Nejvyššímu soudu bylo odmítnuto.

6 Tdo 110/2011 Další případ, v němž Nejvyšší soud odmítl dovolání, se týkal smyšlené řetězové dopravní nehody z roku 2006, v níž figurovaly opět dražší vozy. Pojišťovna Allianz vyplatila za škody 430 000 Kč, ale vyšetřováním se zjistilo, že průběh nehody nekorespondoval po technické stránce s poškozeními, která při ní měla vzniknout a navíc škoda byla nadhodnocena. Iniciátor celé akce si odnesl trest 2 roky s podmíněným odkladem na 4 roky, plus náhradu škody, další dva účastníci jako spolupachatelé 18 měsíců s podmínkou na 2 roky. Nejvyšší soud překvalifikoval fakt, že nejde o čin organizované skupiny, ale trestné činy jednotlivých účastníků.

6 Tdo 427/2005 Obžalovaný spolu s pomocníkem – interním zaměstnancem pojišťovny, zapsali do smlouvy při jejím uzavírání a následně pak i do hlášení o krádeži smyšlený údaj o zabezpečení vozidla. Nepravdivé údaje byly uvedeny proto, aby klient získal pojistné plnění. Nejvyšší soud odvolání odmítl, pojišťovací poradce byl odsouzen k 10 měsícům s podmíněným odkladem na 2 roky a byl mu udělen zákaz činnosti v pojišťovnictví.

6 Tdo 259/2004 Obviněný, který byl jednatelem obchodní společnosti, v roce 1999 nadsadil a fingovaně doložil škodu po dopravní nehodě. Újma ve výši téměř 1,5 milionu korun měla vzniknout

na převáženém nákladu - počítačovém serveru HP. Vyšetřováním se ukázalo, že tento server deklarovanou hodnotu neměl, byl starý a použitý a v době pojistné události jeho cena byla 210 000Kč. Obžalovaný byl odsouzen na 3 roky s odkladem na zkušební dobu 4 let, k peněžitému trestu 50 000 Kč nebo náhradnímu trestu 4 měsíců plus zákazu výkonu funkce statutárního orgánu obchodní společnosti na 2 roky.

6 Tdo 1488/2010 Nejvyšší soud řešil také dovolání obviněného, který si nechal pojistit objekt bývalého internátu pro případ požáru na pojistnou částku 10 milionů korun u pojišťovny Kooperativa. V úmyslu získat od pojišťovny pojistné plnění z této smlouvy nechal po předchozí vzájemné dohodě s jinými osobami založit požár. První pokus, kdy spolupachatel založil dle instrukcí obžalovaného v tomto objektu požár, se nezdařil. Protože se oheň nerozšiřoval dostatečně rychle, přivolali pachatelé hasiče, kteří oheň uhasili. Obžalovaný tento požár nahlásil pojišťovně jako pojistnou událost a žádal o pojistné plnění ve výši 50 000 Kč, přičemž mu byla zálohově pojišťovnou vyplacena částka 25 000 Kč. Zhruba dva týdny poté na základě instrukcí obžalovaného dosud nezjištěný pachatel založil v tomto objektu pomocí již přichystaných hořlavých látek požár v půdních prostorách, který zachvátil celou střechu a rozšířil se i přes zásah hasičů do dalších prostor. Obžalovaný následně nahlásil požár jako pojistnou událost pojišťovně s požadavkem na plnění ve výši 2, 5 milionu korun. Ta mu neposkytla žádné plnění, a to ani zálohovou formou, kterou po pojišťovně požadoval, což je právě typický požadavek u podvodu. Pachateli byla prokázána vina, byl odsouzen na 2 roky a 6 měsíců s podmínkou na 3 roky s dohledem, a bude jej čekat občanskoprávní soud, který se bude zabývat nároky na náhradu škody.

7 Tdo 996/2006 Nejvyšší soud zamítl dovolání obviněného, který v roce 2004 zaparkoval na lesní cestě vozidlo značky Mercedes, jež měl v užívání jako jednatel společnosti a jehož vlastníkem byla leasingová společnost. Domluvil se s jinou osobu, která s dalšími lidmi měla poškodit vozidlo za účelem získání částky zhruba 50 000 korun z pojistného plnění. K poškození vozidla nezjištěnými pachateli skutečně došlo, ale ve větším než domluveném rozsahu, takže škoda na vozidle dosáhla částky několika

set tisíc korun a nad rámec dohody došlo ze strany pachatelů také k odcizení věcí z vozidla v hodnotě 243 tisíc Kč. Pojišťovna nakonec vyčíslila celkovou částku pojistného plnění na 1 037 880 Kč, avšak pojistné plnění kvůli podezřelým okolnostem nakonec nevyplatila. Obžalovanému vyměřil soud úhrnný trest odnětí svobody na 3 roky s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu 5 let při současném vyslovení dohledu nad obviněným. Zároveň mu bylo uloženo, aby ve zkušební době podle svých sil nahradil škodu, kterou trestným činem způsobil.

8 Tdo 680/2010 V tomto případě šlo o fingovanou dopravní nehodu z roku 2008 - údajné nabourání zaparkovaného vozu. Škoda vznikla pojišťovně Generali, která ji však nevyplatila. Obžalovaný dostal peněžitý trest 30 tisíc Kč, či alternativní trest odnětí svobody na 3 měsíce. K případu byly vypracovány tři znalecké posudky s nejednoznačným závěrem, nedostatky soud shledal i ve zjištění skutkové podstaty. Dovolání k Nejvyššímu soudu však bylo odmítnuto.

8 Tdo 743/2010 Obžalovaný podepsal a uzavřel pojistnou smlouvu o povinném ručení na vůz, který užíval, na jeho původního majitele, a to bez jeho vědomí, souhlasu a také bez úhrady pojistného ve výši 4 600 Kč. Za pojistný podvod byl odsouzen na 5 měsíců odnětí svobody s podmíněným odkladem na 1 rok. Svoji nevinu, kterou neustále deklaroval, vyvrátily závěry odborníka na grafologii.

8 Tdo 1062/2010 Opět zinscenovaná dopravní nehoda z roku 2002 – Škody Octavia a BMW, při níž České pojišťovně i Kooperativě vznikla celkem škoda v hodnotě 193 tisíc a 161 tisíc Kč. První z pachatelů byl odsouzen na 15 měsíců s podmíněným odkladem na 3 roky, druhý na 10 měsíců s odkladem na 18 měsíců plus náhradu škody, která již byla vyplacena. I v tomto případě bylo vypracováno několik znaleckých posudků, které se rozcházely, i proto soudní projednávání trvalo 8 let.

23 Cdo 2711/2009 I v tomto případě Nejvyšší soud dovolání odmítl, tentokrát nikoliv klienta, ale pojistitele. Česká pojišťovna nechtěla zaplatit

pojistné plnění za vůz ve výši 170 000 korun, jelikož se domnívala, že jde o pojistný podvod. Soud I. stupně toto odvolání zamítl, krajský soud rozsudek I. stupně potvrdil a navíc uložil ČP zaplatit náhradu nákladů řízením výši 44 000 korun. Česká pojišťovna neprokázala dostatečně, že jde o pojistný podvod, proto podala dovolání a označila řízení za vadné. Mimo jiné argumentovala tím, že na místě nehody neproběhlo žádné šetření a k pojistné události existovala pouze fotodokumentace.

I. ÚS 231/05 Ústavní stížnost proti usnesení Nejvyššího soudu byla v tomto případě odmítnuta. Stěžovatel napadl rozsudek Krajského soudu v Brně, ve své ústavní stížnosti zpochybnil skutková zjištění obecných soudů, dle stěžovatele šlo o rozbití vázy v jeho vlastnictví v hodnotě 580 000 Kč, které požadoval zaplatit po České pojišťovně z pojištění odpovědnosti občana, který tuto škodu způsobil. Vyšetřováním se zjistilo, že tento stěžovatel se s osobou, která vázu „údajně“ rozbila, velmi dobře zná, což u soudu nepravdivě popřel.

6 Tdo 1545/2009 Dovolání k Nejvyššímu soudu bylo zamítnuto i v případě klienta a jeho lékaře, kteří společně provedli pojistný podvod tím, že lékař obviněnému zfalšoval zdravotní dokumentaci, a to dokonce v několika případech. Obviněný klient byl za trestný čin pojistného podvodu odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 30 měsíců. Dále byl odsouzen k peněžitému trestu ve výši 200 000 Kč a pro případ, že peněžitý trest nebude ve stanovené lhůtě vykonán, byl mu uložen náhradní trest odnětí svobody v trvání 4 měsíců. Obviněný lékař byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu 2 let. I jemu byl uložen peněžitý trest ve výši 150 000 Kč a pro případ, že peněžitý trest nebude ve stanovené lhůtě uhrazen, stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 měsíce. Obviněný „pacient“ byl navíc zavázán k povinnosti uhradit poškozeným společností Kooperativa - škodu ve výši 255 000 Kč, Uniqa pojišťovně ve výši 36 000 Kč a České pojišťovně škodu ve výši 90 000 Kč.

5 Tdo 614/2002 Pokus podvodu z pojištění přepravy - v roce 1998 se měla stát předem připravená nehoda kamiónu, který údajně převážel 800 kg ultra disperzního prášku s obsahem diamantu. Náklad měl po nehodě spadnout do řeky. Vyšetřováním se však ukázalo, že přepravováno bylo pouze 40 kg tohoto prášku, takže nárokováná škoda 130 milionů korun a navíc 3,9 milionu Kč za ušlý zisk byla odmítnuta. Obviněnému nebylo prokázáno umělé vytvoření nehody, ale protože šlo o škodu ze zákonného pojištění a nikoliv ze smluvního, nebyl tento čin nakonec souzen jako pojistný podvod. Obviněný v dovolání poukazoval na nesprávné právní i hmotné posouzení skutku, takže soudní spor byl Nejvyšším soudem vrácen zpět k projednání soudu nižšího stupně. Bohužel jeho definitivní výsledek ani výši trestu nebylo možné dohledat. Faktem je, že v 90. letech minulého století evidovaly pojišťovny více takových mnohamilionových škod, které se nestaly.

8 Tdo 332/2004 Opět šlo o kauzu, která trvala déle než 5 let, během kterých obžalovaný uzavřel 79 fiktivních leasingových smluv, které obsahovaly také povinné ručení a havarijní pojištění. Bylo vyfakturováno celkem 2,6 milionu korun. Obviněný nakonec skončil s trestem 2,5 roku odnětí svobody nepodmíněně ve věznici s dozorem. Výši trestu ovlivnila hlavně škoda z leasingového podvodu, nikoliv pojistného.

7 Tdo 1273/2011 Opět zinscenovaná dopravní nehoda dvou vozidel, škodu jednoho z nich uplatnil majitel u ČSOB pojišťovny. Tam se interním šetřením zjistilo, že škodu ve stejné výši z nehody, která se stala mnohem dříve, uplatnil již jednou a Českou pojišťovnou mu bylo vyplaceno 45 000 Kč. Byl odsouzen k 6 měsícům s podmíněným odkladem na 2 roky.

7 Tdo 1293/2008 Další z fiktivních nehod, do jejíhož řešení byl nasazen tzv. bílý kůň. Nehoda se stala v roce 1998 a obžalovanou požádal její přítel, aby podepsala čestné prohlášení k vyzvednutí pojistného plnění v pojišťovně. Ta to učinila a peníze pak předala "neznámému" muži. Protože se nepodařilo prokázat, že by se tímto skutkem sama obohatila, byl jí vyměřen trest peněžitý 10 000 Kč,

v případě jeho nesplacení 10 týdnů odnětí svobody a náhrada škody České pojišťovně, která činila 212 tisíc Kč.

8 Tdo 76/2011 Tentokrát šlo o fiktivní a následně také nadhodnocenou škodu z krádeže v rekreačním objektu, která dosahovala téměř milionu korun. Šetřením interních detektivů pojišťovny však bylo zjištěno, že nárokované věci - sedací souprava, stavební stroje a nástroje a další předměty v objektu v době krádeže vůbec nebyly a byly objeveny v jiných objektech firmy pachatelů, kteří se na organizaci krádeže sami podíleli. Hlavní organizátor byl odsouzen na 2 roky nepodmíněně s podmíněným odkladem na 3 roky.

8 Tdo 534/2011 Celých 7 let trval soudní spor pojistného podvodu, kterého se dopustil pachatel tak, že opět zinscenoval dopravní nehodu. Na svém Mercedesu pak nárokoval škodu přes 659 tisíc. Od soudu nakonec odešel s dvouletým trestem s odkladem na 3 roky.⁵⁴

5.2. Příklady z pojištění motorových vozidel

Protože dopravní policisté jsou častými účastníky pojistných podvodů v pojištění motorových vozidel, zejména v organizovaných skupinách, informuje o pojistných podvodech sama také Policie ČR. Například na vlastních internetových stránkách, často i tříděné podle regionalisty. Jsou však stále jen malým průřezem trestné činnosti policistů, kterou řeší Generální inspekce bezpečnostních sborů, dříve inspekce Ministerstva vnitra. A je otázkou, za jak dlouho se dostanou tyto případy k soudnímu projednávání a s jakým výsledkem.

5.2.1. Nehoda, která se nestala

Českobudějovičtí kriminalisté obvinili v květnu 2012 37letého muže z Liberecka z trestného činu pojistného podvodu, spáchaného ve stádiu

---

⁵⁴ JUDIKÁTY.INFO [online]. [cit. 4. března 2013]. Dostupné na: <http://www.judikaty.info/>

pokusu, neboť měl předstírat dopravní nehodu, ke které však nikdy nedošlo. Obviněný muž uplatňoval náhradu škody přesahující částku 271 000 korun. K vyplacení pojistného plnění však nedošlo. Kriminalisté zjistili a prokázali, že dopravní nehoda vozidla Volkswagen Transporter u obce Žár na Českobudějovicku, kterou podvodník nahlásil, se vůbec nestala. Nyní mu, v případě prokázání viny, hrozí trest odnětí svobody v délce trvání jednoho roku až pěti let.⁵⁵

5.2.2. Mladý pár o nehodě lhal

Berounští kriminalisté vyšetřovali pojistný podvod mladé dvojice. Zinscenováním dopravní nehody se chtěl na úkor pojišťovny obohatit čtyřicetiletý muž a třicetiletá žena. Nyní jim za to hrozí až osmileté vězení. Oba podezřelí se v roce 2008 dohodli na zinscenování dopravní nehody. K té nakonec došlo 8. září téhož roku v katastru Prahy 5. "Žena jela ve svém osobním motorovém vozidle značky Škoda 105 L ulicí Jeremiášova ve směru k ulici Bucharova. Přitom ale nedodržela bezpečnou vzdálenost za vozidlem jedoucím před ní. Jednalo se o osobní vůz značky Mercedes Benz Vito, které řídil čtyřicetiletý muž," uvedla k případu mluvčí berounské policie Lenka Uriánková. Škodovka do mercedesu narazila ve chvíli, kdy řidič zastavil s vozidlem před semaforem. "Po dopravní nehodě byla za poškození mercedesu po pojišťovně požadována částka 331 030 korun," uvedla Lenka Uriánková. Pojišťovna majiteli poškozeného mercedesu vyplatila pojistné plnění v požadované výši. Protože byla dopravní nehoda oběma zúčastněnými zinscenovaná, pojišťovně vznikla škoda ve výši vyplaceného pojistného plnění. Oba podezřelí pojistnou událost způsobili úmyslně, a tím získali značný finanční prospěch. Nyní jim za to hrozí trest odnětí svobody, a to až na osm let." (Listopad 2012)⁵⁶

---

⁵⁵ TUPÁ, Regina. Dopravní nehoda či podvod? [online]. [cit. 5. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-jihoceskeho-kraje-zpravodajstvi-dopravni-nehoda-ci-podvod.aspx>

⁵⁶ ŠIMKOVÁ, Romana. Řidič si nechal nabourat auto a teď mu hrozí roky vězení. [online]. [cit. 12. února 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/stredocesky-kraj/ridic-si-nechal-nabourat-auto-a-ved-mu-hrozi-roky-vezeni-20121110.html>

5.2.3. Přátelská výpomoc se nevyplatila

Snaha pomoci svému známému zřejmě přijde pětadvacetiletého muže ze Sokolovska draho a dokonce mu hrozí vězení. Ten sám sebe označil jako viníka nehody, ačkoliv ji nezpůsobil. Zakrýt tak chtěl havárii svého známého, který za volantem neměl co dělat, protože měl řízení zakázané. Muž teď čelí obvinění ze spoluúčasti na pojistném podvodu. O dva roky mladší známý obviněného vyrazil s vozidlem Fiat směrem do Louček, kde naboural do zaparkovaného auta. Kromě toho, že se na pojistný podvod přišlo, čekalo na staršího z mužů další překvapení. Auto totiž nemělo sjednané povinné ručení. Česká kancelář pojistitelů tak po údajném viníkovi začala vymáhat 35 000 Kč. "Kriminalisté pětadvacetiletého muže obvinili z pojistného podvodu ve formě účastenství, konkrétně jako pomocníka. Sám sebe označil jako řidiče vozidla, které způsobilo dopravní nehodu, přestože věděl, že se toto tvrzení nezakládá na pravdě," potvrdila sokolovská policejní mluvčí Kateřina Böhmová. Pachatelé nyní hrozí až dvouletý trest odnětí svobody. "Dva roky vězení hrozí i mladšímu z mužů, kterého už policie dříve obvinila z trestných činů pojistného podvodu a maření výkonu úředního rozhodnutí," doplnila mluvčí.

5.2.4. Rekord české justice při čtení rozsudku pojistného podvodu

Jeden z rekordů české justice padl v roce 2005 při čtení rozsudku na Okresním soudě v Hradci Králové. Rozsudek nad skupinou 21 obžalovaných z pojistných podvodů se četl tři a půl hodiny.

Zkoušku trpělivosti pro advokáty i veřejnost přichystal předseda senátu Okresního soudu v Hradci Králové. Rozsudek nad skupinou 21 obžalovaných z pojistných podvodů četl David Schmuck tři a půl hodiny. Všichni při něm museli bez hnutí stát. Z obžalovaných byl přítomen pouze jediný. Tři policisté, likvidátor pojišťovny i podvodníci, kteří se na fingování nehod podíleli, se nechali zastupovat advokáty. Eskorta přivedla z vyšetřovací vazby pouze Josefa Rezka, kterému senát vyměřil 3,5 roku za to, že pojistné podvody organizoval a naváděl policisty. Vyšší trest

vynesl soud pouze nad Liborem Zámečnickem, policistou z Chlumce nad Cidlinou, a likvidátorem pojišťovny Vladimírem Kyralem. Oba by měli pobýt za mřížemi čtyři roky. Mají na svědomí miliónové škody, které pojišťovně podle rozsudku musí vrátit. Vymýšleli si desítky nehod a peníze od pojišťovny si policista nechal posílat na své účty u všech možných bank. Odsouzen byl i vedoucí Dopravního inspektorátu policie v Hradci Králové Ludvík Vondrus, který dostal 3,5 roku. Poslednímu policistovi Milanu Dlouhému vyměřil senát 3 roky s podmíněčným odkladem na 5 let. Dalších 14 obviněných dostalo podmíněčné či finanční tresty. Pouze dva obvinění byli zproštěni žaloby. Přítomný Josef Rezek se vzdal odvolání, advokáti ostatních obviněných si vzali lhůtu na vyjádření. "Desítky let chodím k soudu, ale tak pozdě v noci jsem rozsudek ještě neslyšel," řekl jeden z přítomných advokátů. Předseda senátu Schmuck byl však neoblomný a na žádosti advokátů o odročení odpovídal pouze, že chce složitou kauzu ten den ukončit. Vytvořil tak patrně jeden z rekordů české justice. Advokáti těsně před vyhlášením rozsudku jen tušili, že je čeká 3,5 hodiny stání.⁵⁷

5.2.5. Oltcit nehodu nezavinil

Majitel drahého mercedesu zdemoloval jeho obě boční části i podvozek buď vlastní vinou při nehodě sám, nebo si takhle poškozený vůz již přivezl ze zahraničí. Oprava poškozených dílů by podle odhadu opravny stála přes sto tisíc korun, které rozhodně nechtěl dát ze své kapsy. Proto si našel majitele starého Oltcitu, který by mohl být druhým účastníkem, tedy viníkem fiktivní nehody a škoda by se pak uhradila z jeho povinného ručení majitele rumunského vozu. Nehoda byla České pojišťovně nahlášena, avšak k vyplacení náhrady nedošlo. Nehodu s přívlastkem „podezřelá“ začali prošetřovat pracovníci vnitřní bezpečnosti České pojišťovny, kteří zjistili, že celkový rozsah poškození mercedesu v tomto rozsahu nemohl vzniknout v daném místě a způsobem uvedeným ve spisu, tedy střetem s vozem značky Oltcit. Technickou nepřijatelnost potvrdil i následný znalecký posudek, který si pojišťovna nechala vypracovat. K odbornému posouzení dopravních nehod nezávislími

---

⁵⁷ SLÍDIL. [online]. [cit. 12. února 2013]. Dostupné na: <http://www.slidil.cz/blesk/clanek.php?id=20315>. Článek zveřejněn: 17.10.2005

institucemi přistupuje pojišťovna v mnoha sporných případech a zpracování znaleckých posudků se ve většině z nich, podobně jako v tomto případě, rozhodně vyplatí.

5.2.6. Neboural zloděj, ale majitel

Podnapilý řidič Fordu Fokus nepřizpůsobil rychlost jízdy v zatáčce, sjel do příkopu a přitom narazil do železných sloupků oplocení. Když s autem následně vyjel na silnici, uvědomil si, co provedl a začal vymýšlet báhorku, kterou za pár okamžiků vyprávěl přivolané policii. Uvedl, že když zjistil, že auto mu někdo před domem odcizil, šel si do restaurace dát „panáka“ a nezůstalo u jednoho. S kamarádem se pak vydal auto hledat. Domníval se, že měl štěstí, když ho tady našel odstavené a poslal kamaráda s autem domů. Vzápětí však zjistil, že je nabourané, a proto zavolal hned policii. Přivolaní policisté sice protokol sepsali, ale měli hned v zárodku pochybnosti o průběhu celé události, a tak začali shánět svědky. Majitel „šťastně nalezeného“ vozu ještě za tepla nahlásil událost České pojišťovně s tím, že Ford byl odcizen a následně nabourán neznámým pachatelem a on žádá o úhradu ve výši 139 tisíc korun za jeho opravu. K výplatě pojistného plnění už nedošlo, protože ze svědeckých výpovědí nakonec vyplynulo, že majitel vůz řídil v době nehody sám, nikoliv domnělý zloděj. A protože za volant usedl pod vlivem alkoholu, přibližně s 2 promile, tedy v rozporu s pojistnými podmínkami pro pojištění vozidel, dostal za způsobenou havárii ani korunu.

5.2.7. Krádež „na druhou“

„Neznámý“ pachatel odcizil téměř milionové metalizované Audi na parkovišti před domem jeho majitele. Ten si Audi poté, co jej od jiného soukromého vlastníka zakoupil s údajně německým původem, pojistil, a tak celou událost nahlásil České pojišťovně jako svému pojistiteli. Problém nastal poté, když likvidátor začal konfrontovat všechny dostupné doklady k vozidlu. Zjistil totiž, že technický průkaz je falešný a stejný vůz se stejným číslem karoserie byl odcizen před několika měsíci jeho původnímu, švédskému majiteli v Litvě a je v pátrání Interpolu. Zároveň bylo zjištěno, že toto auto nikdy v Německu registrováno nebylo a jeho

předchozí soukromý majitel, který byl zapsán v dokladech, neexistuje. Poskytl jen falešné jméno i fiktivní adresu. Finanční náhrada ve výši více než tři čtvrtě milionu korun za „znovu“ odcizený vůz, jehož legalizace v Čechách proběhla na základě falešných materiálů, vyplacena nebyla. O pochybném původu svého vozu majitel zřejmě věděl, proto takhle výhodnou koupi „do svého známého“ zrealizoval. Oba navíc mohou očekávat obvinění.⁵⁸

5.2.8. Náhradní superb byl odhalen

Majitel Škody nahlásil dopravní nehodu, při níž údajně narazil do stromu a zdemoloval si svého superba. Jako náhradu za totální škodu měla Česká pojišťovna vyplatit více než 600 tisíc korun. Šetřením detektivů pojišťovny však bylo zjištěno, že řidič svoji nehodu fingoval a ve skutečnosti bylo na místo nehody před příjezdem policie dopraveno jiné vozidlo stejné značky, které bylo upraveno a opatřeno identifikačními znaky pojištěného auta. Řidič i jeho kamarád, který „náhradní“ vůz poskytl a v celém případě byl vydatným pomocníkem, byli obviněni z pojistného podvodu.

5.2.9. S vyšetřováním pomáhali i písmoznalci

Děčínským kriminalistům se po osmnácti měsících v červnu 2012 podařilo vynést na světlo sérii deseti pojistných podvodů souvisejících s dopravními nehodami, páchaných v děčínském regionu. Výsledkem jejich snahy je již v tuto chvíli osm obviněných osob, které se v průběhu let 2006 až 2011 dopustili porušení zákona. Prvním důležitým impulsem, který vzbudil v kriminalistech podezření z páchání trestné činnosti, bylo oznámení dopravní nehody z roku 2009. Ta v sobě skrývala počátek rozsáhlého policejního vyšetřování, které postupem času odkrylo několik dalších nevěrohodných událostí. Nejčastěji šlo o spáchání vymyšlené dopravní nehody, anebo úmyslně vyvolanou dopravní kolizi mezi předem domluvenými zainteresovanými osobami. V některých z nich dokonce sehrály svou roli i poškozené náhradní díly z již dříve poničených vozů.

---

⁵⁸ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [online]. [cit. 26. února 2013]. Dostupné na: www.ceskapojistovna.cz – tiskové zprávy

Pojišťovny, na které byly požadavky pojistníků směřovány, vyplatily v souvislosti s těmito podvody přes 1,25 milionu Kč. Vzhledem k náročnosti museli policisté přizvat k vyšetřování desítky podvodů také řadu znalců z oboru dopravy, kybernetiky a písmoznalectví. Policejní domovní prohlídkou bylo zajištěno mnoho důkazů a materiálů, na jejichž základě kriminalisté zahájili trestní stíhání zaměstnance společnosti, která se zabývá likvidací pojistných událostí. Jaké tresty zazní z úst justice, jsou otázkou budoucnosti.⁵⁹

5.2.10. Podvod byl objeven náhodou...

Klient nahlásil krádež auta, které prodával na součástky a čerpal peníze od pojišťovny. Přilepšit do svého rozpočtu si chtěl 27letý muž z Litvínova. Toho mostecká policie obvinila v červnu 2012 z přečinu podvodu, kterého se dopustil tím, že oznámil policii krádež svého vozidla značky Audi a poté mu bylo vyplaceno pojistné. Muži však auto nikdo neukradl. Jel vlakem do rekreačního střediska, kde přenocoval a tam následně druhý den ohlásil krádež svého vozu, kdy uvedl, že mu vznikla hmotná škoda ve výši 196 tisíc Kč. Auto policie nenalezla a muž následně uplatnil u pojišťovny pojistnou událost, kdy mu bylo vyplaceno plnění v částce 120 000 Kč. Policisté pak dalším šetřením zjistili, že do místa vůbec automobilem nepřijel a to zdemontoval v jedné litvínovské pronajaté garáži. Součásti pak prodával jako náhradní díly. Kriminalisté v garáži část věcí, které již podnikavec nestačil rozprodat, zajistili. Zajištěný skelet vozidla pak nechali podrobit znalecké expertize, kterou bylo zjištěno, že jde o vůz, který byl nahlášen jako odcizený. Obviněný muž, kterému hrozí až pětiletý trest odnětí svobody, je stíhán na svobodě. Podvod policie objasnila při šetření zcela jiného případu, když objevila v garáži díly od vozidla a expertiza pak vnesla do celého případu zcela nové skutečnosti.⁶⁰

---

⁵⁹ TRYPESOVÁ, Petra. Padlo osm obvinění. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/padlo-osm-obvineni.aspx>

⁶⁰ SVĚTLÁKOVÁ, Ludmila. [online]. [cit. 8. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/v-centru-mostu-pestoval-konopi.aspx>

5.2.11. Naboural sám, svedl to na neznámého pachatele

Strach anebo možná vypočítavost přiměly jednadvacetiletého muže k podvodu. Mladý muž naboural vozidlo, které řídil, a policii tvrdil, že za to může neznámý pachatel. Ten měl z místa nehody ujet pryč. Policisté, kteří případ vyšetřovali, ale zjistili, jak to ve skutečnosti bylo, a mladý muž nyní čelí obvinění z pojistného podvodu, za který mu hrozí až dva roky vězení. Podvodník projížděl se Škodou Fabií Berounem a nepřizpůsobil rychlost vozidla povrchu komunikace. V zatáčce dostal smyk a vjel na volné prostranství, kde narazil do kontejneru. "Řidič sjel ze silnice do příkopu a pokračoval v jízdě ve směru na Koněprusy. Když se mu podařilo z příkopu vyjet, vrátil se zpět do Berouna a nabourané vozidlo zaparkoval na parkovišti před nádražní budovou nádraží. Potom zavolal na linku 158 a ohlásil poškození svého vozidla neznámým pachatelem," uvedla k případu mluvčí berounské policie Lenka Uriánková. Mladý muž policii tvrdil, že auto odstavil před nádražní budovou a odešel od něho. Když se vrátil, tak ho našel nabourané. To samé tvrdil i majitelce fabie. Ta na základě jeho tvrzení nahlásila na svou pojišťovnu škodní událost. "Při uplatnění nároku na plnění z pojistné smlouvy poskytl a uvedl nepravdivé údaje a při realizaci pojistného plnění tak byla způsobena škoda. Tím se dopustil pojistného podvodu a za to mu hrozí až dva roky vězení," upozornila Lenka Uriánková. (Červen 2012)

5.2.12. Pojistný podvod, nebo šlendriánská práce?

Mezi autobazarem a řidičem, který v něm nechal opravit svůj vůz, padají trestní oznámení. Vyhrožování, vydírání a urážení musí podle svých slov čelit jednatelé popovického autobazaru Tip-Auto ze strany jednoho ze zákazníků. Podali proto na něj trestní oznámení. Historie konfliktu je stará více než rok. Pavel Rachůnek z Uherskobrodsko tehdy využil možností nehodové služby poskytovanou popovickou společností a nechal si u ní po nezaviněné nehodě opravit auto. "Zákazník si vozidlo převzal a sedm měsíců s ním spokojeně jezdil. Až poté přišel s první reklamací, které jsme vyhověli. To se pak opakovalo ještě minimálně třikrát, když začal poukazovat na věci nesouvisející s nehodou – vadné šrouby na všech čtyřech kolech, vyvážení kol,

přestříkání spojleru a nárazníku," tvrdí jednatelé firmy Tip-Auto Milan Kaštánek a Martin Kroča. Podle zákazníka byla oprava auta nevyhovující, tudíž se cítil být poškozen. „Firma ji naprosto odflákla. Na příslušnou pojišťovnu dokonce fakturovala nové díly a práci na jejich výměnu, přestože díly jsou jen opraveny a dány zpět na auto. Zcela jasně tady došlo k pojistnému podvodu, tuto skutečnost řeší uherskohradištská policie. Při převzetí vozu jsem byl dokonce majitelem firmy fyzicky napaden," prohlásil Pavel Rachůnek. Taková tvrzení však rozporují majitelé společnosti. Podle nich má zákazník s tím anonymně publikovat komentáře a recenze, které autoopravnu poškozují. Kvůli opakovaným urážkám a výhrůžkám podali její majitelé v srpnu 2012 na nespokojeného zákazníka trestní oznámení. O tom, na čí straně je právo, rozhodne až soud. (Září 2012)⁶¹

5.2.13. Předložil podvrhy faktur

Na službu kriminální policie a vyšetřování, Oddělení hospodářské kriminality ve Svitavách se před časem obrátila jistá společnost s podnětem k prošetření podezření ze spáchání trestné činnosti pojistného podvodu. Obviněn z uvedeného přečinu byl jednatel jedné společnosti na Svitavsku. A z čeho je muž podezřelý? V srpnu a následně v září 2011 měl v souvislosti s likvidací tří skutečných pojistných událostí, přesněji nehod tří vozidel v zahraničí, předkládat smyšlené faktury. Ty obsahovaly nepravdivé, nebo hrubě zkreslené údaje a jejich základě nich mu pak bylo vyplaceno pojistné plnění. Sdělením obvinění případ ovšem zdaleka neskončil. V dané věci od října 2012 probíhalo i nadále šetření, jehož součástí je rovněž i upřesnění způsobené škody.⁶²

Proto, že pojistný podvod je stále činem společensky tolerovaným, často se jej dopouštějí významní a společensky dobře postavení lidé, celebrity nevyjímaje. Několik případů podvodů tzv. „bílých límečků“.

---

⁶¹ LAPČÍK, Michael. Slovácký deník. Darebáci, chudáci. Mezi autobazarem a řidičem padají trestní oznámení. [online]. [cit. 9. března 2013]. Dostupné na: http://slovacky.denik.cz/zpravy_region/darebaci-chudaci-mezi-autobazarem-a-ridicem-padaji-trestni-oznameni-20121007.html

⁶²ŠTEGNEROVÁ, Anna. Mělo jít o pojistný podvod. [online]. [cit. 9. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/melo-jit-o-pojistny-podvod.aspx>

5.2.14. Komplot vlivného podnikatele, šéfa policie a lékaře

Svědky velmi podivně vyšetřované nehody šéfa Motoru Jikov Miroslava Dvořáka vyslychal soudce okresního soudu v Písku v červnu 2012. Bývalý šéf českobudějovických dopravních policistů Václav Vališ byl podezřelý, že se před třemi lety snažil nehodu zamést pod koberec. Případ se provalil, až když kolizi začala pojišťovna posuzovat jako pojistný podvod. Desátého listopadu 2009 havarovala na Dlouhé louce v Budějovicích limuzína Audi A8, kterou řídil vlivný podnikatel a člen ODS Miroslav Dvořák. Na místo poté dorazil v civilu šéf policistů Václav Vališ, a to ještě před přivolanými kolegy. Podle obžaloby se snažil nehodu zamést pod koberec a kvůli tomu je také souzen. "Jsou to skoro tři roky, pamatuji si tu už jen zběžně," řekl na začátku přelíčení předseda představenstva Motoru Jikov Dvořák. Nehoda se stala v půl deváté večer, Dvořák se podle svých slov vracel z práce a nevěnoval se řízení, protože ladil rádio. Podle něj se na místě nehody Vališ objevil náhodou, on ho tam rozhodně nevolal. Přestože Vališ byl v tu chvíli mimo službu, začal nehodu vyšetřovat. Vzápětí se u nehody objevil lékař Ladislav Pešl, ředitel kardiocentra v budějovické nemocnici. Pešl také působí v Relaxačním a regeneračním centru v Hluboké nad Vltavou, které je spojováno s vlivným členem ODS Pavlem Dlouhým. I Pešl je občanský demokrat. "(Dvořák) Byl můj pacient. Když jsem se dozvěděl, že má nehodu, tak jsem tam jel," odůvodnil Pešl před soudem svoji přítomnost na místě nehody. Dvořák přiznal, že kromě Valíše s ostatními policisty vůbec nekomunikoval, nehodu vůbec nikomu nevysvětloval a po chvíli z místa odjel. Nepodrobil se testu na alkohol, nezaplatil pokutu ani nepodepsal protokol. To pak Vališ jel napravit přímo ke Dvořákovi domů. Na podivné okolnosti vyšetřování by se pravděpodobně nepřišlo, nebýt toho, že pojišťovna začala celou událost řešit jako pojistný podvod. Policisté totiž nahlásili, že škoda na autě je do sta tisíc korun. Skutečná ale přesáhla milion. Podle majitele odtahové služby, která se o zdemolované luxusní audi postarala, muselo být každému jasné, že škoda je mnohokrát vyšší než sto tisíc. "Určitě to byla totální škoda,"

vedl u soudu. Podle obžaloby však Vališ dvěma policistům nařídil, aby havárii nafotili tak, aby škoda vypadala nižší.⁶³

5.2.15. Starosta a dvanáct zastupitelů před soudem

Dlouho očekávaný proces s téměř všemi členy bývalého zastupitelstva Hladkých Životic, který se nejspíš zapíše černým písmem do dějin tuzemské komunální politiky, se konal před Okresním soudem v Novém Jičíně. Na lavici obžalovaných usedlo třináct bývalých členů zastupitelstva vesnice včetně exstarosta Jaroslava Petržely, který v minulosti jako nezávislý neúspěšně kandidoval do Senátu. Státní zástupce všechny viní z rozsáhlého zneužití pravomocí, starostu pak mimo jiné z pojistného podvodu. Škoda, kterou měli svým hlasováním zastupitelé způsobit obecní pokladně, je vyčíslena na dvanáct miliónů korun. Hlavní líčení začalo výslechy některých obžalovaných. Hlavní část obžaloby se týkala nevýhodných prodejů obecních pozemků v lokalitě Na Stráni ve volebním období 2006–2010. Třináct členů bývalého zastupitelstva podle obžaloby rozhodovalo o jejich prodeji za extrémně nízké ceny nebo dokonce o jejich darování. Advokátka Karla Návedlová, která u soudu zastupuje poškozenou obec Hladké Životice. Výčet trestných činů, kterých se měl zejména starosta dopustit, kromě toho podle právní zástupkyně obce obsahuje i pojistný podvod. Obec podle policie nahlásila po povodních v roce 2009 škodu v budově místní školky, kterou pojišťovna proplatila, a později se ukázalo, že v místech, kde mělo k zatopení obecního majetku dojít, žádná voda nebyla. Obžalovaní zastupitelé odmítají, že by se dopustili nějakého trestného činu. Samotný exstarosta se odmítl k celé záležitosti vyjádřit. "Nic vám k tomu neřeknu, až po rozsudku," řekl. Jako první vypovíдалo několik řadových zastupitelů, kteří vinu odmítají. Protože se výslechy protáhly na delší dobu, než se čekalo, budou další obžalovaní včetně bývalého starosty vyslechnuti později. Poté bude jednání znovu odročeno. Zatím není jasné, kdy bude rozsudek vyhlášen. (Září 2012)⁶⁴

⁶³ BENEŠ, Martin. Idnes.cz. Soud vyslýchá svědky podivně vyšetřované nehody šéfa Jikovu. [online]. [cit. 10. ledna 2013]. Dostupné na: http://budejovice.idnes.cz/soud-vyslycha-svedky-podivne-vysetrovane-nehody-sefa-jikovu-pu1-/budejovice-zpravy.aspx?c=A120607_173712_budejovice-zpravy_sor

⁶⁴ PRÁVO. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: <http://pravo.novinky.cz/>

5.2.16. Zpěvák podvodníkem?

I pražský zastupitel (ODS) a zpěvák Jan Kalousek čelí podezření z pojistného podvodu, kvůli němuž rezignoval na post předsedy pro informatiku a evropské fondy na magistrátu hlavního města Prahy. Konkrétně měl být Kalousek zapojen do podvodu spáchaného dnes již neexistujícím autoservisem, který vedl dvojí účetnictví.⁶⁵

5.2.17. I fotbalová hvězda unikla vězení, za podvod dostal podmínku

Obvodní soud pro Prahu 4 uložil za podvod s autem bývalému fotbalovému reprezentantovi Tomáši Skuhravému dvouletý trest vězení podmíněně odložený na zkušební dobu 4 let. Skuhravý podle policie fingoval krádež zapůjčeného luxusního auta za 2 miliony korun. Vůz nevrátil, ale předal komplicovi. Ten opět auto upravil a chtěl ho prodat. Případ fotbalisty souvisí s rozbitím gangu v roce 2011, který podle policie obchodoval s kradenými luxusními auty.

„Trest má výchovný charakter, neboť ke škodě nedošlo. Auto, kterého se to mělo týkat, bylo společnosti vráceno,” uvedl advokát Bronislav Šerák. Obžalovaný se podle něho víceméně k činu doznal a označil své jednání za životní chybu. Spolupracoval prý také s policií na vyšetřování i na identifikaci dalších obviněných. Soud navíc neshledal ani žádné přitěžující okolnosti, Skuhravý nebyl členem organizované skupiny, jak bylo často nepřesně prezentováno v médiích.⁶⁶

5.2.18. Také bývalý agent StB Minařík si za pojistný podvod odpyká čtyři roky

Nejvyšší soud odmítl loni na podzim také dovolání bývalého agenta StB Pavla Minaříka, odsouzeného za pojistný podvod s optickými vlákny.

---

⁶⁵ PARLAMENTNÍ LISTY. Zastupitel Kalousek cestuje ve velkém po světě. Za peníze pražské radnice. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=253521>

⁶⁶ ČTK. AKTUÁLNĚ.CZ. Fotbalista Skuhravý unikl vězení. Za podvod má podmínku. [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné na: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/regiony/stredocesky/clanek.phtml?id=738870>

Ve vězení si tak odpyká čtyři roky. Původní trest byl vyšší. Jeho snížení souviselo s délkou celého procesu, který se táhl přes deset let. Minařík podle rozsudku před 14 lety fingoval na Ukrajině dopravní nehodu a od pojišťovny pak chtěl 41 milionů korun. Uložený trest definitivně platí. Soudy Minaříkovi také zakázaly čtyři roky podnikat. Navíc musí zaplatit pojišťovně škodu 6,5 milionu korun.

Minařík podle obžaloby v roce 1996 fingoval na Ukrajině dopravní nehodu, při níž shořel náklad skleněných optických vláken. Od pojišťovny pak chtěl na pojistném téměř 41 milionů korun. Ve skutečnosti se ale cena vláken pohybovala kolem dvou milionů korun. Od pojišťovny nakonec inkasoval 6,5 milionu korun. Za podvod mu hrozil ještě přísnější verdikt. Svou roli při zmírnění trestu hrála délka řízení, na kterou už v minulosti upozornil také Nejvyšší soud. Proces trval přes deset let.

Řidič nákladního auta nejprve vypověděl, že dostal smyk na olejové skvrně, havaroval a vůz se zbožím shořel. V roce 1997 byl proto případ odložen. Po pěti letech ale stejný řidič výpověď změnil. Údajně ho zastavili Minaříkovi přátelé. Vyhodili ho z auta, to zapálili a následně ho donutili, aby mluvil o nehodě. Tyto nové skutečnosti vedly k obnově vyšetřování.⁶⁷

5.3. Příklady z pojištění majetku

5.3.1. Záměrně poškozené hadičky u WC

V poslední době začalo být pojišťovnám hlášeno zvýšené množství tzv. vodovodních škod, tj. škod způsobených únikem vody z prasklých přívodů vody k vodovodním kohoutkům a ke splachovačům WC. Tyto škody ve svém důsledku jsou poměrně rozsáhlé, neboť při nich dochází k poškození dřevěných podlah, omítek, elektroinstalace, nábytku a dalších zařízení domácností. „V některých případech se podaří pracovníkům likvidační služby prokázat, že u deklarované události chybí nahodilost,

---

⁶⁷ ČTK. ČT24. Bývalý agent StB Minařík si za pojistný podvod odpyká čtyři roky. [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/201770-byvaly-agent-stb-minarik-si-za-pojistny-podvod-odpyka-ctyri-roky/>

avšak toto je zanedbatelné. Z tohoto důvodu se vyšetřovatelé snažili najít způsob, jak odhalovat pojistné podvody v souvislosti s nahlášením těchto škod. Řešení jsme našli v úzké spolupráci se znalci z daného oboru. V relativně krátké době, přibližně tří měsíců jsme zadali k posouzení celkem šest poškozených přívodů (hadiček, trubiček) nebo vodovodních kohoutků a z těchto odborných zkoumání znalec ve dvou případech zjistil, že příčinou vodovodní škody nebylo jejich opotřebení, ale úmyslný zásah, v důsledku kterého byl přívod nebo kohoutek poškozen a následně došlo ke škodné události,“ uvedl ve vlastním strukturovaném rozhovoru Vlastimil Pršal, šéf vyšetřovacího týmu detektivů pojišťovny Allianz.

5.3.2. Činžák prodělával, tak raději měl explodovat

Mladá žena se po veřejné dražbě stala majitelkou činžovního domu. Zatímco jeho obyvatelé jí všechny poplatky odváděli řádně a včas, ona naopak za odběr elektřiny a plynu neplatila. V té době neměla svoji dosti zdevastovanou nemovitost pojištěnou. Když jí do ní kvůli narůstajícím dluhům dodavatelé zastavili přívod plynu a elektrické energie, pojistila dům na 12 milionů. Po roce v něm vypukl požár. Naštěstí se jej v zárodku podařilo uhasit, nicméně hasiči při vyšetřování jeho příčin na spáleništi objevili perfektně připravený výbušný systém z propojených propanbutanových bomb. Sestaven byl tak, aby explodovaly až po určité době. Kdyby tento pekelný stroj fungoval, lehl by celý dům popelem. Z pojištění majitelka domu nedostala nic a bude se zpovídat u soudu ze svého činu.

5.3.3. I odpovědnostní pojištění láká k výtěžku

Chalupář jel na kole a přitom telefonoval, když mu najednou do dráhy vstoupil chodec. Cyklista zavrával a levým řidítkem o chodce zavadil. Při tom mu poškodil náramkové hodinky v ceně 80 tisíc korun, pánskou zimní bundu za 15 tisíc korun a navíc ještě naboural do zaparkované Škody Octavia. I tento vůz doznal významných šrámů, konkrétně za 20 tisíc korun. Detektivové České pojišťovny však na základě znaleckých posudků zjistili, že škoda na automobilu neměla

s cyklistou nic společného. Pocházela totiž z jiné kolize. A jenom „shodou náhod“ byl poškozený chodec velmi dobrým známým cyklisty a dřívějším majitelem nabourané Škody Octavia byl právě tento cyklista.⁶⁸

5.3.4. Požáry

Říká se, že v krizi hoří častěji. Pojišťovny působící na našem trhu vloni prověřily přes šest tisíc podezřelých pojistných událostí a odhalily pojistné podvody převyšující jednu miliardu korun. Odhaduje se, že až třetina pojišťovnam oznámených požárů může být způsobena úmyslně nebo alespoň mít výrazně nadhodnoceny škody. Žháří v historii končili na hranici, dnes ve vězení až na deset let. Přesto žhářů a podvodníků neubývá. Analytici pojišťoven se shodují na tom, že podstatnou roli v rozsahu pojistných podvodů hraje nepříznivá ekonomická situace. I pojišťovny mají zkušenost, že vždy, když se zhoršuje ekonomická situace, jsou lidé víc náchylní k podvodné činnosti. Právě nyní finančně nepříznivou situaci pociťuje na vlastní kůži čím dál víc Čechů, a protože ani budoucí ekonomické předpovědi nejsou právě optimistické, dá se předpokládat, že hořlavé období bude pokračovat. A projevuje se to zejména v pojištění podnikatelů, kteří si myslí, že nejjednodušším a celkem i výhodným ukončením neúspěšné podnikatelské činnosti je dobře založený požár.

5.3.5. Vysoké pojistné částky, první indikátor podvodu

Obrovským ohněm vzplály dvě odchovny prasat na Pardubicku. Už při příjezdu hasičů se spekulovalo o tom, že požár byl založen úmyslně. Ještě větší pochybnosti měli likvidátoři České pojišťovny, jimž se tato živelní událost dostala do spisů. Prohlídkou na místě a znaleckým stavebním posudkem bylo zjištěno, že škoda na téměř do základů vyhořelém objektu je kolem 3,5 milionu korun. Pojištění však bylo sjednáno na nebývale vysokou, více než pětinasobnou částku. Trestní stíhání nakonec zahájeno nebylo, ale pojistného plnění v hodnotě 18,5

---

⁶⁸ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [online]. [cit. 26. února 2013]. Dostupné na: www.ceskapojistovna.cz – tiskové zprávy

milionu se majitel prasečince nedočkal. Nakonec se spokojil a rád s částkou za skutečnou hodnotu.

5.3.6. Hořelo a dokonce dvakrát

Dalším případem požáru byla škoda na budově bývalého kravína na jihu Čech, která zřejmě kalamity přímo přitahovala. Před pár lety totiž kravín již jednou vyhořel a za pojistné plnění začal majitel na jeho troskách budovat objekt nový. Ten téměř před dokončením zasypal sníh a zřít se. Podle majitele v sutinách skončilo 14 milionů korun, které nárokoval vyplatit po České pojišťovně. Pracovníky interní bezpečnosti však bylo prokázáno, že způsobená škoda evidentně nekorespondovala s nárokovanou částkou a majitel vědomě požadoval zhruba o třetinu vyšší pojistné plnění. Díky mravenčí práci detektivů a stavebních odborníků z řad likvidátorů byl tento neoprávněný požadavek ještě před výplatou odhalen.⁶⁹

5.3.7. Po šesti letech padly rozsudky za požár masokombinátu

Za zapálení masokombinátu Filex v Uherském Brodě v roce 2007 stanuli před soudem dva muži, požár způsobil škodu 14 milionů korun. Podle žalobce nechali továrnu lehnout popelem dva recidivisté z Brněnska. Najal si je muž, jenž prý objednal i vraždu šéfa tzv. Toflova gangu. Žalobce poslal před soud Tomáše Trkana a Martina Rause. Trkan vinu odmítal, zatímco Raus čin doznal, projevil účinnou lítost u soudu ho podrobně popsal. Hlavním organizátorem žhářského útoku byl podnikatel Petr Pavel Bezděkovský, který si na tuto špinavou práci oba muže najal. Dal jim šedesát až sto tisíc korun, aby si zajistili vše potřebné. "Podnik měli zničit tak, aby se dalo uplatnit plnění od pojišťovny," popsala zlínská policejní mluvčí Jana Macalíková.

Motivem činu měl být pojistný podvod i výnos z prodeje lukrativních pozemků, na kterých budova společnosti stála. Bezděkovský, který figuroval i v Toflově gangu, loni na jaře spáchal ve vazbě sebevraždu.

---

⁶⁹ HASIČSKÉ NOVINY. [online]. [cit. 7. března 2013]. Dostupné na: <http://www.hasicskenoviny.cz>

Soud 7. 3. 2013 nakonec vynesl velmi neobvyklý rozsudek – Tomáš Trkan byl odsouzen k 10 letům vězení - kromě pojistného podvodu i za obecné ohrožení, zatímco Martin Raus odešel bez trestu. Krajský soud ve Zlíně byl tolerantnější k muži, který se přiznal a spolupracoval při vyšetřování.⁷⁰

71 72

5.3.8. Žháře odhalil pes

Experti hasičů a policie vyšetřují žhářský útok ve Smržovce na Jablonecku. Hořet tam začalo brzy nad ránem. Po dvou hodinách se hasičům podařilo oheň zlikvidovat. Při vyšetřování se pak ukázalo, že dům někdo zapálil úmyslně. Podivné bylo to, že hořet začalo za komínem, a to i přesto, že v domě nikdo netopil. Oheň také propálil střechu, navíc speciálně vycvičený pes označil místo, kde byl dům polity hořlavinou. Škoda se vyšplhala na 200 tisíc korun. Jednou z možností, kterou vyšetřovatelé zvažují, je pojistný podvod.⁷³

5.4. Příklady z pojištění osob

5.4.1. Zlomené zuby

Pojištěný uvedl v hlášení České pojišťovně, že při chůzi ze schodů zakopl a při následném pádu si zlomil tři zuby. Ošetřující zubařka, kupodivu jiná, než ke které klient pravidelně chodil, konstatovala, že korunky tří zubů jsou skutečně zlomeny. Co ale udivilo detektivy, byla absence jakéhokoliv poranění tváře. Vyžádali si proto zdravotní dokumentaci jak od ošetřujícího, tak původního lékaře. Jejich porovnání přineslo překvapivé zjištění. V roce 2007 si totiž vypočítavý klient nechal

---

⁷⁰ ČESKÁ TELEVIZE. ČT 1 – minuty v regionu 7.3.2013

⁷¹ IDNES.CZ. Za zapálení masokombinátu v Uherském Brodě půjdou před soud dva muži. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: http://zlin.idnes.cz/pozar-masokombinatu-filex-v-uherskem-brode-ma-dva-obvinene-pau-zlin-zpravy.aspx?c=A121120_1855808_zlin-zpravy_ras

⁷² ČTK. Dvojici mužů hrozí za zapálení masokombinátu v U. Brodě až 15 let. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zpravy/dvojici-muzu-hrozi-za-zapaleni-masokombinatu-v-u-brode-az-15-let/879217?utm_source=rss&utm_medium=feed

⁷³ TV NOVA. Televizní noviny

jeden zub z důvodu paradentózy vytrhnout a k podobnému úkonu byl o dva roky později podle dokumentace objednan i v případě druhých dvou zubů. Za pokus o pojistný podvod bylo klientovi sděleno trestní oznámení.

74

5.4.2. Místo milionů trest za vraždu

Právě životního pojištění se týká jeden z nejzávažnějších odhalených pojistných podvodů, který řešil před několika lety soud. Dva bratři pojistili svého známého u pěti různých pojišťoven. Celková pojistná částka v případě jeho smrti přesahovala 21 milionů korun.

Ve všech případech se jeden z bratrů nechal zapsat jako obmyšlená osoba, které v případě nehody, dostane případné plnění od pojišťovny. Pojištěný muž začal pro bratry následně pracovat – jezdil s jejich Avii. Právě na tomto voze mu bratři po několika měsících upravili výfuk tak, že se při jízdě spalovanými plyny udusil. Likvidátoři pojišťoven celý podvod odhalili ještě před výplatou peněz a bratři dostali místo plnění trest za vraždu a pojistný podvod. Byli odsouzeni ke třinácti a čtrnácti letům vězení.

5.4.3. Useknuté prsty

Kam až může vést touha po výplatě pojistného plnění, ukazuje následující případ. Klient si způsobil úraz - při sekání dříví si usekl dva články na dvou prstech ruky. Stalo se tak asi měsíc po počátku pojištění, ve kterém si sjednal vysokou pojistnou částku na trvalé následky. Pojistné uhradil až skoro měsíc po úrazu, nárok na pojistné plnění tím tedy nevznikl. Odborníci Winterthur pojišťovny navíc zjistili, že se ve stejné době pojistil u dalších čtyř pojistitelů, opět na vysoké pojistné částky. A také to, že malíček u druhé ruky si usekl již před několika lety, opět po krátké době trvání pojištění.

---

⁷⁴ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [online]. [cit. 26. února 2013]. Dostupné na: www.ceskapojistovna.cz – tiskové zprávy

5.4.4. Podvod z pouťové atrakce odhalil gynekolog

Velmi netradiční podvod odhalili v minulosti detektivové České pojišťovny v severních Čechách. Mladá dáma tam po pouťové zábavě nahlásila poškození zevních genitálií, které jí způsobil místní kolotoč. Škodu ve výši několika desítek tisíc pak chtěla zaplatit z odpovědnostní pojistky provozovatele této pouťové atrakce. Specialisté České pojišťovny však zjistili, že kolotoč v tom byl nevinně. Ve skutečnosti se této dámě pouťová zábava trochu vymkla z rukou, protože z gynekologického nálezu se ukázalo, že nepříjemná tržná poranění intimních partií jí nemohla způsobit jeho sedačka. Dívka se pak také přiznala, že to bylo pět mladíků, se kterými se rozhodla vyzkoušet netradiční sexuální praktiky.

5.4.5. Úraz nikoliv, ale plastická operace

Jiný klient nahlásil závažný úraz krční páteře a hlavy po pádu ze stromu. Jeho praktický lékař vyplnil škodní hlášení, ve kterém diagnózu potvrdil. Z následujícího šetření ale vyplynulo, že klient podstoupil následující den plastickou operaci - v předoperačním vyšetření však žádné úrazové poškození nenahlásil. Žádost pojišťovny o další podklady ke svému zranění odmítl, pojišťovna zase odmítla plnění.

5.4.6. Zdravotnická dokumentace záhadně zmizela

Jiný případ se týkal údajného vykloubení ramenního kloubu při pádu na lyžích. Tyto skutečnosti opět potvrdil praktický lékař. Z vyžádané dokumentace však žádný úraz nevyplýval - rameno vyskakuje samo při různých pohybech, jde o takzvané degenerativní změny. Při cíleném dotazu na předchozí poškození ramenního kloubu lékař sdělil, že zdravotnická dokumentace se ztratila.

5.4.7. Triky amatérských fotbalistů

Mezi nejčastější podvodné pojistné události patřilo uzavírání smluv na úrazové pojištění s více pojišťovnami a poté uplatňování pojistného plnění. Podobným „trikem“ chtěl amatérský fotbalista získat nějaké peníze navíc. Po své pojišťovně požadoval odškodnění ve výši 80 tisíc korun za zhmoždění patní kosti. Zranění se mu přitom stalo při jeho oblíbené hře. Jenže jak zjistili likvidátoři pojistné události, fotbalista si v době léčení proháněl po hřišti. V jednom ze zápasů dokonce vstřelil soupeři branku. Kontrola najatým revizním lékařem ukázala, že hráč nikdy nic s patní kostí neměl. Pro fotbalistu bude mít případ soudní dohru, odkud může odejít s až pětiletým trestem. Spíše však dostane podmínku. Lékař, který ho ošetřoval a doložil, že hráč měl skutečně našťipnutou patní kost, se může oprávněně obávat o svůj diplom, soud mu může uložit zákaz činnosti.

5.4.8. Těžký invalida se bavil v restauraci

Kromě odhalení nahraných dopravních nehod či krádeží vozidel, záměrně založených požárů nejrůznějších objektů nebo smyšlených úrazů (nezřídka se spoluprací lékařů) detektivové pojišťoven odhalují i fingování trvalé invalidity poškozených po dopravní nehodě.

Poškozený přitom uplatnil vůči České pojišťovně nárok na pojistné plnění ve výši 5 milionů korun z důvodu újmy na zdraví způsobené srážkou s vozidlem. Své nároky prokázal lékařskými posudky, které dokazovaly těžkou újmu na zdraví, trvalou invaliditu a doživotní upoutání na lůžko. *„Vzhledem k některým nesrovnalostem v celém příběhu se do věci vložili naši detektivové, kteří zjistili, že poškozený nejenže není trvale invalidní a upoután na lůžko, ale bez problému pracuje a čile se účastní společenského života v restauračních zařízeních v okolí svého bydliště. Do těchto restaurací přitom kupodivu docházel sám, bez jakékoli opory či doprovodu. Pojistné plnění jsme tedy na základě výsledků šetření samozřejmě odmítli a na zázračně uzdraveného invalidu podali trestní oznámení,“* objasnil celou kauzu Ludvík Bohman.⁷⁵

---

⁷⁵ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [online]. [cit. 26. února 2013]. Dostupné na: www.ceskapojistovna.cz – tiskové zprávy

5.4.9. Před finančním úřadem číhala skokanka

V Allianz pojišťovně zase řešili případ ženy - skokanky, která úmyslně vyčkávala u chodníku před jedním z pražských finančních úřadů a vrhala se pod kola aut nervózních občanů vycházejících z úřadu. Snažila se tak uplatnit na postižených řidičích několikerý otřes mozku, zhmoždění v obličeji a poranění páteře. Situaci nakonec pomohl objasnit svědek z protějšího domu, který ženu několikrát pozoroval, protože mu přišla podezřelá a pokládal ji za zlodějkou. "Pokud se řidič domnívá, že by mohlo jít o pojistný podvod, měl by to neprodleně sdělit pojišťovně. Rozhodně nic nezkazí, pokud bude mít rovnou i výpovědi svědků. Někdy jde na podporu argumentů použít i záběry kamerového systému," radil potencionálním poškozeným řidičům Tomáš Klofát, ředitel úseku likvidace škod Allianz.

5.5. Příklady interních podvodů

Interní podvody ve firmách nejsou aktivitami, kterými by se společnosti rády chlubily, takže příspěvků na toto téma není mnoho. Nejčastěji se však pojistné podvody, jak už bylo řečeno, dějí v likvidaci, kdy likvidátor „přikryje“ nesrovnalosti v pojistné události. Nebo ještě častěji je to při vzniku smlouvy – jejím antedatováním, zamlčením důležitých údajů a také tím, že pojišťovací zprostředkovatel neodevzdá peníze za sjednané smlouvy pojistiteli. To byl i příklad zveřejněného pojistného podvodu z počátku roku 2013.

5.5.1. Trojice seniorů uzavřela tisíc smluv, pojišťovny obrala o deset miliónů

Více než deset milionů korun získali na úkor dvou pojišťoven tři muži ve věku 63, 64 a 72 let. Zlínští kriminalisté je obvinili z pojistného podvodu. „Další tři a půl miliónu se ještě pokusili dostat, to už jim ale nevyšlo. Policisté trestnou činnost těchto postarších pánů začali prověřovat v listopadu roku 2011. Hlavním iniciátorem a organizátorem byl

nejmladší obviněný, třiašedesátiletý muž ze Zlína,“ informovala mluvčí Krajského ředitelství policie ČR ve Zlíně Jana Macalíková. Hlavní organizátor pracoval od roku 2010 pro dvě pojišťovny. Obě s ním po několika měsících spolupráci ukončily a oznámily policii podezření z pojistného podvodu. „Postupným vyšetřováním jsme zjistili, že obviněný skutečně jednal v rozporu se smluvními podmínkami a zákonem. Se svými klienty sjednával tzv. životní pojištění. Místo toho se s dalšími dvěma známými snažili o vytvoření jakési pyramidové společnosti,“ řekla mluvčí.

Cílem společníků bylo vytvořit síť klientů, kdy každý nový klient měl do systému přivést další dva lidi ze svého okolí. „Každý nový zákazník uzavřel pochopitelně investiční pojištění. Za uzavřené pojistky pak pojišťovny vyplácely provize. Pojištěné klienty obvinění měli přesvědčit, že pojistné nemusí platit, protože je bude za ně hradit sám zprostředkovatel prostřednictvím sdružení, které vytvořil s oběma dalšími obviněnými,“ přiblížila mechanismus podvodného jednání Jana Macalíková.

Ve skutečnosti však šlo o to, aby trojice rychle uzavřela co nejvyšší počet pojistných smluv s cílem vylákat provize od pojišťoven, aniž by měla v úmyslu pojištění za své klienty dlouhodobě hradit. V průběhu šesti měsíců uzavřeli muži asi 960 smluv.⁷⁶

5.6. Příklad organizovaného zločinu – mamutí případ Užovka

Užovka je nejrozsáhlejší případ série pojistných podvodů odhalených v České republice a zároveň jde o nejsložitější a největší případ i pro inspekci Ministerstva vnitra ČR. Obžalováno a obviněno z podvodu v ní bylo 295 civilních osob, 16 policistů a 3 vojáci z povolání. Zatím bylo odhaleno 10 organizátorů a jejich definitivní počet pravděpodobně ještě není konečný, stejně jako počet zinscenovaných dopravních nehod, kterých bylo minimálně 120 a ke konci loňského roku byla škoda vyčíslena na 38,5 milionu korun.

---

⁷⁶ PRÁVO. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: <http://pravo.novinky.cz/>

„Pojistné podvody byly páčány sofistickou organizovanou skupinou a účastnil se jich široký okruh lidí od vlastníků, držitelů, nebo řidičů vozidel, před dopravní policisty, pracovníky opraven a servisů, dealery a prodejce vozidel až po zaměstnance pojišťoven, poradce, soudní znalce a také tzv. bílé koně,“ uvedl Ludvík Bohman, šéf auditu vyšetřování České pojišťovny, která byla jedním z poškozených pojistitelů a tím hlavním, jenž k odhalení případu zásadní měrou přispěl.

Pojistné události – krádeže a nehody z havarijního pojištění a nehody z povinného ručení byly páčány totožnými osobami – profesionálními kriminálními živly s častým a úzkým zapojením bílých koní - původně nevinných osob, což byli svědci, řidiči, studenti. *„Například studenty si organizátoři najímali a za tisíc až čtyři tisíce korun si sedli do vozidla a poskytovali svědectví,“* doplňuje v rozhovoru Ludvík Bohman. Nehody byly postupně nahlašovány různým pojišťovnám, mezi poškozenými a viníky pak rotovaly různé osoby a různá vozidla – například jedním vozem byly spáchány čtyři pojistné události a nahlášeny různým pojišťovnám.

„Organizovaná skupina používala software na simulaci dopravních nehod, což bylo velmi chytré, takže díky němu si organizátoři mohli ověřit, jak se auta pravděpodobně srazila a jestli se tak mohla vůbec srazit. Skupina si najala také dopravní znalce s těmito vymoženostmi techniky a ti jim nasimulovali vzory, jak vozy „trefit“ a podle těchto instrukcí se nehody také staly. Proto jejich odhalení trvalo dlouho, pátrat se začalo již v roce 1998, ale až teprve po 10 letech nastal první zvrát ve vyšetřování. Jak už to tak bývá, náhodou,“ doplnil L. Bohman.

Případ Užovka byl odstartován precizním vyšetřováním případu Vraňany, který je díky všem jeho náhodám i mediálně známý. Jeden z pachatelů se rozhodl „přilepšit“ si podvodem za 60 000 Kč, který byl jaksimimo plán. Takže bez pokynu hlavních organizátorů zinscenoval dopravní nehodu vozidla Audi A8 s vlakovou soupravou na železničním přejezdu Vraňany. Tři pachatelé se domluvili, že vozem najedou na přejezd, který

byl nízký a způsobí poškození spodku karoserie. Škodu pak chtěli uplatnit z havarijního pojištění a z pojištění odpovědnosti Českých drah.

Jenže zaúřadovala náhoda, - vůz zapadl do přejezdu a nemohl vyjet nikam. Další náhodou byl nesprávný postup výpravčího ČD, který měl odklonit vlak, aby nedošlo k tragédii, ale odklonil jej omylem na jinou kolej. Takže vlak přejezdem nakonec přešel a audi srazil. Na autě vznikla škoda 1,1 milionu korun, na vlaku 33 milionů korun.

Rázem se z tohoto „doplňkového“ podvodu stal velký a ostře sledovaný případ. Jeho vyšetřování proběhlo relativně velmi rychle, hlavní organizátor byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 4,5 roku. *“Původně měl dostat vyšší trest, ale díky tomu, že obviněný za snížení trestu vypověděl více, než se čekalo, začala se celá událost rozplétat. A ukázalo se, že šlo o mnohem větší případ, o organizovaný zločin s dlouhými chapadly,”* uvedl Bohman.

Bývalému výpravčímu Ladislavu Tomkovi vyměřil soud dvouletý trest vězení s podmíněným odkladem na tři roky. Tomek zastavil provoz na špatné trati.

Dále se ukázalo, že vyšetřování některých dopravních nehod bylo podezřelé a legalizovali je policisté zejména ze Středočeského kraje. Jejich podpisy pod šetřeními nehod jim dodávaly věrohodnosti, a proto pojišťovny tak dlouho podvody neodhalily.

V listopadu loňského roku se konal soud s 25 obžalovaným v případě pojistných podvodů, jednání mělnického okresního soudu bylo odročeno. Podle obžaloby skupina fingovala dopravní nehody a tím neoprávněně získávala peníze z pojistek. Kauzou se zabývá i soud pro Prahu-západ, obžalovaných je dohromady bezmála stovka. Nejvíce podvodů, které se odehrávaly v letech 2004 – 2008, bylo zaznamenáno v okresech Mělník, Praha-západ, Praha-východ a Kladno. V hledáčku policie uvízly stovky osob. Někteří měli fungovat jako organizátoři, jiní jim pomáhali. V některých případech ale bylo stíhání podmíněčně zastaveno; část aktérů ani nevěděla, jak rozsáhlého kompletu se stala součástí.

Nejvyšší trest hrozí bývalým policistům, kteří zneužili pravomoc veřejného činitele, přijali úplatek, dopustili se pojistného podvodu a neoprávněného nakládání s osobními údaji.⁷⁷

Za hlavní organizátory označila inspekce před dvěma lety jednoho z bývalých policistů a jednoho civilistu. Role měli ve skupině rozdělené, například vojáci fungovali jako řidiči a fiktivní majitelé aut a dopravní policisté z Mělníka a z Prahy-východ pak fingovanou nehodu či vloupání do vozidel zdokumentovali pro pojišťovnu. Pojišťovna pak škodu vyplatila. Podle vrchního ředitele úseku vnitřních věcí České pojišťovny Ludvíka Bohmana rostla skupině s jídlem chuť – někteří policisté byli schopni za svou pracovní směnu zorganizovat až tři fiktivní dopravní nehody.

Na akci spolupracovala při rozkrývání pojistných podvodů Česká pojišťovna. Té se týká 80 pojistných událostí a je v nich zapojeno 120 lidí. V kauze nefiguruje žádný zaměstnanec pojišťovny. Skupina pojišťovně způsobila škodu zhruba 12 milionů korun. Do případu se zapojila i Allianz pojišťovna.⁷⁸

„Výpovědi někdejších policistů Dušana Hendrycha a Jana Šafránka, kteří vyšetřovali jednu z takových bouraček, k níž mělo dojít v Mělníku v roce 2007, naznačily, že soud čeká složité dokazování. Oba odmítají, že by napomáhali pojistnému podvodu, a popřeli, že by se s aktéry této nehody znali z dřívějších či s nimi byli v kontaktu. Navíc se prý vše odehrálo v čase střídání směn policejních hlídek, takže do poslední chvíle nebylo jasné, kdo k nehodě vlastně vyjede. Hendrych má za to, že jeho nevinu navíc prokazují i odposlechy jeho telefonu.

Ani aktéři – či údajní aktéři – nehody svými výpověďmi mnoho světla do zamotaného případu nepřinesli. Žena, která měla sedět v jednom z nabouraných aut, tvrdí, že v kritické době byla v Praze. Dostavila se prý až dodatečně s dokumenty, jelikož na její jméno byla vedena leasingová smlouva. Moldavan, který podle svých slov seděl v dalším nabouraném voze, o druhém účastníkovi střetu neví nic. A další muž, který zde figuruje

---

⁷⁷ ČTK. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: www.ctk.cz

⁷⁸ DENIK.CZ. [online]. [cit. 2. března 2013]. Dostupné na: www.denik.cz

– a podle obžaloby měl právě on vše vymyslet a zorganizovat – prý jen pomáhal zajistit odtah a opravu."⁷⁹

Policie v případě Užovka zdokumentovala více než 200 případů dopravních nehod. V průběhu tohoto rozsáhlého a náročného prošetřování, které zasáhlo zpětně i několik let, se podařilo prokázat trestnou činnost této organizované skupině, její členové jsou podezřelí z trestných činů:

- zneužití pravomoci veřejného činitele
- přijímání úplatku
- podplácení
- pojistný podvod
- nedovolené ozbrojování
- neoprávněné nakládání s osobními údaji.

Při objasňování této rozsáhlé majetkové trestné činnosti a rozbití organizované skupiny inspekce velmi intenzivně spolupracovala s dozorujícím státním zástupcem, s detektivy všech pojišťoven a Službou kriminální policie a vyšetřování PČR Mělník, Praha – východ a Kladno. V době psaní této diplomové práce soudy, které se případem zabývají, pravomocně nerozhodly.

5.7. Co soudí odborníci o problematice pojistných podvodů

Po analýze judikátů a nastudování informací o zveřejněných případech podvodů, jsem se zeptala několika odborníků na jejich názory a zkušenosti ohledně odhalování podvodů a zejména výše trestů, které jim v mnoha případech připadaly velmi nízké.

Domníváte se, že pojistné podvody jsou v praxi trestány dostatečně přísně a pokud nikoliv, co je příčinou toho, že se to neděje?

---

⁷⁹ HOLAKOVSKÝ, Milan. Idnes.cz. Kauza podvodných bouraček bude nadlouho. [online]. [cit. 19. Února 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/praha/kauza-podvodnych-bouracek-bude-nadlouho-20121113-9kap.html>

*Myslím, že pojistné podvody nejsou trestány dostatečně přísně. Příčinou obvykle je, že celý spor provází základní fenomén pojistných podvodů – „nikde neleží v krvi zjevná oběť trestného činu“, je evidentní, že není doceněna společenská nebezpečnost tohoto trestného činu. V podstatě jedinou obětí je pojišťovna, což může být v očích orgánů činných v trestním řízení ta bohatá instituce s velkým paláci, vysokými platy a drahými auty. Někdy se tomu říká zvýšená společenská tolerance k pojistným podvodům,“ uvedl **Pavel Východský**, bývalý předseda sekce pojistného podvodu České asociace pojišťoven.*

„Nejsou trestány přísně, neboť přístup k pojistným podvodům ve společnosti (ze strany orgánů činných v trestním řízení, včetně soudů) k nim je poněkud benevolentnější, než k jiným druhům ekonomické trestné činnosti, například úvěrovým podvodům, zpronevěrám, tunelování apod. Okradení bohaté pojišťovny je bráno jako víceméně v pořádku“ myslí si **JUDr. Ludvík Bohman**.

Také šéf detektivů Allianz pojišťovny a autor mnoha publikací o pojistných podvodech **JUDr. Vlastimil Pršal** se domnívá, že tato trestná činnost by měla být trestána přísněji. *„Zákonodárce má však jiný názor. Vezmeme-li si příklad ze zahraničí, třeba Polsko, USA a jinde jsou tresty, zejména u recidivistů, podstatně vyšší,“* dodává.

Ing. Marek Orawski, dlouholetý vrchní ředitel úseku likvidace pojistných událostí České pojišťovny připouští, že to není jen problém legislativy, ale spíš celospolečenského pohledu na pojistné podvody. *„Samy pojišťovny jsou v očích veřejnosti považovány trochu za „podvodníky a zloděje“, a tak jejich „okradení“ je považováno za šikovnost než trestný čin. Myslím, že i sami podvodníci by použili spíš termín: vydělal jsem na pojišťovně milión, než okradl jsem pojišťovnu, tedy její majitele, akcionáře... o milión“.*

Jaké procento pojistných podvodů odhalených v pojišťovnách končí předáním klienta policii a jeho trestním stíháním a proč často pojišťovny nepostupují v tomto směru důsledněji?

Pavel Východský: „Podle mých zkušeností je to procento mizivé, což má několik důvodů. Podáním trestního oznámení se pojišťovna dostává do důkazní povinnosti jako žalující. To, co může pojišťovně stačit jako důkaz k zamítnutí pojistné události a v důsledku toho odmítnutí pojistného plnění, nemusí stačit orgánům činným v trestním řízení jako důkazy k rozsudku o vině a trestu. Navíc trestní jednání jsou zdlouhavá a okamžitý efekt trestu za spáchaný čin se nedostaví tak, aby to mohla pojišťovna preventivně, nebo i mediálně využít. Vynesení rozsudku za spáchaný zločin starý 4 roky nikoho ani reputačně ani mediálně nezajímá. Tento efekt trestního řízení není dostatečně preventivní k odrazení potenciálních pachatelů. Pro pojišťovny je mediálně a preventivně daleko zajímavější prezentovat objem uchráněných hodnot z vlastního vyšetřování. Pojišťovny uchraňují hodnoty, náprava světa a spravedlnost je v rukou někoho jiného.

Dalším důvodem, proč k tomu pojišťovny přistupují jen v křiklavých případech, nebo když se případ týká více pojišťoven, je to, že v individuálních kauzách se může stát tento scénář: pojišťovna odmítne plnění, klient by nijak neprotestoval (pravděpodobně si je vědom svého činu, jinak by se soudil), pojišťovna dá případ k trestnímu stíhání, ale pro nedostatek důkazů je nakonec klient osvobozen. A od soudu přichází s dokladem o své nevině do pojišťovny a požaduje výplatu pojistného plnění. Tento průběh se stal již mnohokrát a pojišťovna se tak chrání, aby ve snaze po důslednosti v udělení trestu kontraproduktivně neuškodila sama sobě. Dalším důvodem je občasná neznalost orgánů činných v trestním řízení a jejich obtížná „pochopitelnost“ některých typů podvodů. Nejčastějším scénářem při nepochopení pojistného podvodu je překvalifikování na podvod, což má kruciální důsledky, protože podle trestného činu podvodu nedošlo ke škodě (pokud je odhalen před výplatou plnění), nebyl naplněn tento trestný čin a celá věc se odloží.... Pojišťovna si tím nijak nepomohla, ba naopak, nechala tímto podvodníkovi vystavit papír na nevinnost a šek na pojistné plnění.“

Vlastimil Pršal: „Pokud mohu mluvit za naši pojišťovnu, tak podíl podaných trestních oznámení klesá. V praxi podáváme trestní oznámení

v případech, kdy je vyplaceno pojistné plnění, my zjistíme, že jde o pojistný podvod a klient na výzvu likvidátora plnění vrátit odmítne. V tomto případě požádáme policii, aby věc objektivně posoudila. Pokud zjistíme, že se událost je podvod a plnění vyplaceno není, likvidace uzavře škodu bez náhrady. Tento postup vyplývá z praxe, dříve jsme podávali velké množství trestních oznámení doložených i znaleckými posudky, policie však tato podání odkládala podle § 159a/1 Trestního řádu s tím, že se nestal trestný čin. Tím měl „podvodník“ v ruce úřední doklad, že je nevinný. Proto nyní necháváme důkazní břemeno na pojištěném, ať nám naopak on dokáže, že ke škodě došlo.“

„Jen zhruba 20 % všech detekovaných podvodů končí trestním oznámením, ve více případech se to neděje z různých důvodů. Nejčastěji je to uplatnění principu ultima ratio ze strany pojišťoven, ale také mimosoudní vyřešení podvodu, nebo tomu brání pochybnosti, jak dopadne řešení případu u orgánů činných v trestním řízení, což souvisí právě s jejich benevolentnějším přístupem a rovněž neznalostí pojistného práva,“ shoduje se svým komentářem aktuálního stavu L. Bohman.

Marek Orawski odhaduje, že to jsou spíš promile, než procenta. *„Pojišťovny zajímá hlavně to, aby nevyplatila peníze. Proto vede svá šetření právě tímto směrem. Zajišťovat důkazy potřebné pro případné trestní stíhání je složitější, pojišťovny na to nemají ani know-how ani kapacity. Pamatuji případy, kdy policie chtěla, aby pojišťovna „podvod“ zaplatila a měla tak nějaký důkaz, ale nebyla schopna garantovat, že se peníze pojišťovně vrátí. Někdy se jedná taky o „dohodu“ mezi pojišťovnou a „podvodníkem“ – klient podepíše, že žádné plnění ze škody nepožaduje a pojišťovna, že to nepředá policii.“*

Všichni odborníci se jednohlasně shodují na tom, že úspěšnost odhalování pojistných podvodů se v posledním desetiletí nesrovnatelně zvýšila. Důvody jsou mnohé, mezi ně patří například centralizace systémů velkých pojišťoven. Díky ní, on-line přístupu ke škodám a sběru daleko většího množství informací, mohou pojišťovny dnes lépe analyzovat data o škodách, a tak z nich dokážou víc zjistit. Dále k větší účinnosti při odhalování podvodů přispělo zavedení softwarových nástrojů

pro detekci a predikci chování klientů, ale i zaměstnanců, protože podceňovat by se neměl ani interní podvod. Významným důvodem postupující úspěšnosti je spolupráce pojišťoven navzájem, ať už neformální nebo datová a samozřejmě také prostřednictvím SVIPO.

Na druhou stranu, pojišťovny téměř zrušily živý kontakt s klientem, a tak příležitost pro podvodníky to zkoušet „na dálku“, téměř anonymně, nebo s falešnou identitou existuje.

Také spolupráci s Policií ČR odborníci z pojišťoven nepřeceňují, i když připouštějí, že jsou případy, kdy je ku prospěchu věci. *„Pokud se mám vyjádřit k podvodům před deseti lety, mohu ze své vlastní zkušenosti uvést, že spolupráce s Policií ČR byla na lepší úrovni. V činné službě byli policisté, kteří měli o práci zájem a své práci rozuměli. Nebyli to obyčejní úředníci, jako je převážná většina těch dnešních policistů,“* podotkl Vlastimil Pršal.

Pozitivní vliv má v neposlední řadě medializace – před 10 lety bylo zakázáno o podvodech mluvit jako o něčem špatném, co se dělo v pojišťovnách a ty na sebe nechtěly nic prozrazovat. V letech 2004 a 2005 se začalo v médiích otevřeně hovořit o fenoménu pojistných podvodů, co to je, jak velký je to problém a co proti němu pojišťovny dělají, atd. *„Je pravda, že se o pojistných podvodech více mluví. Navíc i pro řadu manažerů v pojišťovnách se stal boj proti podvodům jejich vlastní mantrou. Je to zajímavé, „sexy“ téma v jinak nudném businessu,“* dodává Marek Orawski.

6. Pohled veřejnosti na pojistný podvod

6.1. Prevence

V České republice zaznamenala čtvrtina firem nárůst ztrát v souvislosti s podvody, 55 % pachatelů podvodů byli vlastní zaměstnanci firem, 45 % byli externí pachatelé. Firmy přiznaly, že 55 % případů hospodářské kriminality bylo odhaleno náhodou nebo mimo kontrolu managementu a 74 % firem nezměnilo provádění hodnocení rizik spojených s podvody.⁸⁰

Výjimkou jsou však mezi společnostmi pojišťovny, které se velmi obezřetně a cíleně zabývají ochranou před podvody. Pojišťovny mají vytvořeny speciální vyšetřovací týmy, modely nezávislého kontrolování – interní audity, compliances. V některých se například už v likvidaci tvoří speciální týmy, které mají za úkol hlídat pojistné události v souvislosti s krádežemi a nehodami aut, detektivní útvary pak prošetřují větší kauzy.

Doporučenými preventivními kroky je proaktivní vytvoření kontrolních mechanismů. Například doporučením České národní banky bylo zřízení anonymní informační linky. V České republice tento nástroj plošně nefunguje, ale jsou firmy, zejména ty se zahraničním kapitálem, kde tyto anonymní linky, e-mailové adresy, nebo nejrůznější schránky zřizují. Zaměstnanci tam mohou předat upozornění na nezákonné jednání. Fakt, proč se tyto anonymní kanály nerozšířily mnohem více, tkví pravděpodobně v české mentalitě, u níž nad předáním pravdivé a zásadní informace vítězí často snaha ublížit kolegovi, nebo rozšířit „drby“. Ukazuje se však, že bez informací od zaměstnanců se interní podvody odhalují jen velmi těžko a zaměstnavatelé potřebují kromě interního auditu a nastavení kontrolních mechanismů jak anonymní tipy zaměstnanců, tak i jejich neanonymní osobní spolupráci.

---

⁸⁰ Výzkum KPMG. [online]. Dostupné na: www.cap.cz

Zde je stručně popsán systém organizace ochrany proti podvodům jedné z velkých nadnárodních pojišťoven působících na tuzemském trhu.

Systém řízení pojišťovny

Řízení rizik, Vnitřní řídicí a kontrolní systém, aktuáři, interní audit, compliance

Řízení aktivit proti podvodům

Prevence podvodů průběžné identifikování rizik a odhalování mezer v kontrolách

- Proces náboru zaměstnanců a úvodní zaškolení
- Publicita a postih případů, které byly úspěšně vyšetřeny
- Oddělené pravomoci, kontrola čtyř očí, kontrola nadřízeným, systémové kontroly
- Pravidelná kontrola přístupových práv, obměňování odpovědnosti
- Poučení se z minulých případů a zabezpečení včasné nápravy
- Používání prediktivních metod a systémů (screening subjektů, vyhodnocování historických dat, statistické algoritmy, analytické modely)

Detekce podvodů proaktivní analýzy a kontroly

- Reportování podezřelých aktivit
- Monitorování neobvyklých a významných trendů a nestandardních transakcí (podvody se obvykle manifestují v těchto trendech)

- Zaznamenávat významné změny v životním stylu a chování zaměstnanců
- Expertní metody (indikátory podvodů, systémové a grafické nástroje, vlastní šetření)

Vyšetřování podvodů sběr, vyhodnocení a zdokumentování faktů

- Sběr důkazů k podpoře zákonných norem
- Zapojení jiných osob v nezbytné míře
- Srozumitelné a včasné oznámení výskytu podvodu a požadování odpovědi
- Patříčně informovat všechny zainteresované strany jako právní úsek-compliance, úsek rozvoje lidských zdrojů, oddělení komunikací, interní audit a management

Následné aktivity návrh a nastavení účinných opatření

Masivní kontrolní prostředí je dobré, neoborníci zároveň upozorňují na to, že by nemělo paralyzovat, nebo zásadně omezovat obchodní činnost a celkový běh firmy.

V zásadě se opatření, která pojistitelé nastavují, dělí zhruba do tří kategorií. Tu první lze pojmenovat jako metodickou – sem patří například výše zmíněné nastavení metodik jednotlivých operací ve firmě, zavedení jednotných náhledů firmy na likvidaci i sjednávání pojistných smluv, monitorování a reportování podezřelých a neobvyklých případů... Tato

opatření jsou rozhodně efektivní a mají nesporný vliv na samotný vznik, nebo odhalování budoucích kauz.

Druhý typ opatření je nastaven již v samotné likvidaci pojistných událostí. „Mezi ně patří například zařazení klientů na tzv. *blacklist*, krácení pojistného plnění jako exemplární zákrok proti klientovi, u něhož je jistota jeho nekalého konání tak vysoká, že pojišťovna považuje za správné zohlednit tuto míru jistoty do způsobu likvidace – například snížit pojistné plnění, případně je zcela zamítnout. Nadstavbou je například vyhlášení závazného pokynu ke způsobu likvidace škod podezřelých klientů, instrukce k předávání do speciálního týmu, a v neposlední řadě i výpověď smlouvy, jíž se klientovi odebírá možnost uplatnit jiné budoucí nároky. Pojistitelé pak přistupují i k oznamovacím opatřením – příslušnému finančnímu úřadu, který prošetřuje nesrovnalosti v účetnictví klientů právě z důvodu falešných výkazů a fakturací. Posledním krokem pak je oznámení orgánům činným v trestním řízení, podání trestního oznámení...“ uvádí Marek Brávník, vedoucí speciálního týmu likvidace pojistných událostí z pojištění motorových vozidel České pojišťovny.

Posledním opatřením, které pojišťovny čím dál tím víc aplikují, je medializace. V televizi, denním tisku, časopisech, ale i v odborných periodikách zasáhnou informace o podvodech nesrovnatelně širší okruh potenciálních i skutečných pachatelů trestné činnosti. „Medializace se samozřejmě používá nikoliv samostatně, ale v kombinaci s ostatními opatřeními. Kromě toho, že zasahuje širší okruh pachatelů, zasahuje i širší portfolio pojistných událostí současně,“ dodává M. Brávník. Jeho efekt je tedy násobně vyšší než u předcházejících metodických opatření.

6.2. Publicita - úloha médií v prevenci pojistných podvodů

Přestože je evidentní, že pojistné podvody, nebo pokusy o ně doprovázely pojišťovnictví již od jeho vzniku, nebylo zcela běžné, že by se o nich mimo budovy ústavu, kde se staly, vědělo. Teprve na počátku 21. století se pojišťovny rozhodly informovat veřejnost o tom, že i ony mají

nepoctivé klienty a s delší či kratší pravidelností začaly zveřejňovat, kolik pojistných podvodů jejich specialisté prověřili, jaký objem prostředků byl díky tomu uchráněn, čeho se podvody týkaly nejčastěji a popsaly i některé tradiční případy, nebo naopak ty velmi neotřelé a nové.

Samozřejmě nejde nijak empiricky dokázat pozitivní vliv médií anebo díky jejich odhalení dokonce třeba spočítat uchráněnou hodnotu, je však zřejmé, že i nedávno zveřejněný výzkum University of Chicago Graduate School of Business, jehož cílem bylo určit účinnost legislativních reforem, provedených po zveřejnění podvodů a to i těch pojistných ve více než dvou stovkách společností. Jeho autorům se podařilo sestavit žebříček deseti nejaktivnějších subjektů, které na podvody upozornili, nebo je dokonce oznámily. Na čele žebříčku spolu se zaměstnanci firem stojí právě média.

Čísla odhalených podvodů, která zveřejňují samy pojišťovny, rok od roku stoupají. I v tomto směru hraje publicita určitě pozitivní a v jistém slova smyslu i preventivní roli.

Teoreticky jí lze přičíst také loňské snížení počtu podvodných škod v pojištění vozidel, počet uplatnění událostí z tohoto rizika výrazně poklesl a pojišťovny se nedomnívají, že důvodem je například polepšení klientů, jejich mravnější chování, nebo obecné snížení kriminality...Je tedy celkem reálné, že zapůsobily zprávy o počtech fingovaných dopravních nehod o typických metodách pachatelů, ale i o tom, jaké nové nástroje pojišťovny pro odhalování podvodů při dopravních nehodách mají a jak se zvyšuje jejich úspěšnost. O těchto praktikách se díky médiu dozvěděl široký okruh těchto klientů. Cílená mediální kampaň s mottem „pojišťovny ještě intenzivněji bojují proti podvodům“, mohla reálně přispět k odlivu některých typů pachatelů a možná odradila i ty, které se o takový čin chtěli pokusit poprvé.

6.3. Aktuální tiskové zprávy pojišťoven o pojistných podvodech

Většina pojišťoven na tuzemském trhu pravidelně zveřejňuje nejčerstvější čísla o odhalování pojistných podvodů. Zde jsou základní údaje největších pojistitelů za rok 2012.

6.3.1. Podvody České pojišťovny za 422 milionů korun

Detektivové „jedničky na trhu“ České pojišťovny v loňském roce odhalili pojistné podvody za více než 422 milionů korun, což je o 25 % více než v roce 2011, kdy na pojistných plněních zachránili 338 milionů korun. Jedná se o nejvyšší objem

odhalených pojistných podvodů v historii České pojišťovny. V porovnání s rokem 2010 představuje tento výsledek 52% nárůst a s rokem 2009 dokonce 76% nárůst.

„V boji s pojistnými podvody jsme stále zkušenější a daří se nám je tak lépe odhalovat. Investujeme do rozšiřování týmu detektivů i do technologií. Tak jako všude ale platí, že technologie není všemocná. Za naším úspěchem vidím spíše kvalitu našich detektivů, kteří jsou na českém trhu dlouhodobě neúspěšnější,“ říká Ludvík Bohman, vrchní ředitel Úseku vnitřních věcí České pojišťovny.⁸¹

6.3.2. U Kooperativy rostl počet podvodů zejména v pojištění majetku

V roce 2012 detektivové Kooperativy prošetřovali téměř 900 pokusů o pojistný podvod. Odhalili 650 pojistných podvodů a uchráněná hodnota

⁸¹ ČESKÁ POJIŠŤOVNA. Česká pojišťovna vloni odhalila pojistné podvody v rekordní výši 422 milionů korun. [online]. [cit. 17. března 2013]. Dostupné na: http://www.ceskapojistovna.cz/tiskova-zprava?2171389-ceska_pojistovna_vloni_odhalila_pojistne_podvody_v_rekordni_

dosáhla výše 200 milionů Kč, což je obdobný výsledek, jako v roce 2011.

Oproti předchozím letům, kdy pojistným podvodům dominovaly podvody u pojištění motorových vozidel, prošetřovali detektivové pojišťovny Kooperativa, obdobný počet případů také v pojištění majetku. Šlo zejména o fingované požáry, a to jak u soukromých osob, tak podnikatelů. Fingovaným požárem se mnohdy lidé snaží vyřešit svízelnou finanční situaci. Setkali jsme se například s požárem domu, který se velmi dlouho nemohl prodat. V poslední době se množí také podvody s uzavíráním smluv, například jejich antidatování při náhlých živelních událostech.⁸²

6.3.3. Allianz pojišťovna odhalila v loňském roce podvody za více než 110 milionů korun

Allianz pojišťovna loni opět navýšila hodnotu uchráněných financí, které nevyplatila za podvodné pojistné události, jež se pokoušeli nahlásit její klienti. V roce 2011 to byly škody za 102 milionů, vloni za více než 110 milionů.

O 26 % se zvýšil i počet prošetřovaných případů a výrazně - o 40 % i počet prokázaných podvodů, které byly postoupeny k trestnímu stíhání. Tradičně vévodí statistikám podvody s auty – fingované a nadhodnocené dopravních nehody, ale stále častěji vnitřní kontrolní mechanismy pojišťovny „testují“ také majitelé nemovitostí a domácností.⁸³

6.3.4. U Generali pojišťovny to zkoušejí klienti i s drobnými případy

Za uplynulých 12 měsíců odhalili detektivové Generali o 14 % více pojistných podvodů než

⁸² KOOPERATIVA. U Kooperativy rostl počet podvodů zejména v pojištění majetku. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.koop.cz/o-nas/pro-media/u-kooperativy-rostl-pocet-podvodu-zejmena-v-pojisteni-majetku.html>

⁸³ ALLIANZ. Allianz pojišťovna odhalila v loňském roce podvody za více než 110 milionů korun a prošetřila o čtvrtinu více případů oproti roku 2011. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/tiskove-centrum/aktualni-tiskove-zpravy/?id=450>

v roce 2011. Zatímco počet podvodů vzrostl z 350 na 400, jejich objem klesl ze 74 na 45 milionů korun. Konečný účet ještě nebyl v lednu uzavřen. Řada případů byla stále v šetření. Celková čísla za loňský rok potvrzují trend častějších podvodů v menším objemu. Dominantní nadále zůstávají podvody v pojištění motorových vozidel. Takřka dvojnásobně však vzrostly podvody v pojištění odpovědnosti.

6.3.5. UNIQA loni řešila pojistné podvody za více než 31 milionů

Loni bylo v Uniqa pojišťovně řešeno celkem 518 případů s důvodným podezřením z pokusu o pojistný podvod, tedy přibližně stejné množství jako v roce 2011. Celkem zabránili loni vyšetřovatelé UNIQA pojišťovny ztrátě 31 milionů korun. Prokázaná hodnota podvodů tak meziročně stoupla o 47 %. Nejvýraznější nárůst přinesl tentokrát segment pojištění osob. Přibližně 40 % odhalených pokusů bylo loni nebo dosud je šetřeno v rámci trestních řízení. Největší podíl na trestné činnosti měly případy z oblasti pojištění vozidel (asi 59 %), jenž ale meziročně klesl. V tomto segmentu se řešily sporné případy za 11,3 milionů korun, průměrná nepoctivě uplatněná škoda činila cca 37 000 korun.⁸⁴

Medializace funguje na různé skupiny pachatelů různě. Pokud pojistitel vyše do médií zpráv o tom, že odhalil organizovaný gang podvodníků, například typu Užovka, zpráva neosloví a zároveň vůbec neodradí recidivisty, protože ti protizákonnost svého činu akceptují a počítají i s případnými následky. Jednoduše řečeno, protřelý pachatel počítá i s tím, že bude dopaden a třeba i půjde do vězení. Ale příslib zisku je tak vysoký, že se mu i přes tuto eventualitu vyplatí riskovat.

„Kdežto příležitostný podvodník, tedy člověk, který má snahu překročit v jednotlivých kauzách skutečnosti tak, aby dostal vyšší pojistné plnění, se zalekne daleko víc. Jakési sekundární šíření této informace, například v debatách na pracovišti, nebo mezi kamarády třeba

⁸⁴ UNIQA. UNIQA loni řešila pojistné podvody za více než 31 milionů. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: http://www.uniqa.cz/home/04_uniqa/000_novinky/0038_Podvody.php

v restauraci, má pak mnohem silnější efekt. Tito pachatelé nemohou nikdy myslet na zisk kompenzující případné riziko vyšetřování, spojené často se ztrátou cti a veřejné bezúhonnosti, stíhání, či dokonce uvěznění,“ dodává M. Orawski.

6.4. Statistika ČAP – sekce pojistného podvodu

V České republice pravidelně vydávají své statistiky jak jednotliví pojistitelé, tak jejich asociace – ČAP. A jaké jsou trendy a vývoj za posledních 5 let? Počet šetřených případů je zhruba stejný, ale objem zachráněných hodnot každoročně stoupá. Z havarijního pojištění stále vedou fingovaná odcizení a dopravní nehody, podobně z povinného ručení „vedou“ fingované škody, a to nově i na zdraví. Obecně, jak již bylo řečeno, počty událost z autopojištění klesají, naopak dochází k navýšení počtu událostí z pojištění majetku a odpovědnosti výrazný nárůst nastal také v pojištění osob, zejména u úrazového pojištění. Vůbec oblast životního pojištění určitě ještě bude akcelerovat, do budoucna se v této oblasti očekává velký boom.

Počet nahlášených podvodů roste každoročně po stamilionech až miliardách. Dohledat a vrátit zpět se podaří jen zlomek z nich, byť jsou stíhány tisíce lidí. V roce 2011 policie kvůli podvodům stíhala osm tisíc osob. Z toho byla minimálně třetina z těch, kteří se o ně nepokoušeli poprvé. Recidivistům například v majetkových podvodech je připisována celá polovina vyšetřených případů. Nejvíce se podvodníci činí právě v pojistných podvodech, bohužel ale až k policejnímu stíhání a případně soudu se dostane jen malá část těchto kauz. *Pojišťovněm v některých případech, kdy škoda není tak vysoká, stačí, že podvodníka „vyhmátnou“ a nemusí mu nic platit. Když to ale pachatelé zkoušejí opakovaně a organizovaně ve velkých sumách, mohou u soudu „vyfasovat“ i přes deset let nepodmíněně.⁸⁵

Podle informací ČAP pojišťovny přišly v roce 2012 celkem na více než šest tisíc podvodníků, kteří se fingovanými škodami nebo jejich

---

⁸⁵ NOVINKY.CZ. Z Česka nenávratně mizí miliardy, podvodů všeho druhu přibývá. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.novinky.cz/finance/271069-z-ceska-nenavratne-mizi-miliardy-podvodu-vseho-druhu-pribyva.html>

nadsazováním snažili získat přes 1,064 miliardy Kč. Největší objem odhalených podvodů byl zaznamenán z pojištění majetku a odpovědnosti – 560 milionů v 950 případech. Více než 1296 případů mají na svědomí podvody z pojištění osob v hodnotě 120 milionů korun a na špici v uchráněné hodnotě se i nadále drží autopojištění s fingovanými nehodami a krádežemi za 371 milionů korun. Za třetinou případů, které se dostaly na stůl policii, stáli recidivisté.

Počet případů vyšetřovaných pojistných podvodů v pojišťovnách sdružených v ČAP v jednotlivých typech pojištění

Graf č.3

Typ pojištění	Počet šetřených případů					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Roky						
Pojištění aut	4150	3359	3510	3110	3200	4728
Maj. a odpov.	559	654	595	817	967	891
Poj. Osob	253	520	690	523	943	1046
Poj. přepravy	14	15	11	28	21	17
Celkem	5176	4548	4806	4478	5142	6682

zdroj: Statistiky pojistného podvodu ČAP

Graf č.4

Typ pojištění	Objem uchráněných financí (tis.Kč)					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Roky						
Pojištění aut	262,3	269,6	347,5	360,1	302,9	329,7
Maj. a odpov.	193,9	216,6	168,4	237,9	268,5	895,9
Poj. Osob	29,9	32,8	32,9	30,7	47,2	82,5
Poj. přepravy	29,8	5	1,9	3,8	6,3	1,3
Celkem	516	524	551	632	625	839

zdroj: Statistiky pojistného podvodu ČAP

„Prokázaná hodnota pojistných podvodů, odhalená pojišťovnami, loni meziročně narostla o 27 procent. Největší třicetiprocentní nárůst byl v oblasti pojištění majetku a odpovědnosti,“ informovala Jolana Ackermannová z České asociace pojišťoven (ČAP).

6.4.1. Jak si stojí jednotlivé regiony České republiky?

Dlouhodobě nejproblematičtějším územím z pohledu všech velkých pojišťoven je hlavní město Praha, která žebříčku pojistných podvodů kraluje již mnoho let. Důvodem je jednak velikost Prahy a pak také fakt,

že zde operuje řada organizovaných skupin. Vysoké procento podvodných jednání vykazují také kraje Středočeský a Ústecký. Zřejmě pod vlivem vysoké míry nezaměstnanosti se podle dostupných statistik zvýšil počet podvodů hlavně v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Nejméně se lidé naopak snažili podvádět na Zlínsku a v jižních a východních Čechách.

6.5. Zahraniční pojišťovny a jejich problémy s pojistnými podvody

Fenomén vstřícnosti k pojistným podvodům není pouze českým specifikem, ale podobně se k němu staví i v jiných zemích. Odhad podílu podvodů na celkovém pojistném plnění činí v jednotlivých zemích:

- USA: 10–15 %
- Velká Británie: 10–12 %
- Austrálie: 10 %
- Norsko: 5–10%
- Německo: 8–10 %

6.5.1. USA

Například podle průzkumu veřejného mínění v USA – 25 % populace nevdává podvod na pojišťovnu, 35 % populace nevdává navyšování škody, 70 % populace souhlasí, že pojistný podvod je velmi rozšířená forma činnosti, a dokonce polovina pojistitelů přiznává, že pojistný podvod je pro ně vážný problém a zhruba čtvrtina z nich pojistné podvody doopravdy vyšetřuje.

Američtí pojistitelé zaznamenaly trojnásobný nárůst podvodů v pojištění pro případ nemoci a úrazu, Je to způsobeno finanční krizí, kdy klienti uplatňují a hlavně navyšují i ty pojistné události, nad kterými by dříve mávli rukou.

6.5.2. Velká Británie

Pojistné podvody jsou věčný problém, ale během hospodářské recese mohou narůstat a také narůstají. V obtížné době, kdy lidé zápasí

s finančními starostmi, se pravděpodobnost toho, že se dopustí finančního podvodu, logicky zvyšuje. Současná situace, pokud jde o podvody, se nezlepší, dokud se Velká Británie (a nejen ta) nedostane z recese. Aktuální trend dokumentovala ABI (Asociace britských pojišťoven). Podle ní náklady na neodhalené pojistné podvody dosahují ročně 1,9 miliard liber, což je významný růst. „Nejoblíbenější“ podvody byly odhaleny v pojištění domácnosti a motorových vozidel.

Podle Insurance Times dokonce britští majitelé psích a dalších mazlíčků záměrně své vlastní čtyřnohé kamarády fyzicky poškozují, jen aby vydělali na pojišťovnách. Pojistné podvody „na toto téma“ raketově vzrostly na 2 milióny liber ročně (59,4 miliónů korun) poté, co jejich majitelé udělali první „pokusy“ s těmito podvody a ukázalo se, že na ně pojišťovny nepřijdou.⁸⁶

6.5.3. Německo

Pojistný podvod je na denním pořádku i v Německu. *„Nejčastějším cílem pojistného podvodu je pojištění domácnosti. Čtyřicet procent německých občanů je přesvědčeno o tom, že je možné pojišťovnu relativně snadno oklamat. Ukazují to výsledky nedávné studie GfK pro Svaz německých pojišťoven (GDV). Každý z pěti dotazovaných vidí v pojistném podvodu pouhý přestupek. Tresty za podvody jsou navíc silně podhodnoceny. Čtyři procenta domácností otevřeně uvedla, že se v posledních pěti letech dopustila pojistného podvodu. Další sedm procent tvrdí, že mají zkušenosti s pojistným podvodem ze svého bezprostředního okolí. Pro zdejší pojišťovny tak zůstává téma pojistného podvodu stále víc než aktuální. Německá policie dokonce najala do svých služeb speciálně vycvičené psy, kteří umí vystopovat chemikálie, používané při úmyslném zakládání požárů.“⁸⁷*

---

⁸⁶ OPOJISTENI.CZ. Velká Británie: Pojistné podvody v roce 2009 vzrostly o 14 %. [online]. [cit. 19. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/rizika/velka-britanie-pojistne-podvody-v-roce-2009-vzrostly-o-14/>

⁸⁷ OPOJISTENI.CZ. Německo: Pojistných podvodů je víc než kdy jindy. [online]. [cit. 19. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/zahranici/nemecko-pojistnych-podvodu-je-vic-nez-kdy-jindy/>

Německé pojišťovnictví má k dispozici systém Hinweis- und Informationssystem (HIS), který slouží k odhalování pojistných podvodů a neustále jej vylepšuje.

6.5.4. Srbsko

Na srbském pojistném trhu se fenomén pojistného podvodu týká převážně havarijního pojištění, povinného ručení a pojištění majetku se ztrátou ve výši 2 až 4 milionů eur za rok.

Podvody se objevují jak v tuzemsku, tak pocházejí ze zahraničí a obvykle se na nich podílejí organizované skupiny. Většina srbských pojišťoven z těchto důvodů vytvořila speciální oddělení, zabývající se pojistnými podvody. Komise pro boj proti podvodům byla založena také v rámci Asociace srbských pojistitelů.

6.5.5. Slovensko

Podvádějí nejen klienti, ale i zprostředkovatelé a zaměstnanci, uvedl JUDr. Branislav Kozmer ze slovenské pojišťovny Allianz: "Není žádný lék na boj s pojistnými podvody. Prokázané případy jsou jen špičkou ledovce. Mnohem víc je vyšetřovaných, ale neprokázaných případů. A nejvíc je neidentifikovaných a ani nevyšetřovaných případů."

6.5.6. Indie

Také indické pojišťovny zaznamenávají v posledních letech nárůst ztrát kvůli podvodům, mezi roky 2011 a 2012 to bylo o 70 % *Tajné dohody mezi zaměstnanci pojišťoven a soukromými osobami, padělání dokumentů a lékařských zpráv v úmrtních listech, na jejichž základě vznikly nároky na dávky pro případ úmrtí, to vše jsou faktory, stojící v pozadí velkých ztrát, způsobených podvody. Kolem 86 % podvodů vzniklo v segmentu životního pojištění, zbývajících 14 % se týká majetkového pojištění. V posledních pěti letech se podvody v odvětví životního pojištění více než zdvojnásobily (růst o 103 %), podvody v neživotním pojištění se zvýšily o 70 %. Čistá ztráta z pojistných podvodů

se odhaduje na 6,16 mld. dolarů, z toho 5,25 mld. Jde na vrub životního pojištění.⁸⁸

6.6. Vlastní průzkum – dotazník

Obecné statistiky rozlišují portfolio potenciálních podvodníků, tedy to, zda se chovají mravně - poctivě, nebo nemravně – nepoctivě. Podle nich se čtvrtina lidí chová podle morálních zásad vždy, naopak další čtvrtina je vždy nepoctivá a 50 % z lidí je poctivých jen do té míry, než mají příležitost porušit své morální zásady. Přesně podle hesla – příležitost dělá zloděje. Samozřejmě tyto výsledky jsou hodně odvislé od toho, v jakém rodinném prostředí zpovídáný žije, a nesmírně důležité jsou hodnoty, které jeho rodina uznává.

Graf č. 5

“Jedna čtvrtina všech lidí je poctivá vždy, polovina je pak čestná jen do té míry, do jaké musí být a čtvrtina je přímo motivována k tomu aby čestná nebyla.”

*Dr. Raj Persuad, psychiatr
specialista na Bethlem Roaya
and Maudsley Hospitals, London*

89

Zdroj: Česká asociace pojišťoven

Takže v podstatě tři čtvrtiny občanů se, pokud nastane příležitost, mohou se stát podvodníky. Vždy k tomuto činu musí přijít nějaký stimul, motivace... Buď je to neutěšená osobní finanční situace, vrozená lačnost

⁸⁸ OPOJISTENI.CZ. Indie – ráj pojistných podvodů. [online]. [cit. 19. března 2013].

Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/indie-raj-pojistnych-podvodu/>

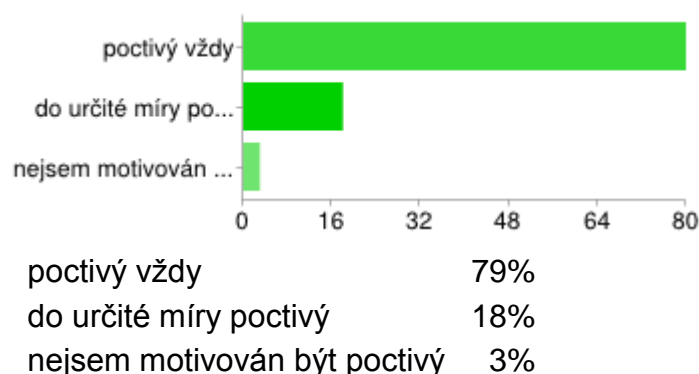
⁸⁹ Přednáška ČAP. JUDr. Bohman. Červen 2012

po penězích, ale může to být i velká náhoda, která se nakonec stane prvotním předpokladem pro páchaní kriminality.

Položila jsem stejnou otázku v dotazníku 100 lidem ve věku od 18 let, kteří odpověděli na otázku, do jaké míry jsou poctiví oni. Z mého šetření vyplynulo, že 79 % z nich jsou poctiví vždy. Pouze 3 % z dotázaných nebyli motivováni být poctivými.

Graf č.6

V otázce pojistného podvodu jsem já osobně

Vypracovala: Markéta Koutská

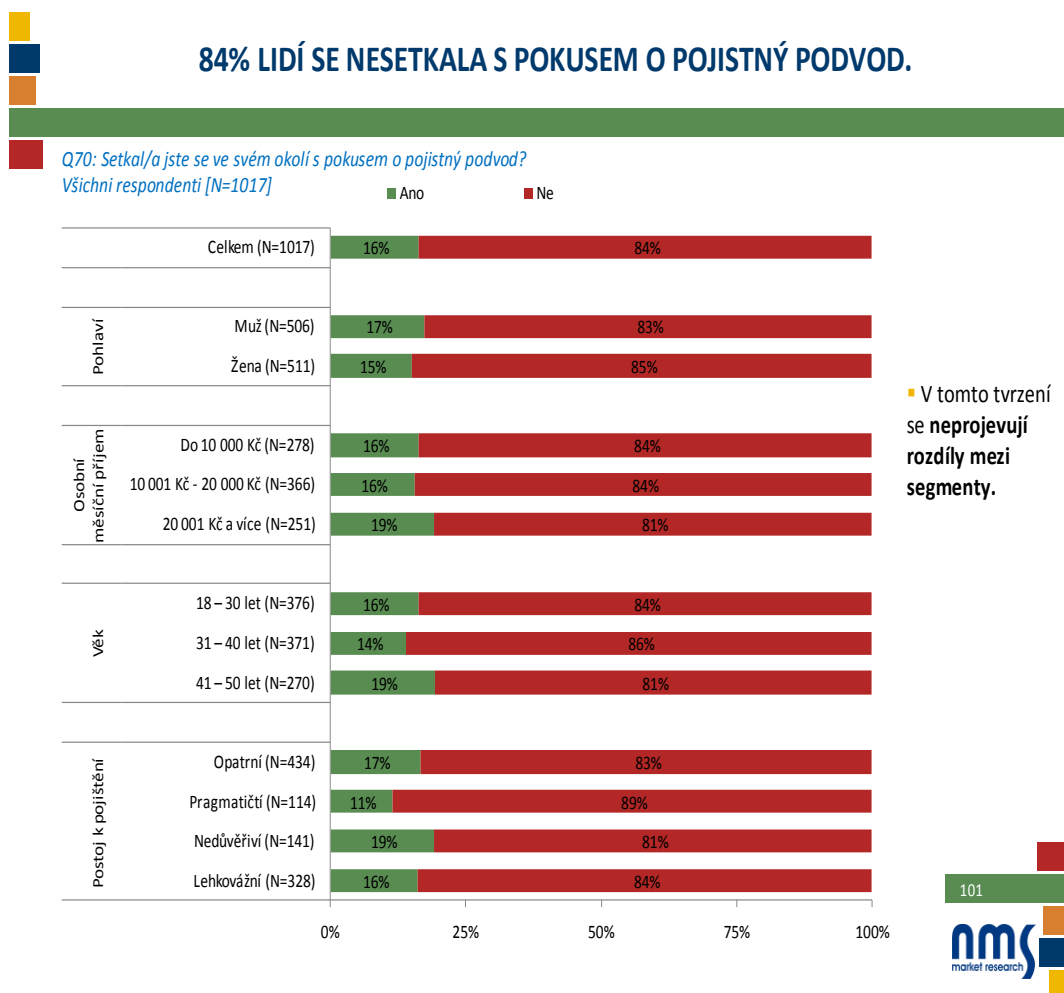
V tuzemských statistikách stále vévodí externí pojistné podvody, i když v zahraničí se hovoří spíše o tom, že interní podvody jako takové, nebo alespoň ty, při nichž asistuje interní spolupachatel, jsou častější. Možná je to pouze tím, že tuzemské statistiky interních podvodů nejsou zveřejňovány a stále jsou ještě ve firmách drženy „pod pokličkou“. * Firmy o podvodnících mlčí. K oznámení státním orgánům došlo ve střední a východní Evropě pouze ve dvou procentech případů, což je ve srovnání s celosvětovým průměrem (13 procent) a západní Evropou (11 procent) naprosto zanedbatelné číslo.⁹⁰

Průzkumy a šetření stran pojistných podvodů provádějí v poslední době nejrůznější instituce. Jednu z otázek, která se týkala právě pojistných podvodů, zařadila do svého letošního průzkumu také Česká asociace pojišťoven v rámci své každoroční akce – Únor – měsíc pojištění.

⁹⁰ KPMG. Jak podvádí „bílé límečky“? [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné na: <http://www.kpgm.com/cz/cs/issuesandinsights/articlespublications/press-releases/stranky/jak-podvadi-bile-limecky.aspx>

Podle jejích výsledků se 84 % lidí s pojistným podvodem, nebo pokusem o něj nesetkala a v tomto tvrzení se nevyskytovaly výrazné výkyvy mezi muži a ženami, či věkovými a příjmovými skupinami.

Graf č.7

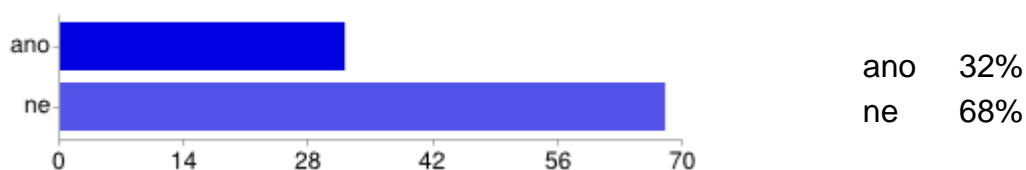

Zdroj: Výzkum ČAP organizovaný v roce 2013 ke každoroční kampani Únor – měsíc pojištění

Z mého vlastního šetření vyplynulo vyšší číslo - s pojistným podvodem se setkala 32 % dotázaných a také bylo lhostejné, zda šlo o muže, nebo ženy a jaké bylo jejich nejvyšší dosažené vzdělání.

Graf č.8

Setkali jste se ve svém okolí někdy s pojistným podvodem?

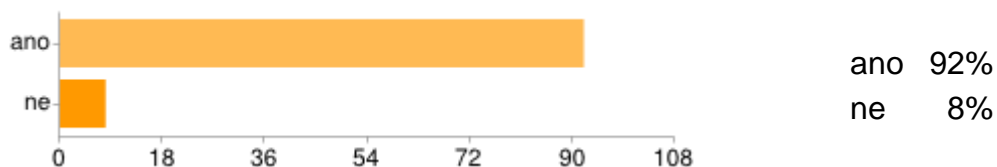
Vypracovala: Markéta Koutská

Vlastní průzkum provedla před nedávnem také poradenská společnost KPMG, v něm odpovědělo 43 % respondentů na otázku, co by udělali, kdyby se dozvěděli o spáchání pojistného podvodu překvapivě jedním slovem – NIC. Pouze 17 % by informovalo pojišťovnu a ještě menší počet respondentů – 11 %, by informoval Policii ČR.

Ve svém vlastním dotazníku, na který odpovědělo přesně 100 respondentů, jsem položila otázku, zda dotazovaným pojistný podvod vadí. Přestože 92 % z nich odpovědělo kladně, pouze 27 % respondentů jej považuje za závažný trestný čin.

Graf č.9

Vadí Vám pojistný podvod?

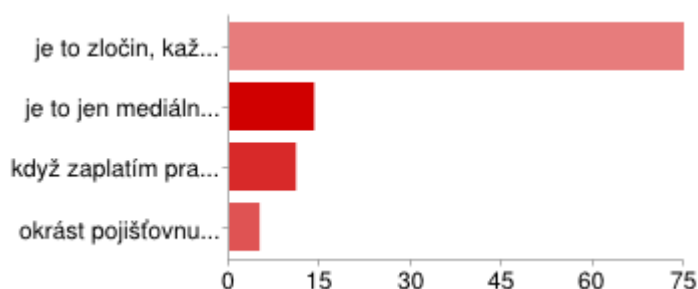

Vypracovala: Markéta Koutská

Téměř stejný počet – 91 % z nich souhlasí s tím, že tato forma trestné činnosti je velmi rozšířená.

Graf č.10

Z níže uvedených odpovědí vyberte co nejpříjemnější k Vaší představě o pojistném podvodu

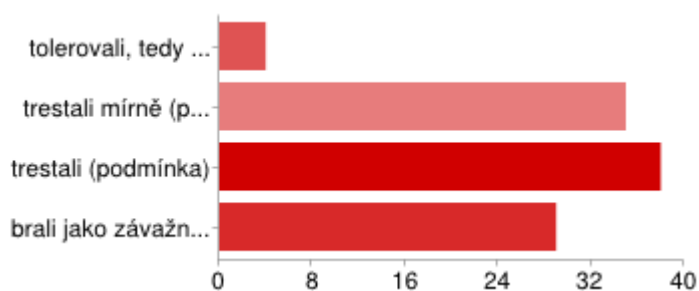
je to zločin, každý pojistný podvod nakonec zaplatíme my všichni	71%
je to jen mediální bublina, pojišťovny na nás vydělávají mnohem víc než my na nich	13%
když zaplatím pravidelně pojistku, mohu z toho taky občas něco mít	10%
okrást pojišťovnu není žádný zločin	5%

Vypracovala: Markéta Koutská

A jak si stojí externí pojistný podvod? Bohužel obecně v očích veřejnosti velmi dobře. Pojistný podvod není z pohledu občanů trestným činem, ale v podstatě takovým „kavalírským deliktem“, u něhož neexistuje oběť, takže ani její pachatel není společností zavržen. Má skupina respondentů nebyla tak tolerantní, pouze 5 % si myslí, že okrást pojišťovnu není žádný zločin. Naopak tři čtvrtiny z nich jsou informováni o tom, že podvody, které klienti spáchají, zaplatí všichni poctiví. Proto by většina pachatele trestala podmínkou a dokonce 27 % z nich berou pojistný podvod jako závažný čin s nepodmíněnou trestní sazbou.

Graf č.11

Berete pojistný podvod jako čin, který byste:

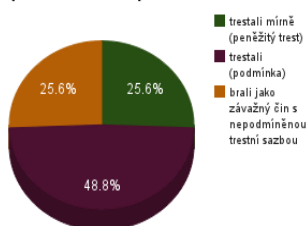

tolerovali, tedy netrestali	4%
trestali mírně (peněžitý trest)	33%
trestali (podmínka)	36%
brali jako závažný čin s nepodmíněnou trestní sazbou	27%

Vypracovala: Markéta Koutská

Graf č.12

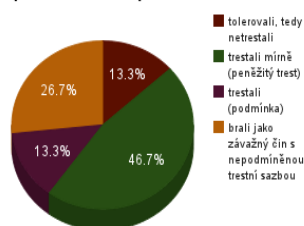
Jak by lidé trestali pojistný podvod?
(věk 18 až 25 let)

Vypracovala: Markéta Koutská

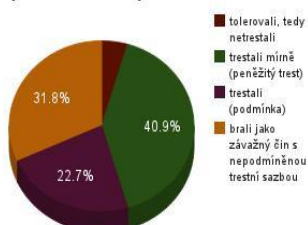
Graf č. 13

Jak by lidé trestali pojistný podvod?
(věk 26 až 35 let)

Graf č.14

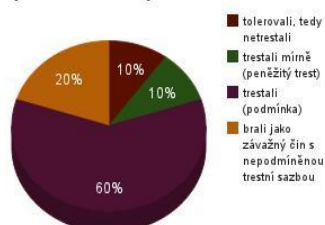
Jak by lidé trestali pojistný podvod?
(věk 36 až 50 let)

Vypracovala: Markéta Koutská

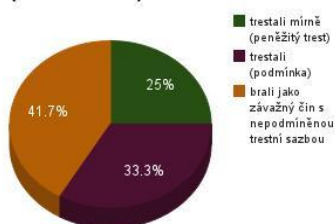
Graf č.15

Jak by lidé trestali pojistný podvod?
(věk 51 až 60 let)

Graf č.16

Jak by lidé trestali pojistný podvod?
(věk nad 60 let)

Vypracovala: Markéta Koutská

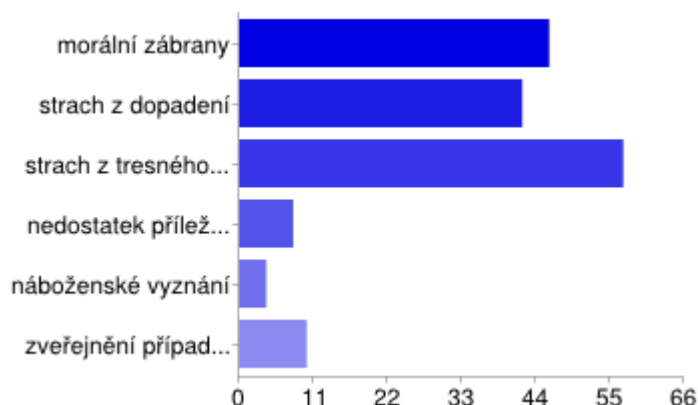
V otázce výše trestu jsem zaznamenala největší rozdíly podle věku – největší toleranci mají lidé ve věku 26-35 let, naopak nejpřísněji by pojistný podvod trestali lidé nad 60 let.

Zjišťovala jsem také, co je pro pachatele větším stimulem, aby podvod nespáchal – výše trestu, nebo pravděpodobnost dopadení – co je odrazuje? Několik advokátů, které jsem oslovila a kteří zastupovali pachatele pojistných podvodů, se shodli na tom, že výše trestu nebyla pro jejich klienty stimulem, který by je od jejich činu odradil. Nepřipouštěli si, že budou dopadeni a tuto pravděpodobnost považovali za velmi nízkou, stejně jako pravděpodobnost dokázání jejich podvodné činnosti. Kdyby tušili tuto vyšší míru pravděpodobnosti dopadení (což se však dá vysledovat pouze u pachatelů obžalovaných a stíhaných, kterých je oproti těm, jimž se podařilo zákonu uniknout, mnohem méně), od podvodu by je to odradilo. Výše trestu však pro tyto osoby není stimulem pro nižší míru páčání trestné činnosti. Povzbuzuje je i to, že tito pachatelé nejsou společností jakkoliv zavrženi. Mnou dotázaní respondenti se také domnívají, že pachatele odrazuje strach z trestního stíhání.

Graf č.17

Co podle Vás odrazuje pachatele před spácháním pojistného podvodu?

morální zábrany	28%
strach z dopadení	25%
strach z trestního řízení, policejního vyšetřování a postihu	34%
nedostatek příležitosti	5%
náboženské vyznání	2%
zveřejnění případu v médiích	6%

Vypracovala: Markéta Koutská

Proč člověk tento trestný čin nakonec nespáchá, vychází z průzkumu KPMG jinak. Více než 60 % dotázaných si myslelo, že díky výchově v rodině a morálním zábranám. V obou průzkumech pak vyšel stejný závěr, že náboženské vyznání je v případě rozhodování o zapojení do pojistného podvodu zanedbatelné.

A jaké pohnutky a vlastnosti potenciální pachatelé pojistných podvodů mají? Mezi nejdůležitější a zároveň nejsilnější patří přehnaná touha po osobním růstu gradující obvykle ve věku mezi 25 a 35 lety. S tím úzce souvisí způsob života nad možnostmi vlastního výdělku: chci mít velké auto, hodně peněz...

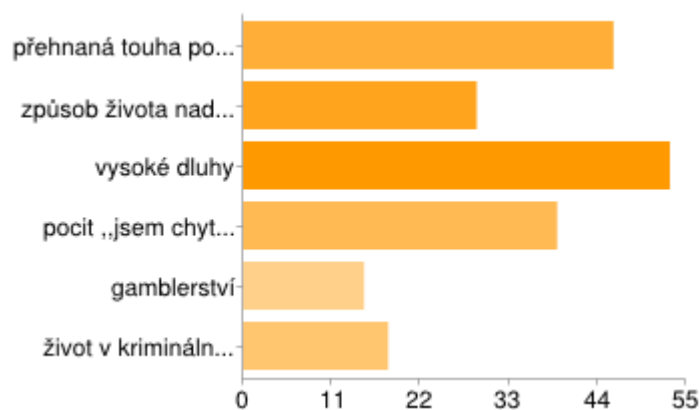
Dalším aspektem pak mohou být dluhy, kdy člověk roztočí spirálu dluhů a na jejich uhrazení si musí vydělat způsobem jiným, než legálním. Ostatně dluhy jsou fenoménem dnešní společnosti, dávno neplatí předsevzetí minulých generací, pro něž dluhy představovaly ostudu, dnes platí, že kdo není zadlužený, není „in“.

Může se však přihodit tíživá osobní situace, stav nouze, zoufalství, které

donutí člověka páchat trestnou činnost. Dalším aspektem může být gamblerství, které člověka připraví o peníze a potřebuje je rychle získat zpět. A posledním je život spojený s kriminálním prostředím. Pokud totiž jedinec k takovému prostředí inklinuje, nevidí na kriminální činnosti nic špatného, připadá mu to normální, a proto je k takovým trestným činům náchylný.

Graf č.18

Co je podle Vás pohnutka pro pachatele, aby podvod spáchal?

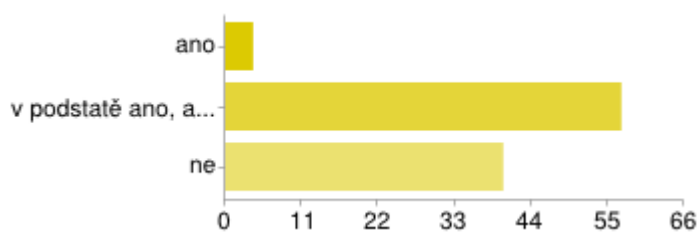

přehnaná touha po majetku	23%
způsob života nad poměry	14%
vysoké dluhy	27%
pocit, že jsem „chytřejší než systém“	20%
gamblerství	8%
život v kriminálním prostředí	9%

Vypracovala: Markéta Koutská

Pojišťovnám nelze upřít, že lépe a účinněji pojistné podvody odhalují, zejména velké kauzy. Pojišťovny investují prostředky do nového softwarového vybavení, detekčních a analytických systémů, které pomáhají specialistům ty nejzávažnější podvody odhalovat. I respondenti z mého průzkumu se v 60 % domnívají, že tuzemští pojistitelé jsou v podstatě v boji s pojistnými podvody úspěšní.

Myslíte si, že je Česká republika v boji s pojistnými podvody úspěšná

ano	4%
v podstatě ano, ale ne zcela zásadně	56%
ne	40%

Vypracovala: Markéta Koutská

6.7. Nový občanský zákoník

Od 1. ledna 2014 nabude účinnosti zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, na kterém Ministerstvo spravedlnosti ČR a týmy právních specialistů pracovaly desítky let. Bývá často označován jako Nový občanský zákoník, skládá se z pěti částí, ve kterých soustřeďuje více než 3000 paragrafů. Jde o zákoník, který rekonstruuje české soukromé právo. Současná verze občanského zákoníku č.40/1964 Sb., dne 31. prosince 2013 úplně zanikne a nahradí ji kromě nového občanského zákoníku také zákon o obchodních korporacích, ale i mnoho dalších právních předpisů, například zákon o vlastnictví bytu, nebo zákon o rodině.

Do nového občanského zákoníku se navrací úprava pojistné smlouvy (ustanovení o pojištění §§ 2758-2872 NOZ), která je v současné době upravena v zákoně o pojistné smlouvě zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů, která se zrušuje od 1.1.2014.

Důvodová zpráva tento postup vysvětluje teoretickými i praktickými důvody. Jako hlavní zdůrazňuje, že „občanský zákoník má jako určující a univerzální kodex soukromého práva obsahovat co možná

úplnou kodifikaci smluvních typů. U pojistné smlouvy zakládající soukromé pojištění je její začlenění do kodexu občanského práva zvláště důležité a i ze systematického hlediska logické, neboť se jedná o právní úpravu svou povahou obecně se dotýkající soukromého života lidí a provázející jej v úzkém sepětí.“ Dále se uvádí, že „soukromé pojištění úzce navazuje na řadu institutů upravených občanským zákoníkem (např. již samotná úprava vzniku, změn a zániku závazků, pojetí škody, jakož i úprava povinnosti nahradit škodu, popřípadě jinou újmu, a mnohé další).“ Z praktických důvodů se poukazuje na to, že nové pojetí obecných obligačních institutů vyžaduje, aby se jim dosud zvláštní úprava soukromého pojištění přizpůsobila.“⁹¹

---

⁹¹ * <http://www.opojisteni.cz/tema/novy-obcansky-zakonik-zasadni-zmeny-v-pravni-uprave-pojistne-smlouvy/>

7. Závěr

S pojistnými podvody bojují pojišťovny po celém světě a také v naší republice se ukazují dva trendy – na jedné straně vyšší míra profesionality pachatelů a jejich sdružování se do organizovaných skupin a na straně druhé zapojení dosud bezúhonných lidí do této trestné činnosti. Oba trendy spojuje rozšíření podvodného jednání do všech odvětví pojištění, tedy i těch, v nich dříve byly podvody spíše výjimečné. I na tyto jsem se snažila poukázat. Stejně jako na to, že jak proces uzavírání smlouvy, tak průběh smluvního vztahu a v neposlední řadě likvidace pojistných událostí nabízejí mnoho příležitostí k podvodům, kterých zainteresovaní lidé využívají.

Snažila jsem se vymezit pojistné podvody z hlediska trestně právního, stejně jako zhodnotit ekonomické dopady na komerční pojišťovny, které odhadují, že v pojištění automobilů je pojistným podvodem každá třetí událost, v pojištění osob je to zatím „pouze“ pět procent, ale toto číslo se rok od roku zvyšuje.

Rozdíly jsou evidentní jak v jednotlivých typech produktů, tak v regionech. Ani statistiky soudů nejsou nijak přesné, protože mnohé z pojistných podvodů se k soudu vůbec nedostanou, a pokud ano, tak nejsou separátně evidovány. Také velmi záleží na subjektivním pocitu soudce a jeho rozhodnutí. Nejpřesnější údaje tedy poskytují pojišťovny. Ty odhadují, že ztráty z pojistných podvodů zvyšují ceny pojistného až o 4 %, přičemž tuto „daň za pojistné podvody“ musí samozřejmě zaplatit všichni poctiví klienti pojišťoven.

Zjistila jsem, že úspěšnost pojišťoven v odhalování trestných činů se výrazně zvýšila, a to díky softwarovým nástrojům pro správu a analýzu dat, novým proti podvodným procesům a dílčím interním opatřením, ale také přechodem některých zkušených policistů do komerční sféry. Práce detektivů se totiž velmi podobá té policejní, ať už jde o vyšetřovací metody, jako jsou šetření místa činu, shromažďování důkazů, komunikaci se svědky. Preventivní opatření však mohou směřovat jen ke snížení počtu páchaných pojistných podvodů, nikoliv k jejich odstranění, ale i to je žádoucí.

K posouzení aktuálního stavu a rozsahu pojistných podvodů mi pomohly kromě judikátů jednak konzultace s odborníky, kteří se touto problematikou zabývají, protože jejich poznatky a zkušenosti jsou velice cenným zdrojem informací.

O tom, že na policii končí jen zlomek případů, už byla řeč a podrobně tuto problematiku vysvětlili zainteresovaní pracovníci pojišťoven. Policie minulý rok dostala na stůl jen 376 případů pojistných podvodů, v rámci nichž bylo stíháno 350 osob za celkovou škodu 120,5 miliónu korun. Pojišťovněm totiž většinou stačí, že podvod zjistí a nemusí vyplatit pojistné plnění. Následná trestní řízení totiž mohou trvat i léta nakonec dopadnou v neprospěch pojišťovny. To je jedna stránka mince. Tou druhou ale je, že pokud pojišťovny většinu podvodníků na policii neudají, logickým důsledkem je, že to zkoušejí opakovaně. Je třeba si však uvědomit, že vyčíslení pojistných podvodů je pouze součtem nevyplacených pojistných plnění z jednotlivých případů. Skutečné finanční objemy ztrát jsou mnohem vyšší a nedají se vyčíslit, pouze odhadovat.

Do budoucnosti vidím jako velmi důležité dávat veřejnosti dostatečně důrazně najevo, třeba právě prostřednictvím médií, že oběť pojistného podvodu existuje a že jí je kromě pojistitele hlavně každý poctivý klient, kterému se potažmo pojistné zvýší, aby pojišťovny pokryly ztráty. Stejně jako upozorňovat na tuto zásadní rozdílnou skutečnost: Pokud chce někdo druhého člověka podvést, nevyjde mu to a nezpůsobí mu žádnou škodu, tak nenaplní takzvanou skutkovou podstatu trestného činu.

Ale u pojistného podvodu spáchá trestný čin i v případě, že pojišťovna pojistné nevyplatí a žádná škoda vlastně nevznikne.

Z mého zjištění vyplynulo, že ekonomická krize a narůst nezaměstnanosti ještě více posílily názor, že okrást pojišťovnu není nečestné. Benevolence k pojistným podvodům je značná. Tento postoj je podporovaný i tím, že v nejhorším případě bude podvodné jednání postiženo odmítnutím pojistného plnění. Jak vyplynulo z mých zjištění, pouze velmi nízké procento případů je trestně stíháno a nakonec skončí u soudu. A pokud jsou už pachatelé odsouzeni, tak odcházejí většinou pouze s podmíněnými tresty, v případě nepodmíněných jsou do trvání dvou let. Díky prezidentské amnestii z 1. ledna 2013 se stalo marným

i snažení orgánů činných v trestním řízení, protože 90 % všech odsouzených za trestný čin pojistného podvodu bylo amnestováno a nyní mají čistý trestní rejstřík. Otázkou je, kolik z nich se pokusí o podobný čin znovu.

Proto je potřeba i nadále všemi dostupnými prostředky na podvody poukazovat a také je patřičně trestat. To by mělo být společným úkolem jednak specializovaných útvarů v pojišťovnách, orgánů činných v trestním řízení a soudů. Preventivní činnosti pak mohou pomoci také média.

Ač se pojišťovny, orgány dozoru, včetně státních orgánů před několika lety rozhodly, že proti pojistným podvodům budou postupovat razantněji, podle dostupných zjištění to bohužel tak nevypadá a v této oblasti existují ještě velké mezery.

Resumé

My thesis is on the issue of insurance fraud in our society. It is divided into several themed relatively independent units. The first part of my thesis is on the history of insurance fraud by the insurance in the Czech Republic and is complemented by historical law regulations. It also deals with the characteristics of the crime of insurance fraud and its classification and legislation.

The second chapter deals with the basic terminology and insurance distribution by type of insurance in which the insurance frauds occur most often - the insurance of property and persons. The third chapter is a general description of perpetrators of fraud, and describes methods of detection and investigation of fraud. In the last part, the fraudulent conduct in life and non-life insurance and I describe specific cases of insurance fraud in car insurance, property, liability, accidental injury, and business insurance. In my thesis I try to point out the fact that help an insurance fraud, describe its causes and consequences.

The practical part of the thesis was to analyze insurance fraud in certain types of insurance. I chose verdicts of courts available and explored various degrees of punishment and a criminal offense.

My attention was also focused on the prevention of insurance fraud, the role of media coverage of these acts as an effective preventive tool. In my thesis is analyzed and evaluated the current state of insurance fraud based on the statistics of bodies active in criminal proceedings and special departments of insurance companies that deal with the detection of insurance fraud. An important part of the text is the homeland of a survey which is by drawing the public view on this type of crime.

Seznam použité literatury:

- [1] ČÍRTKOVÁ, L. a kol. Podvody. Zpronevěry. Machinace. (možnosti prevence, odhalování a ochrany před podvodným jednáním). 1. vyd. Praha: ARMEX PUBLISHING, 2005. 247 s. ISBN 80-86795-12-8.
- [2] DUCHÁČKOVÁ Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha: Ekopress. 2009. 224s. ISBN 80-86929-51-5.
- [3] CHMELÍK, Jan; PORADA, Viktor; PRŠAL, Vlastimil. Pojistné podvody. Praha: Policie České republiky. 2000. 96s.
- [4] HRADEC Milan; KŘIVOHLÁVEK Václav; ZÁRYBNICKÁ Jana. Pojištění a pojišťovnictví. Praha: Vysoká škola finanční a správní. 2005. 215s. ISBN 80-86754-48-0
- [5] JELÍNEK, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 823 s. ISBN 80-7201-630-X.
- [6] KARFÍKOVÁ, Marie; PŘIKRYL, Vladimír a kol. Pojišťovací právo. Praha: Leges. 2010. 352 s. ISBN 978-80-87212-45-5.
- [7] KUČHTA, Josef a kol. Kurs trestního práva – trestní právo hmotné – zvláštní část, 2.vydání. Praha:C.H. Beck. 2010. 618s. ISBN 978-80-7400-047-8
- [8] MARVAN, Miroslav a kol. autorů. Dějiny pojišťovnictví v Československu 1.díl. Praha:Vydavatelství a nakladatelství Novinář. 1989. 364s. ISBN 80-85964-00-7
- [9] MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 2.díl. Bratislava:Vydavatelství ALFA KONTI spol.s.r.o. 1993. 429s. ISBN 80-88739-01-2.
- [10] MARVAN, Miroslav; CHALOUPECKÝ, Josef. Dějiny pojišťovnictví v Československu 3.díl. Praha:Vydavatelství a realizace GSW Praha. 1997. 445s. ISBN 978-80-2388-592-7.

[11] NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. Trestní právo hmotné. 3. Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 393 s. ISBN 978- 80-7380-291-2,

[12] PORADA, Viktor a kol. Kriminalistika. Praha: Jura Edition. 2007 759s. ISBN 978-80-8078-170-5.

[13] PORADA, Viktor., PRŠAL, Vlastimil.,: Vyšetřování trestného činu pojistného podvodu, Policie ČR, Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, 2002, 191 stran

[14] PRŠAL, Vlastimil. 2003. Kriminologická a kriminalistická hlediska pojistných podvodů v souvislosti s fingovanými krádežemi motorových vozidel a fingovanými dopravními nehodami. [Doktorantská disertační práce] Bratislava : 2003. str.103

[15] VOSTATEK, Jaroslav; DAŇHEL, Jaroslav. Pojištění a pojišťovnictví. Praha: VŠE. 1985

[16] VÝCHODSKÝ, P.: Pojistný podvod v pojištění motorových vozidel, sborník konference Podvod v pojištění automobilů, SmithNovak, Praha, 2009, dostupné na <http://www.smithnovak.com>

[17] ŽDÁRSKÝ, Zbyněk. Trestněprávní revue 12/2010. K problematice subjektu trestného činu pojistného podvodu v případech smluvního typu pojištění. str. 375

Právní předpisy:

[18] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

[19] Zákon č. 277/2009 Sb., příloha č. 1, zákon o pojišťovnictví

[20] Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon ve znění pozdějších předpisů

[21] Zákon č.141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

[22] Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů

[23] Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

[24] Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění zákona č. 39/2004 Sb.

[25] Zákon Č. 38/2004 Sb., o zprostředkovatelích a likvidátorech o pojistných událostí

[26] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

[27] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Seznam použitých internetových zdrojů:

[28] ALLIANZ. Allianz pojišťovna odhalila v loňském roce podvody za více než 110 milionů korun a prošetřila o čtvrtinu více případů oproti roku 2011. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.allianz.cz/o-spolecnosti/tiskove-centrum/aktualni-tiskove-zpravy/?id=450>

[29] BENEŠ, Martin. Idnes.cz. Soud vyslýchá svědky podivně vyšetřované nehody šéfa Jikovu. [online]. [cit. 10. ledna 2013]. Dostupné na http://budejovice.idnes.cz/soud-vyslycha-svedky-podivne-vysetrovane-nehody-sefa-jikovu-pu1-/budejovice-zpravy.aspx?c=A120607_173712_budejovice-zpravy_sor

[30] ČAP. [online]. Dostupné na: www.cap.cz

[31] ČESKÁ POJIŠŤOVNA. Česká pojišťovna vloni odhalila pojistné podvody v rekordní výši 422 milionů korun. [online]. [cit. 17. března 2013]. Dostupné na: http://www.ceskapojistovna.cz/tiskova-zprava?2171389-ceska_pojistovna_vloni_odhalila_pojistne_podvody_v_rekordni_

[32] ČESKÁ POJIŠŤOVNA. [online]. [cit. 26. února 2013]. Dostupné na: www.ceskapojistovna.cz – tiskové zprávy

[33] ČTK. AKTUÁLNĚ.CZ. Fotbalista Skuhravý unikl vězení. Za podvod má podmínku. [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné na: <http://aktualne.centrum.cz/domaci/regiony/stredocesky/clanek.phtml?id=738870>

[34] ČTK. ČT24. Bývalý agent StB Minařík si za pojistný podvod odpývá čtyři roky. [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné na: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/201770-byvaly-agent-stb-minarik-si-za-pojistny-podvod-odpyka-ctyri-roky/>

[35] ČTK. Dvojici mužů hrozí za zapálení masokombinátu v U. Brodě až 15 let. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zpravy/dvojici-muzu-hrozi-za-zapaleni-masokombinatu-v-u-brode-az-15-let/879217?utm_source=rss&utm_medium=feed

[36] ČTK. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: www.ctk.cz

[37] DENIK.CZ. [online]. [cit. 2. března 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/stredocesky-kraj/ridic-si-nechal-nabourat-auto-a-temu-hrozi-roky-vezeni-20121110.html>

[38] DENIK.CZ. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/praha/kauza-podvodnych-bouracek-bude-nadlouho-20121113-9kap.html>

[39] HASIČSKÉ NOVINY. [online]. [cit. 7. března 2013]. Dostupné na: <http://www.hasicskenoviny.cz>

[40] HOLAKOVSKÝ, Milan. Idnes.cz. Kauza podvodných bouraček bude nadlouho. [online]. [cit. 19. února 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/praha/kauza-podvodnych-bouracek-bude-nadlouho-20121113-9kap.html>

[41] IDNES.CZ. Za zapálení masokombinátu v Uherském Brodě půjdou před soud dva muži. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: http://zlin.idnes.cz/pozar-masokombinatu-filex-v-uherskem-brode-ma-dva-obvinene-pau-/zlin-zpravy.aspx?c=A121120_1855808_zlin-zpravy_ras

[42] JUDIKÁTY.INFO [online]. [cit. 4. března 2013]. Dostupné na: <http://www.judikaty.info/>

[43] KOOOPERATIVA. U Kooperativy rostl počet podvodů zejména v pojištění majetku. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.koop.cz/o-nas/pro-media/u-kooperativy-rostl-pocet-podvodu-zejmena-v-pojisteni-majetku.html>

[44] KPMG. Jak podvádí „bílé límečky“? [online]. [cit. 11. března 2013]. Dostupné: <http://www.kpgm.com/cz/cs/issuesandinsights/articlespublications/press-releases/stranky/jak-podvadi-bile-limecky.aspx>

[45] LAPČÍK, Michael. Slovácký deník. Darebáci, chudáci. Mezi autobazarem a řidičem padají trestní oznámení. [online]. [cit. 9. března 2013]. Dostupné na: http://slovacky.denik.cz/zpravy_region/darebaci-chudaci-mezi-autobazarem-a-ridicem-padaji-trestni-oznameni-20121007.html

[46] NOVINKY.CZ. Z Česka nenávratně mizí miliardy, podvodů všeho druhu přibývá. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: <http://www.novinky.cz/finance/271069-z-ceska-nenavratne-mizi-miliardy-podvodu-vseho-druhu-pribyva.html>

[47] NOVINKY.CZ. [online]. [cit. 9. března 2013]. Dostupné na: <http://novinky.cz.feedsportal.com/c/33064/f/534773/s/208e3438/l/0L0Snovinky0Bcz0Cfinance0C2710A690Ez0Eceska0Enenavratne0Emizi0Emiliardy0Epodvodu0Evseho0Edruhu0Epribyva0Bhtml>

[48] OPOJISTENI.CZ. Indie – ráj pojistných podvodů. [online]. [cit. 19. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/ekonomika/vyvoj-trhu/indie-raj-pojistnych-podvodu/>

[49] OPOJISTENI.CZ. Německo: Pojistných podvodů je víc než kdy jindy. [online]. [cit. 19. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/zahranici/nemecko-pojistnych-podvodu-je-vic-nez-kdy-jindy/>

[50] OPOJISTENI.CZ. Velká Británie: Pojistné podvody v roce 2009 vzrostly o 14 %. [online]. [cit. 19. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/rizika/velka-britanie-pojistne-podvody-v-roce-2009-vzrostly-o-14/>

[51] OPOJISTENI.CZ. Nový občanský zákoník: Zásadní změny v právní úpravě pojistné smlouvy. [online]. [cit. 21. března 2013]. Dostupné na: <http://www.opojisteni.cz/tema/novy-obcansky-zakonik-zasadni-zmeny-v-pravni-uprave-pojistne-smlouvy/>

[52] PARLAMENTNÍ LISTY. Zastupitel Kalousek cestuje ve velkém po světě. Za peníze pražské radnice. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné: <http://www.parlamentnilisty.cz/article.aspx?rubrika=1401&clanek=253521>

[53] PRÁVO. [online]. [cit. 10. března 2013]. Dostupné na: <http://pravo.novinky.cz/>

[54] SLÍDIL. [online]. [cit. 12. února 2013]. Dostupné na: <http://www.slidil.cz/blesk/clanek.php?id=20315>

[55] SVĚTLÁKOVÁ, Ludmila. V centru Mostu pěstoval konopí. [online]. [cit. 8. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/v-centru-mostu-pestoval-konopi.aspx>

[56] ŠIMKOVÁ, Romana. Řidič si nechal nabourat auto a teď mu hrozí roky vězení. [online]. [cit. 12. února 2013]. Dostupné na: <http://www.denik.cz/stredocesky-kraj/ridic-si-nechal-nabourat-auto-a-ted-mu-hrozi-roky-vezeni-20121110.html>

[57] ŠTEGNEROVÁ, Anna. Mělo jít o pojistný podvod. [online]. [cit. 9. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/melo-jit-o-pojistny-podvod.aspx>

[58] TUPÁ, Regina. Dopravní nehoda či podvod? [online]. [cit. 5. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-jihoceskeho-kraje-zpravodajstvi-dopravni-nehoda-ci-podvod.aspx>

[59] TRYPESOVÁ, Petra. Padlo osm obvinění. [online]. [cit. 6. března 2013]. Dostupné na: <http://www.policie.cz/clanek/padlo-osm-obvineni.aspx>

[60] UNIQA. UNIQA loni řešila pojistné podvody za více než 31 milionů. [online]. [cit. 18. března 2013]. Dostupné na: http://www.uniqa.cz/home/04_uniqa/000_novinky/0038_Podvody.php

Ostatní použité zdroje:

[61] ČESKÁ TELEVIZE. ČT 1 – minuty v regionu 7.3.2013

[62] DOHNAL, Michal. Prevence a boj proti pojistnému podvodu v ČR a ve světě, pojistné podvody v oblasti motorových vozidel. Ekonomicko-správní fakulta Masarykovo univerzity. [Seminární práce]. 2011.

[63] Konference: Podvod v pojištění automobilů. SmithNovak. Praha. 2009

[64] Pojistné rozpravy ČAP 25/2009, Česká asociace pojišťoven, Praha, 136 stran ISSN 0862-6162

[65] Pojistní rozpravy ČAP 27/2011, Česká asociace pojišťoven, Praha, 116 stran ISSN 0862-6162

[66] Pojistné rozpravy ČAP 29/2012, Česká asociace pojišťoven, Praha, 162 stran ISSN 0862-6162

[67] TV NOVA. Televizní noviny

Seznam tabulek a grafů

- [1] Graf č.1 Profil externího pachatele podvodu v ČR, str. 51
- [2] Graf č.2 Profil interního pachatele podvodu v ČR, str. 52
- [3] Graf č.3 Statistiky pojistného podvodu ČAP , str. 101
- [4] Graf č.4 Statistiky pojistného podvodu ČAP , str. 101
- [5] Graf č.5 Motivační graf, str.105
- [6] Graf č.6 V otázce pojistného podvodu jsem já osobně, str. 106
- [7] Graf č.7 Setkal/a jste se ve svém okolí s pokusem o pojistný podvod?, str. 107
- [8] Graf č.8 Setkali jste se ve svém okolí někdy s pojistným podvodem?, str. 108
- [9] Graf č.9 Vadí Vám pojistný podvod?, str. 108
- [10] Graf č.10 Z níže uvedených odpovědí vyberte co nejpříjemnější k Vaší představě o pojistném podvodu, str. 109
- [11] Graf č.11 Berete pojistný podvod jako čin, který byste:, str.110
- [12] Graf č.12 Jak by lidé trestali pojistný podvod? (věk 18 až 25 let),
- [13] Graf č.13 Jak by lidé trestali pojistný podvod? (věk 26 až 35 let),
- [14] Graf č.14 Jak by lidé trestali pojistný podvod? (věk 36 až 50 let),
- [15] Graf č.15 Jak by lidé trestali pojistný podvod? (věk 51 až 60 let), str.110
- [16] Graf č.16 Jak by lidé trestali pojistný podvod? (věk nad 60 let), str.111
- [17] Graf č.17 Co podle Vás odrazuje pachatele před spácháním pojistného podvodu?, str.112
- [18] Graf č.18 Co je podle Vás pohnutka pro pachatele, aby podvod spáchal?, str.113
- [19] Graf č.19 Myslíte si, že je Česká republika v boji s pojistnými podvody úspěšná, str.114

Příloha

Dotazník na téma pojistné podvody

1) Setkali jste se ve svém okolí někdy s pojistným podvodem?

- Ano
- Ne

2) Vadí Vám pojistný podvod?

- Ano
- Ne

3) Berete pojistný podvod jako čin, který byste

- Tolerovali, tedy netrestali
- Trestali mírně (peněžitý trest)
- Trestali (podmínka)
- Brali jako závažný čin s nepodmíněnou trestní sazbou

4) Souhlasíte s tím, že pojistný podvod je rozšířená forma trestné činnosti?

- Ano
- Ne

5) V otázce pojistného podvodu jsem já osobně

- Poctivý - vždy
- Do určité míry poctivý
- Nejsem motivován být poctivý

6) V poslední době jsou časté požáry podnikatelských subjektů. Napadne Vás, když se o nich z médií dozvíte, že byly založeny úmyslně?

- Ano
- Ne

7) Co podle Vás odrazuje pachatele před spácháním pojistného podvodu?

- Morální zábrany
- Strach z dopadení
- Strach z trestného řízení, policejního vyšetřování a postihu
- Nedostatek příležitosti
- Náboženské vyznání

- Zveřejnění případu v médiích

8) Co je podle Vás pohnutka pro pachatele, aby podvod spáchal?

- Přehnaná touha po majetku
- Způsob života nad poměry
- Vysoké dluhy
- Pocit „jsem chytřejší než systém“
- Gamblerství
- Život v kriminálním prostředí

9) Z níže uvedených odpovědí vyberte co nejpříjemnější k Vaší představě o pojistném podvodu

- Je to zločin, každý pojistný podvod nakonec zaplatíme my všichni
- Je to jen mediální bublina, pojišťovny na nás vydělávají mnohem víc než my na nich
- Když zaplatím pravidelně pojistku, mohu z toho taky občas něco mít
- Okrást pojišťovnu není žádný zločin

10) Myslíte si, že je Česká republika v boji s pojistnými podvody úspěšná

- Ano
- V podstatě ano, ale ne zcela zásadně
- Ne

11) Kdo podle Vás páchá pojistný podvod častěji

- Muži
- Ženy

12) Podle jakých kritérií si vybíráte pojišťovnu

- Cena
- Služby
- Dostupnost
- Jméno, značka
- Stabilita
- Tradice

- Lze zaškrtnout více odpovědí

13) S kterou pojišťovnou jste byli při řešení škod

a) ..... spokojeni .....
.....
.....

b) nespokojeni -
.....
.....

a proč?

14) U které pojišťovny máte pojištění?

.....
.....

15) Jaké je Vaše pohlaví

- Muž
- Žena

16) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- Základní
- vyučen
- Středoškolské s maturitou
- Vysokoškolské, včetně VOŠ

17) Do které věkové skupiny se řadíte

- 18 až 25 let
- 26 až 35 let
- 36 až 50 let
- 51 až 60 let
- Nad 61 let